

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Financování podnikatelského
a nepodnikatelského subjektu**

Financing of business and non-business entity

Eliška Králová

Plzeň 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška KRÁLOVÁ**
Osobní číslo: **K12B0282P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Financování podnikatelského a nepodnikatelského subjektu**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Definujte význam finančního řízení pro podporu řízení podnikatelských a nepodnikatelských subjektů.
2. Analyzujte kritéria a nástroje finančního řízení podniků a nepodnikatelských subjektů.
3. Proveďte analýzu financování podnikatelského a nepodnikatelského subjektu.
4. Vyhodnoťte efektivitu financování ve vybraných subjektech a navrhněte možná zlepšení.

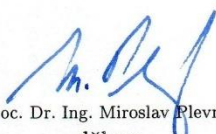

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **HRDÝ, Milan; KRECHOVSKÁ, Michaela.** *Podnikové finance v teorii a praxi.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 267 s. ISBN 978-80-7478-011-0
- **HOLEČKOVÁ, Jaroslava.** *Finanční analýza firmy.* Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8
- **PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Červený, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2015**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Financování podnikatelského a nepodnikatelského subjektu“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 20. dubna 2015

.....

Eliška Králová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Josefu Červenému, Ph.D. za odborné rady a velice cenné připomínky při zpracování této bakalářské práce. Mé vřelé poděkování patří také celé společnosti LB MINERALS, s. r. o. a Gymnáziu a SOŠ Plasy za poskytnuté konzultace a materiály.

Obsah

Úvod.....	7
1 Finanční řízení	9
1.1 Předmět a podstata finančního řízení	9
1.2 Cíle a principy finančního řízení.....	12
1.3 Shrnutí hlavních oblastí finančního řízení	13
2 Finanční analýza jako nástroj finančního řízení – podnikatelské subjekty.....	15
2.1 Charakteristika a význam	15
2.2 Zdroje dat pro finanční analýzu	16
2.3 Uživatelé finanční analýzy	17
2.4 Metody finanční analýzy	18
2.5 Absolutní ukazatele	18
2.6 Rozdílové ukazatele	19
2.7 Poměrové ukazatele	19
2.7.1 Ukazatele rentability.....	20
2.7.2 Ukazatele likvidity.....	21
2.7.3 Ukazatele cash flow.....	21
2.7.4 Ukazatele aktivity	22
2.7.5 Ukazatele zadluženosti	23
3 Finanční analýza jako nástroj finančního řízení – nepodnikatelské subjekty.....	24
3.1 Příspěvkové organizace.....	25
3.2 Význam finanční analýzy.....	26
3.3 Zdroje pro finanční analýzu	26
3.4 Poměrové ukazatele	26
3.4.1 Ukazatele autarkie	27
3.4.2 Ukazatele rentability.....	27
3.4.3 Ukazatele likvidity.....	28
3.4.4 Ukazatele aktivity	28
3.4.5 Ukazatele financování	29
4 Charakteristika vybraných subjektů.....	30
4.1 Charakteristika podnikatelského subjektu – LB MINERALS, s. r. o.	30
4.2 Charakteristika nepodnikatelského subjektu – Gymnázium a SOŠ Plasy	31
5 Vertikální analýza rozvahy	34

5.1 Vertikální analýza rozvahy – podnikatelský subjekt	34
5.1.1 Vertikální analýza aktiv – podnikatelský subjekt.....	34
5.1.2 Vertikální analýza pasiv – podnikatelský subjekt	35
5.2 Vertikální analýza rozvahy – nepodnikatelský subjekt.....	37
5.2.1 Vertikální analýza aktiv – nepodnikatelský subjekt.....	37
5.2.2 Vertikální analýza pasiv – nepodnikatelský subjekt.....	39
6 Oblasti finanční analýzy	42
6.1 Rentabilita	42
6.1.1 Rentabilita – podnikatelský subjekt.....	42
6.1.2 Rentabilita – nepodnikatelský subjekt.....	44
6.2 Autarkie – nepodnikatelský subjekt.....	46
6.3 Likvidita	47
6.3.1 Likvidita – podnikatelský subjekt	47
6.3.2 Likvidita – nepodnikatelský subjekt.....	49
6.4 Aktivita.....	51
6.4.1 Aktivita – podnikatelský subjekt.....	51
6.4.2 Aktivita – nepodnikatelský subjekt	53
6.5 Zadluženost	55
6.5.1 Zadluženost – podnikatelský subjekt.....	56
6.5.2 Zadluženost – nepodnikatelský subjekt.....	57
7 Závěrečné hodnocení a návrh zlepšení	60
7.1 Návrh zlepšení – podnikatelský subjekt.....	64
7.2 Návrh zlepšení – nepodnikatelský subjekt.....	67
Závěr	70
Seznam tabulek a obrázků	73
Seznam použitých zkratk	74
Seznam použité literatury	75
Seznam příloh	78

Úvod

V současné době existuje na trhu celá řada ekonomických subjektů, které se svojí ekonomickou činností snaží dosáhnout určitého cíle. V zásadě lze za tento cíl považovat maximální efektivnost při alokaci svěřených finančních prostředků. Jinými slovy, každý subjekt se snaží minimalizovat náklady, tedy vstupy, nutné k provozování své ekonomické činnosti a zároveň maximalizovat výsledný užitek na výstupu.

Díky tomu dochází na trhu mezi těmito subjekty k určité rivalitě, neboť každý z nich chce být co nejefektivnější. Bohužel, v tržním hospodářství dochází k existenci tzv. tržních selhání. Dalo by se říct, že tržní selhání představují okamžiky, kdy jednotlivé subjekty používají své disponibilní zdroje neefektivním způsobem.

Na trhu operuje značné množství soukromých subjektů, které na trh vstupují de facto s cílem vlastního prospěchu. Tento prospěch mohou definovat různými způsoby, všeobecně se za hlavní měřítko považuje zisk. Tyto subjekty lze označit za subjekty podnikatelské. Bohužel, z již zmíněných důvodů tržního selhání však dochází na trhu k jakési mezeře, kterou podnikatelské subjekty nemohou zaplnit. V praxi totiž existuje celá řada činností a statků, které soukromé subjekty nechtějí, nebo dokonce nemohou zajišťovat. Z toho důvodu došlo ke vzniku veřejného sektoru, který se snaží odstraňovat, či alespoň zmírňovat dopady těchto tržních selhání. Se vznikem veřejného sektoru muselo tedy dojít i ke vzniku dalších subjektů, které budou svou činností napomáhat ke splnění úkolů veřejného sektoru. Cílem těchto subjektů už tedy není vlastní prospěch. Jejich činnost by měla sloužit zejména občanům dané ekonomiky. Tyto subjekty lze pojmenovat subjekty nepodnikatelskými.

Oba dva typy těchto subjektů samozřejmě disponují určitým obnosem finančních prostředků, které jim byly svěřeny za účelem provozování jejich činnosti. Přestože důvod existence těchto subjektů je odlišný, musí se oba snažit o co největší efektivnost při využívání těchto finančních prostředků. Této efektivnosti musí přizpůsobit celkovou skladbu způsobu financování a celé finanční řízení. V dnešní době není pro jakékoli zbytečné plýtvání místo. A tomu se bude věnovat předložená bakalářská práce, charakteristice rozdílů mezi financováním a finančním řízením podnikatelských a nepodnikatelských subjektů.

První část práce objasňuje pojem finanční řízení a jeho celkovou náplň z teoretického hlediska. K dosahování cílů finančního řízení se využívá celá řada nástrojů, pro účely této práce byla však vybrána pouze finanční analýza, která má pro podnikatelské a nepodnikatelské subjekty své specifické rysy. V další části jsou charakterizovány podniky, které byly pro účely této práce vybrány. Konkrétně se jedná o podnikatelský subjekt LB MINERALS, s. r. o. a nepodnikatelský subjekt Gymnázium a SOŠ Plasy.

V dalších kapitolách se autorka snaží demonstrovat hlavní rozdíly ve financování a finančním řízení. K této demonstraci jsou zvoleny jednotlivé části finanční analýzy. Provedené analýzy a výpočty jsou doplněné o konkrétní způsoby řízení zvolených oblastí ve výše zmíněných podnicích. Za tímto účelem autorka absolvovala konzultace v daných subjektech. Analýzy jsou provedeny za časové období let 2009 – 2013, neboť v době zpracování práce nebyly k dispozici data z dalších let. Závěrečná část práce se věnuje konečnému shrnutí a hodnocení efektivity financování jednotlivých subjektů, z čehož jsou patrné největší rozdíly ve financování. Tato část je ještě doplněna návrhem na zlepšení pro oba dva podniky ve způsobu financování a celkovém finančním řízení.

Cílem bakalářské práce je provést komparaci ve způsobu financování a finančním řízení podnikatelských a nepodnikatelských subjektů. Pomocí teoretických znalostí a finanční analýzy jako jednoho z hlavních nástrojů finančního řízení zhodnotit efektivitu financování vybraných podniků a na základě zjištěných skutečností navrhnout případná zlepšení.

1 Finanční řízení

Finanční řízení a rozhodování neodmyslitelně patří ke všem aktivitám podnikového organismu. Plní významnou roli v celkovém řízení a rozhodování podniku a představuje základ pro strategické a dlouhodobé cíle. Věnuje se pohybu peněz a podnikového kapitálu vyvolaným životním cyklem různých podnikatelských subjektů, od jejich založení přes fungování a různé druhy spojování až po zánik. [1]

Jak uvádí Dluhošová ve své knize: „*Vychází a plní nezastupitelnou roli v rámci celkového řízení a rozhodování podniku.*“ [1, s. 11]

1.1 Předmět a podstata finančního řízení

Finanční řízení také úzce ovlivňuje celková vnější finančně-ekonomická situace, ve které podnik působí. Jedná se zejména o finanční politiku státu, situaci na peněžním a kapitálovém trhu, vývoj měny a měnových kurzů nebo o možné zásahy státu do fungování ekonomiky.

Finanční prostředky a jejich různé kategorie jsou využívány pro svou syntetickou roli, neboť je lze převést na společného jmenovatele pro různé aktivity a mohou se jimi ohodnocovat a porovnávat různé podnikové činnosti. Díky financím mohou podniky řídit a rozhodovat o základních směrech vývoje a přerozdělování finančních zdrojů uvnitř podniku.

Pro své dynamické aspekty se využívá finanční řízení a rozhodování pro řízení a usměrňování jak strategické, taktické, tak operativní dimenze a variability v čase. Podnik lze považovat za živý organismus a jako každý organismus prochází během svého života vývojem. Jednotlivým fázím vývoje se musí poté přizpůsobit konkrétní aplikované postupy finančního řízení, cíle, používané nástroje a struktura finančních zdrojů. Každá fáze je totiž charakteristická určitými rysy, které se odráží v různé struktuře peněžních toků a potřebě kapitálu.

V každé fázi vývoje podniku se mění i různé cíle. Nicméně základní dlouhodobý cíl firmy by měl být růst hodnoty firmy a zvyšování finanční výkonnosti firmy. [2; 18]

Peněžní prostředky jsou součástí aktiv podniku v podobě hotovosti, různých forem vkladů u peněžních institucí a ekvivalentů peněžních prostředků, jako jsou ceniny, šeky apod. Peněžní prostředky lze považovat za stavovou veličinu, neboť vyjadřují stav peněz k určitému okamžiku. Z celkových aktiv (majetku) představují nelikvidnější část,

kteřou lze okamžitě využít pro zaplacení závazků. Do sekce finančních prostředků patří například i termínované vklady, které jsou však mnohdy omezeny z hlediska jejich rychlého využití. Proto za peněžní prostředky v užším slova smyslu je považována hotovost, krátkodobé vklady u peněžních ústavů a ekvivalenty peněžních prostředků.

Výše peněžních prostředků k určitému okamžiku se používá jako jedno z měřitek pro hodnocení platební situace podniku, tedy platební schopnosti nebo neschopnosti. Dochází k porovnání stavu peněžních prostředků a peněžních závazků.

Jedním z úkolů finančního řízení je také optimalizovat výši peněžních prostředků podle různých forem jejich existence. Pokud má podnik vysoký stav těchto prostředků, může to mít nepříznivý vliv na celkovou efektivnost a rentabilitu podniku. Tyto prostředky totiž sice zajišťují likviditu podniku, nepřinášejí však podniku takové výnosy, jako kdyby je využil pro jiné účely, například ve formě finančních, hmotných nebo nehmotných investic. Cílem podniku by tedy mělo být dosažení takového stavu peněžních prostředků, který umožňuje splácení závazků, a náklady na pořízení peněz a jejich udržování jsou co nejnižší.

Proto za jeden z nejvýznamnějších úkolů finančního managementu lze považovat plánování tvorby finančních fondů a prostředků v rámci dosažení cílů podniku. K tomuto výsledku může podnik dojít pomocí dvou směrů, v interním prostředí podniku jde hlavně o investování, finanční analýzu a rozhodování, ve vztahu k externímu prostředí podniku, tedy okolí, se jedná zase o propojení vlastního podnikání a širšího finančního prostředí.

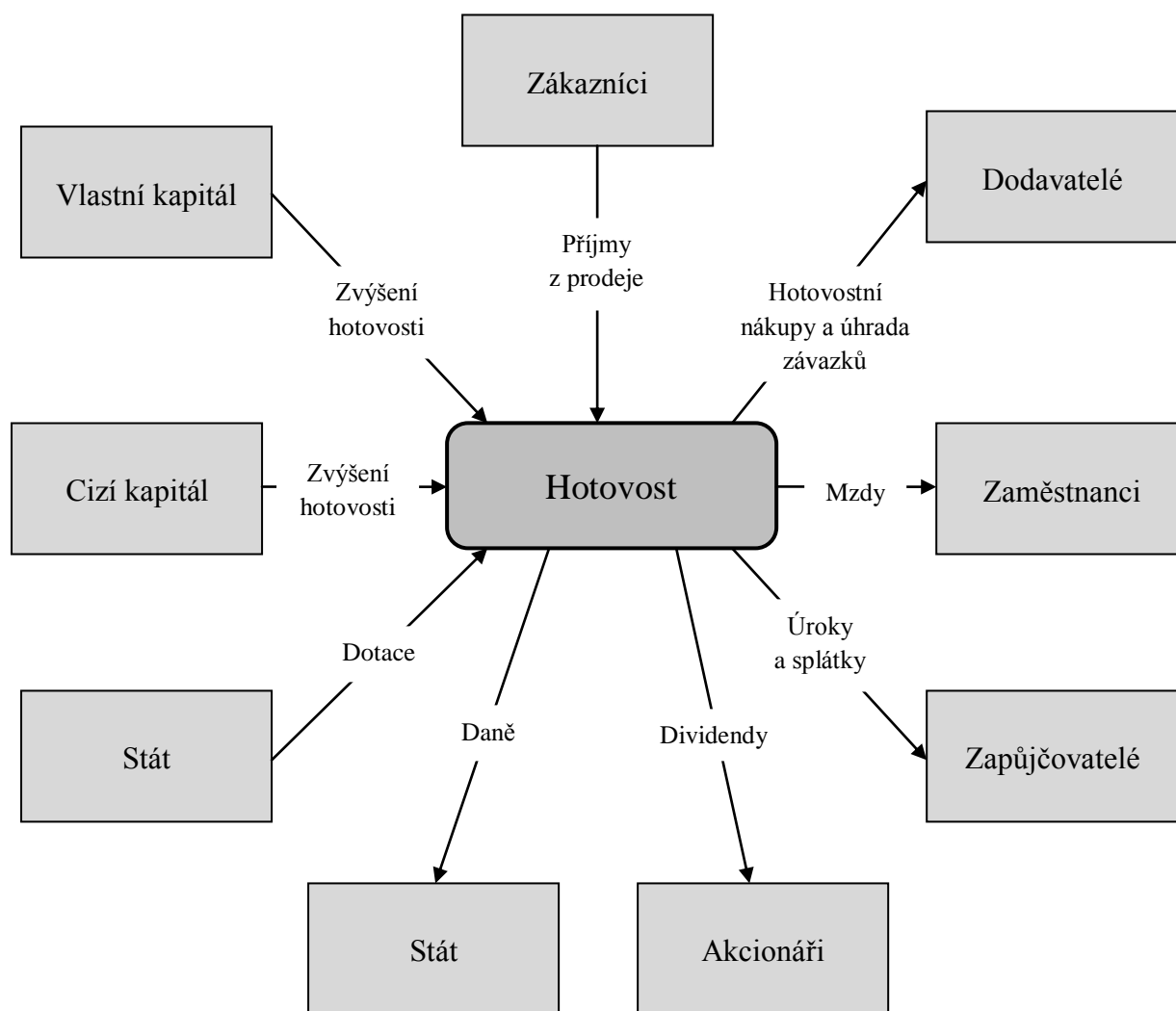
Pod pojmem investování se rozumí investiční rozhodování, ve kterém se skrývá investování do reálných aktiv, jako jsou například technologie, výrobní zařízení, zásoby nebo pohledávky, a také do finančních aktiv, jako různé cenné papíry. Každá investice s sebou však přináší i určité riziko, podle typu investice je toto riziko nízké, nebo vysoké. I tomuto jevu se musí finanční řízení věnovat. Bohužel ve většině případů platí, že čím vyšší riziko, tím vyšší potenciální výnos. [2; 18]

Finanční rozhodování potom pomáhá dojít k rozhodnutí, jaké množství kapitálu a v jaké struktuře, to znamená poměr vlastního a cizího kapitálu, je zapotřebí pro zajištění všech činností. Tím se tvoří tzv. podnikový kapitál, z hlediska financí představuje celkový soubor peněz, které jsou vloženy do majetku podniku vlastníky formou vlastního kapitálu a věřiteli podniku formou cizího kapitálu a dluhů. Finanční zdroje totiž

představují východisko pro hodnocení finanční situace celého podniku v určitém časovém období. Mělo by docházet k porovnávání finančních zdrojů, jejich struktury a poměru k finančním potřebám. Cílem každého podniku by tedy měla být optimalizace finanční struktury, popřípadě optimalizace kapitálové struktury. Ve své podstatě se jedná o nalezení harmonie mezi využíváním vlastního a cizího kapitálu podniku. [2; 8; 18]

Proto je hlavní náplní finančního řízení tvorba a využití finančních prostředků. Zdroje a užití těchto prostředků jsou schematicky znázorněny na následujícím obrázku.

Obr. č. 1: Zdroje a užití peněžních prostředků

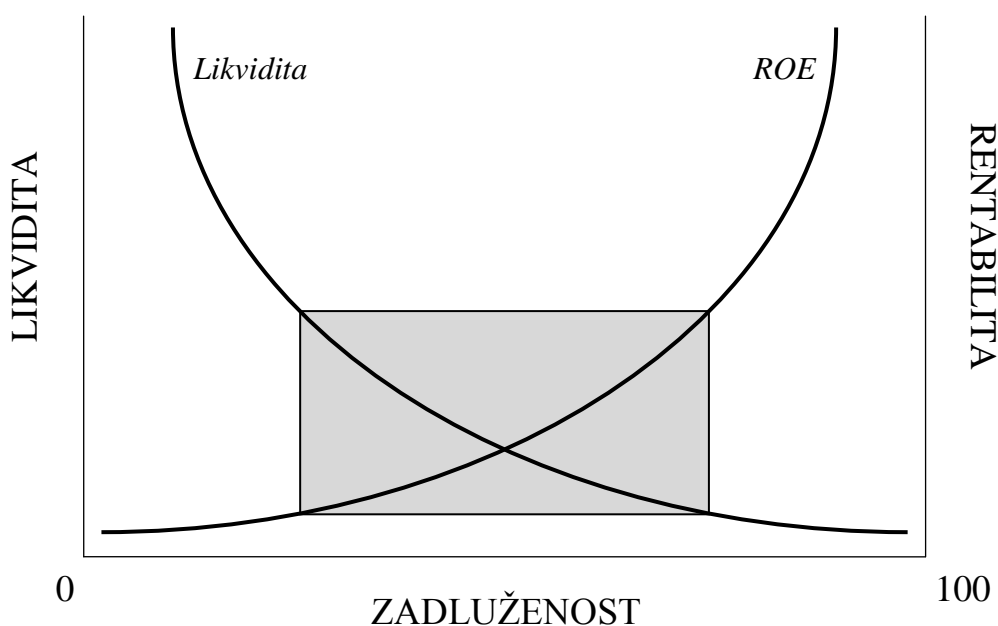

Zdroj: vlastní zpracování dle [2], 2015

Pro finanční řízení je tedy stěžejní zajištění dostatečného množství těchto finančních zdrojů a alokovaní s co největší efektivitou tak, aby bylo dosaženo finanční rovnováhy v podniku.

Celý tok finančních prostředků představuje jeden velký propojený finanční systém. V průběhu existence podniku se peněžní prostředky, kapitál i finanční zdroje neustále přeměňují. Dochází k jejich tvorbě a zároveň k rozdělování a užívání. Ve výsledku tedy lze říct, že finanční řízení podniku se snaží o dosažení rovnováhy mezi finanční výkonností (rentabilitou), kapitálovou strukturou (zadlužeností) a solventností (likviditou). Tento vztah velmi názorně zobrazuje obrázek níže. [2]

Obr. č. 2: Vzájemné vztahy mezi zadlužeností, rentabilitou a likviditou

Zdroj: vlastní zpracování dle [2], 2015

1.2 Cíle a principy finančního řízení

Dalo by se říci, že v podniku se vše točí okolo financí a finančního řízení, jelikož se tyto aspekty projevují ve všech činnostech podniku. V podstatě každý proces, který podnik podstupuje, se odráží do peněžních prostředků, podnikového kapitálu nebo finančních zdrojů, a hodnotí se na základě finanční situace podniku. V souhrnu krátkodobých i dlouhodobých cílů podniku navíc finanční cíle představují významnou oblast. Jak uvádí ve své knize Valach: „*Finanční cíle (kritéria) jsou rozhodující součástí podnikových cílů z krátkodobého i dlouhodobého hlediska, jsou základem kritérií pro*

rozhodování různých alternativ a pro hodnocení celkové efektivnosti podnikání.“
[18, s. 15]

V dřívějších dobách se za hlavní finanční cíl podniku považovala maximalizace zisku. Nicméně postupem času došlo k odhalení nedostatků zisku jako ukazatele úspěchu. Podniku by mělo jít o dosažení maximální tržní hodnoty firmy, která v sobě skrývá i další cíle jako stabilitu investic, růst podílu podniku na trhu, stabilitu z hlediska očekávaných rizik a další.

Jedním z hlavních cílů finančního řízení je také zajištění platební schopnosti podniku, která je jedním z indikátorů zdraví podniku. Pokud by měl podnik dlouhodobě s likviditou problém, jeho setrvání na trhu by bylo výrazně v ohrožení. Každý podnik by se měl snažit o nalezení takového stavu peněžních prostředků, aby byla zajištěna platební schopnost, ale aby také peněžní prostředky přinášely co největší užitek.

Při dosahování svých cílů se musí podnik také snažit uspokojit zájmy všech subjektů, které přichází s podnikem nějakým způsobem do styku. Je jasné, že tyto zájmy se mohou výrazně lišit.

Při zajišťování finančních i ostatních cílů musí podnik zohledňovat princip skutečných peněžních toků, princip čisté současné hodnoty, faktor času, riziko, finanční analýzu, efektivnost kapitálových trhů, finanční plánování a další. [2; 18]

1.3 Shrnutí hlavních oblastí finančního řízení

Z předešlého textu tedy lze vyvodit, že mezi tři stěžejní body finančního řízení patří získávání peněz a kapitálu, jejich investování a rozdělování zisku. Tyto tři pojmy však představují jen špičku ledovce, pod kterou se skrývá spousta dalších oblastí, kterým se musí finanční řízení věnovat. Mezi tyto oblasti patří:

- a) získávání finančních zdrojů při založení podniku a při jeho dalším vývoji,
- b) výběr optimální finanční (kapitálové) struktury přizpůsobené struktuře majetku a s nahlédnutím k nákladům na získání jednotlivých forem kapitálu zahrnující i dobu jejich splatnosti a finanční riziko,
- c) řízení a financování oběžného majetku, do kterého patří například zásoby, pohledávky a peněžní prostředky, zahrnující vhodný výběr krátkodobého financování,

- d) investice peněžních prostředků do dlouhodobého hmotného, nehmotného i finančního majetku a různé způsoby dlouhodobého financování včetně hodnocení efektivnosti investičních možností,
- e) rozdělování zisku podniku se zohledněním dividendové politiky, tvorby rezervních fondů a zadržného zisku, odpisové politiky a také daňové politiky státu,
- f) finanční analýza jednotlivých podnikových činností se zaměřením na rentabilitu, likviditu, úroveň financování a využití vloženého kapitálu,
- g) finanční plánování tvorby a využití externích a interních finančních zdrojů v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu,
- h) interní finanční řízení rozsáhlých integrovaných celků jako koncerny, holdingové společnosti a další,
- i) využití kapitálu ze zahraničí pro financování podnikových činností a finanční rozhodování ve vztahu ke změnám měnových kurzů a cel,
- j) finanční řízení při speciálních částech životního cyklu podniku jako spojování, reorganizace, sanace nebo zánik.

Finančním řízením v podniku se nezabývá jen jedna osoba nebo oddělení. Musí s ním být seznámena větší skupina. Samozřejmě se mu věnuje hlavně vrcholový management za účelem strategického rozhodování. Další pracovníci podniku mají však také vliv na majetek podniku nebo tvorbu a využití finančních zdrojů, proto musí být také zapojeni do finančního řízení. Jedná se o pracovníky, kteří se věnují například řízení výroby, investic, vědeckotechnického rozvoje nebo nákupu a prodeje. [18]

2 Finanční analýza jako nástroj finančního řízení – podnikatelské subjekty

Každý podnik v rámci svého finančního řízení využívá řadu nástrojů, metod a metodických postupů. Mezi nástroje finančního řízení patří například finanční plán, normy, rozpočet, kalkulace a další.

Do finančního plánování patří stanovování cílů podniku a způsobů, jak lze těchto cílů dosáhnout včetně zdrojů k tomu potřebných. Finanční plán má předpokládat, jak velké finanční zdroje budou potřeba pro financování majetku, zajištění platební schopnosti a zajištění finanční stability celého subjektu. [7]

V návaznosti na podnikové cíle vznikají rozpočty, které podtrhují stanovené cíle pomocí snahy o peněžní vyjádření. [4] Také lze zmínit kalkulace, které napomáhají například při stanovování nákladů, stanovení ceny apod. [3]

Za zmínku stojí také některé metodické postupy. Ve finančním řízení dochází například k vymezení volných finančních toků, neboť peněžní a finanční toky se používají k měření skutečné hospodářské činnosti. Navazují víceméně na všechny činnosti podniku a finančního řízení. Podnik také nemůže efektivně fungovat, pokud nebere zřetel na faktor času, neboť peníze mají v rozdílný okamžik rozdílnou hodnotu. Za další lze zmínit například analýzu odchylek či analýzy rizika. [1]

Tato práce se však bude dále zaměřovat na finanční analýzu jako jednu ze stěžejních oblastí komplexu finančního řízení podniku.

2.1 Charakteristika a význam

Pro podnik, který je finančně zdravý, je charakteristická rentabilita, solventnost a perspektiva. To znamená, že je v současné i budoucí době schopen pokračovat ve své činnosti a pokoušet se dosáhnout a dosahovat svých podnikových cílů. Udržení finančního zdraví představuje hlavní činnost finančního řízení a k posouzení úrovně finančního řízení slouží právě finanční analýza. Každý finanční manažer by měl být schopen provést tuto analýzu a prezentovat její výsledky. Finanční analýza napomáhá k finančnímu řízení z toho důvodu, že poskytuje zpětný pohled a napomáhá k odhalení poruch v hospodaření. Dochází k hodnocení zpětné vazby mezi očekávaným účinkem minulých rozhodnutí a skutečností. Posouzení podniku z hlediska finanční analýzy napomáhá i k dalšímu rozhodování a plánování. Finanční analýza ve své podstatě

neobsahuje pouze pohled do minulosti a posouzení současného stavu podniku, snaží se také předpovídat budoucí vývoj podniku. Za hlavní smysl finanční analýzy tedy lze pokládat vyjádření majetkové a finanční situace podniku a příprava podkladů pro rozhodování managementu. [7; 17]

Pro finanční analýzu lze najít spoustu definic. „*Nejobecněji lze finanční analýzu definovat jako soubor činností, jejichž cílem je zjistit a komplexně vyhodnotit finanční situaci podniku.*“ [7, s. 118] Jako finanční situaci lze chápat celkovou finanční výkonnost, jejímž indikátorem je zejména rentabilita neboli ziskovost, a finanční pozici podniku, která je dána zejména rizikem spojeným se způsobem podnikového financování. Příznivá finanční situace podniku představuje již zmíněné finanční zdraví podniku, které je ovlivňováno zejména výnosností se souvisejícím rizikem. [7]

Finanční analýza se snaží nalézt silné a slabé stránky podniku například pomocí tendence vývoje určitých ukazatelů. Na základě toho může proběhnout rozhodování o dalším působení podniku. Finanční řízení jako takové může být poté optimalizováno. [17]

2.2 Zdroje dat pro finanční analýzu

Finanční analýza je velice úzce napojena na finanční účetnictví, neboť základním zdrojem dat a informací jsou jednotlivé finanční výkazy, tedy rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přehled o peněžních tocích neboli cash-flow. K jejich sestavení dochází z podkladů systému finančního účetnictví, které pečlivě zaznamenává informace o hospodaření podniku. Mohou se považovat za výkazy externí, neboť podávají informace zejména externím uživatelům. Rozvaha umožňuje rychlý pohled na strukturu majetku podniku a zdroje jeho krytí, výkaz zisku a ztráty naopak dokumentuje tvorbu výsledku hospodaření a výkaz cash-flow zobrazuje pohyb skutečných peněžních toků. V návaznosti na tyto účetní výkazy se používá i příloha k účetní závěrce a výroční zpráva.

Dalšími zdroji pro finanční analýzu mohou být údaje vnitropodnikového účetnictví, které jsou však dostupné pouze interním uživatelům a vytvářeny na základě potřeb každého podniku. Dalšími zdroji mohou být informace z ekonomické statistiky nebo peněžního a kapitálového trhu. Účetní výkazy však trpí nedostatkem, neboť podávají pouze údaje z minulosti. Proto nastupuje finanční analýza jako prostředek k předpovědi budoucího vývoje. [1; 17; 18]

2.3 Uživatelé finanční analýzy

S podnikem přichází do styku velké množství subjektů a dochází mezi nimi ke vzájemnému vlivu. Každý subjekt má své specifické zájmy a na základě těchto zájmů chtějí získat informace o výkonnosti, finanční stabilitě a perspektivě podnikání daného podniku. Pro svou další činnost potřebují pravdivé, včasné, úplné a podrobné informace. Na základě jejich povahy lze tyto subjekty zařadit do skupin externích a interních uživatelů.

Interní uživatelé jsou:

- majitelé – pro majitele je důležité, zda podnik plní primární cíl podniku, což je pro ně zhodnocení jejich vloženého kapitálu, a zda se očekává příznivý budoucí vývoj,
- manažeři – výsledky finanční analýzy jsou pro ně informace potřebné pro optimalizaci finančního řízení.

Externí uživatelé jsou:

- dodavatelé a odběratelé – oba tyto subjekty se zajímají o momentální situaci podniku z důvodu, zda podnik dostojí svým závazkům vůči těmto subjektům, u dodavatelů to je hlavně splácení jejich pohledávek vůči podniku a u odběratelů dodržování všech podmínek objednávek k zajištění plynulého chodu jejich podnikání,
- banky a investoři – o zdraví podniku se zajímají proto, aby se ujistili, že podnik bude včas a ve správné výši vracet propůjčený kapitál včetně úroků,
- zaměstnanci – ti se o podnik zajímají zejména jako o zdroj jejich jistot jako udržení pracovní pozice, mzdových podmínek, vývoje kariéry apod.,
- konkurence – vyhledávají si informace o ostatních podnicích a celém odvětví pro vlastní hodnocení a porovnávání v různých aspektech,
- stát – využívá finančně-účetní data z velké řady důvodů jako tvorba a udržitelnost pracovních míst, plnění závazků vůči státu, možnost poskytování dotací a další, na základě těchto informací může dojít i k formulaci hospodářské politiky státu vůči podnikatelské sféře.

Uživatelů finanční analýzy je samozřejmě mnohem více, lze uvést ještě novináře, univerzity, burzovní makléře, odborové svazy, analytiky, daňové poradce a další včetně široké veřejnosti. [5; 17]

2.4 Metody finanční analýzy

K finanční analýze se dá přistupovat řadou metod z hlediska způsobu práce s daty a na základě času.

Fundamentální finanční analýza využívá zejména zkušenosti, intuici a expertní odhady finančního analytika a vyznačuje se pragmatickým charakterem.

Technická finanční analýza používá matematické a statistické metody. Do této analýzy lze členit vertikální analýzu (strukturální), která hodnotí vývoj jednotlivých veličin, a horizontální analýzu (trendovou), která využívá například časové řady ke stanovení trendu vývoje.

Kauzální finanční analýza využívá k hodnocení příčinné a důsledkové vazby mezi jednotlivými jevy. V tomto typu analýzy dochází k využití tzv. pyramidálních rozkladů ukazatelů, kdy se vrcholový ukazatel postupně rozkládá pomocí multiplikativních a aditivních vazeb mezi jednotlivými ukazateli.

Komparační finanční analýza většinou představuje doplněk k technické finanční analýze. Dochází ke srovnání výsledků s tzv. standardními hodnotami ukazatelů, což je často považováno za metodu univerzální. Na základě tohoto srovnání si lze udělat základní obrázek o finanční situaci a hospodaření podniku. Nebo může dojít k porovnávání různých podniků na základě srovnávací báze.

Z hlediska času lze provádět analýzu **ex post**, kdy dochází ke zkoumání minulých dat, nebo **ex ante**, která je orientovaná na budoucí vývoj. [9]

2.5 Absolutní ukazatele

Při finanční analýze lze použít metodu absolutní, která využívá údaje přímo z účetních výkazů, tyto údaje jsou nazývány absolutními ukazateli. Absolutní ukazatele nacházejí své využití zejména při horizontální a vertikální analýze. Obě dvě tyto analýzy se zpracovávají pomocí účetních výkazů, kdy absolutní ukazatele těchto dokumentů dávají do určitých souvislostí. Využívají se k prvnímu pohledu na hospodaření podniku a dokážou upozornit na problémové oblasti. Za jejich cíl lze pokládat analýzu rozvoje finanční situace a jeho příčin.

Horizontální analýza slouží pro analýzu vývojových trendů, tedy zobrazuje vývoj určité veličiny za časové období. Zaměřuje se na změny absolutních ukazatelů v čase a jejich změnu vyjadřuje pomocí procent nebo indexem. Srovnávání jednotlivých veličin probíhá po řádcích, z toho důvodu tato analýza získala své jméno. Již při této analýze je možné narazit na příznaky různých problémů daných vývojem specifické položky.

Vertikální analýza se soustřeďuje na strukturu daného účetního výkazu vztaženou na vybranou relevantní veličinu. Dochází ke zjištění procentního podílu jednotlivých veličin ze zvolené základny. Při analýze rozvahy se za tuto základnu používá nejčastěji bilanční suma celkových aktiv, resp. celkových pasiv. U výkazu zisku a ztráty bývají touto základnou celkové výnosy nebo tržby. Touto metodou lze dojít ke zjištění relativní struktury aktiv a pasiv a podílu jednotlivých vlivů na tvorbě zisku. Výkazy jsou tedy zkoumány ve sloupcích. [5; 6]

2.6 Rozdílové ukazatele

Pokud dojde k provedení rozdílu dvou absolutních ukazatelů, vzniknou tzv. rozdílové ukazatele. V některých literaturách se nazývají také finanční fondy či fondy finančních prostředků. Ve finanční analýze se však pojem fond neshoduje s významem fondu v účetnictví.

Mezi nejčastěji používaný rozdílový ukazatel patří **čistý pracovní kapitál**, někdy také nese označení provozní kapitál. Jeho výpočet probíhá provedením rozdílu mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky, ke kterým se přičítají ještě ostatní dluhy, tedy bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Jde tedy o oběžná aktiva snížená o závazky, které musí být do lhůty jednoho roku splaceny. Tato oběžná aktiva jsou tedy financována dlouhodobými zdroji. Napomáhá ke stanovení optimální struktury a celkové výše těchto oběžných aktiv. Od velikosti čistého pracovního kapitálu se odvíjí platební schopnost podniku. S vyšší velikostí čistého pracovního kapitálu by měla při dostatečné likvidnosti stoupat schopnost podniku splácet své finanční závazky. [6]

2.7 Poměrové ukazatele

Za nejdůležitější nástroj finanční analýzy lze však považovat skupinu poměrových ukazatelů, tato metoda se nazývá metoda relativní. Jak uvádí Sedláček: „*Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a také nejrozšířenější metodou finanční analýzy, neboť*

umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách podniku.“ [16, s. 55] Demonstrují číselný vztah mezi finančně-účetními daty. Poměrové ukazatele se získávají provedením podílu dvou položek nebo skupin položek, které na sebe nějakým způsobem navazují nebo disponují jiným druhem vztahu. Těchto poměrových ukazatelů existuje celá řada, jejich výběr závisí na cíli celého měření a analýzy. Vybrané ukazatele musí být pro zkoumaný problém relevantní a někdy jich stačí pouze několik. Musí mít pro zkoumaný problém vypovídací schopnost. Mezi nejčastěji využívané poměrové ukazatele patří ukazatele rentability, aktivity, likvidity, finanční stability a ukazatele kapitálového trhu. [5; 6]

2.7.1 Ukazatele rentability

První důležitou skupinou poměrových ukazatelů pro podnikatelské subjekty je skupina ukazatelů rentability nebo také výnosnosti. Jsou zde využívány různé druhy míry zisku jako uznávaného vrcholového ukazatele efektivnosti pro stanovení schopnosti tvorby nových zdrojů financování a schopnosti zhodnocovat vložený kapitál. Vznikají podílem různých typů zisku k určitému kapitálovému vstupu. Umožňují hodnotit řízení aktiv, financování podniku a ovlivňování rentability likviditou. Zkoumání rentability se doporučuje v delším časovém úseku a u těchto ukazatelů je žádoucí jejich růst. [6; 10]

Tab. č. 1: Přehled ukazatelů rentability

UKAZATEL	VZOREC
Rentabilita celkového kapitálu ROA	= zisk před úroky a zdaněním / celková aktiva
Rentabilita dlouhodobého kapitálu ROCE	= zisk před úroky a zdaněním / dlouhodobý kapitál
Rentabilita vlastního kapitálu ROE	= zisk po zdanění / vlastní kapitál
Rentabilita tržeb ROS	= zisk po zdanění / tržby
Rentabilita nákladů ROC	= náklady / tržby

Zdroj: vlastní zpracování dle [6], 2015

Rentabilita celkových aktiv odráží míru, do jaké výše se společnosti daří vytvářet zisk ze svých vlastních aktiv. Výpočet tohoto ukazatele nezohledňuje finanční strukturu. Pomocí ukazatele rentability dlouhodobého kapitálu se naopak měří výnosnost a efektivní využití dlouhodobých firemních investic. Z pohledu investorů

je nejdůležitější rentabilita vlastního kapitálu, na jejímž základě posuzují výkonnost jimi vloženého kapitálu. Rentabilita tržeb demonstruje, jaké množství zisku je podnik schopen vyprodukovat na 1 Kč tržeb. [6; 10]

2.7.2 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity se také někdy nazývají ukazateli platební schopnosti, neboť tyto ukazatele by měly vyjádřit potenciální schopnost podniku uhradit svoje splatné závazky. Problém při řízení likvidity nastává u stanovení dostatku likvidních prostředků včetně rezervy na případné mimořádné situace bez zbytečného umrtvování kapitálu. Pomocí likvidity, solventnosti a struktury kapitálu se hodnotí finanční situace podniku. [6; 15]

Tab. č. 2: Přehled ukazatelů likvidity

UKAZATEL	VZOREC
Běžná likvidita	$= \text{oběžná aktiva} / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry})$
Pohotová likvidita	$= (\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry})$
Okamžitá likvidita	$= \text{krátkodobý finanční majetek} / (\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry})$

Zdroj: vlastní zpracování dle [6; 17], 2015

Ukazatel běžné likvidity sděluje, kolikrát převyšují oběžná aktiva krátkodobé dluhy podniku, tedy kolikrát může podnik uspokojit své krátkodobé věřitele při přeměně celých oběžných aktiv v hotovost. Pohotová likvidita vyjadřuje ve své podstatě to samé jako běžná likvidita, při tomto výpočtu se však upouští od zásob jako nejméně likvidní položky. Okamžitá likvidita je z tohoto hlediska nejpřísnější, neboť vyjadřuje schopnost splatit všechny závazky v daném okamžiku, tedy jen za pomoci nejlikvidnějších položek rozvahy. [6; 15]

2.7.3 Ukazatele cash flow

Na ukazatele likvidity lze navázat ukazateli cash flow, někdy také označované jako ukazatele na bázi cash flow či ukazatele s využitím cash flow. Ukazatele likvidity nemusí být mnohdy dostačující pro posouzení platební schopnosti, neboť vycházejí z účetních dat, která jsou založena na aktuálním principu. Situace týkající se skutečných příjmů a výdajů může být však zcela odlišná. Informace pro tuto analýzu lze získat z výkazu o peněžních tocích (výkaz cash flow), který vychází ze stavu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů upraveného o peněžní toky za sledované období.

Produkce vysokého zisku podnikem neznamená, že jeho příjmy jsou stejně vysoké. Cílem této analýzy je včas varovat před rizikem platebních potíží a zhodnotit vnitřní finanční potenciál firmy. Ukazatele cash flow často navazují na jiné poměrové ukazatele.[6]

Tab. č. 3: Přehled ukazatelů cash flow

UKAZATEL	VZOREC
Cash likvidita	= čistý peněžní tok z provozní činnosti / provozní krátkodobé závazky
Cash provozní výkonnost	= čistý peněžní tok z provozní činnosti / tržby
Krytí čistých dluhů peněžními toky	= čistý peněžní tok z provozní činnosti / (cizí zdroje - rezervy - krátkodobý finanční majetek)
Cash rentabilita vlastního kapitálu	= čistý peněžní tok z provozní činnosti / vlastní kapitál

Zdroj: vlastní zpracování dle [6], 2015

2.7.4 Ukazatele aktivity

Od typu podniku a jeho technickoekonomických specifíků se často odvíjí i velikost a struktura majetku. Tyto aktiva by měla být využívána co nejefektivněji. Schopnost podniku využívat svá aktiva měří ukazatele aktivity. Považují se za jeden ze základních činitelů efektivity. Posuzují, zda podnik nemá například zbytečně volné kapacity, či naopak málo produktivních aktiv. [6; 7]

Tab. č. 4: Přehled ukazatelů aktivity

UKAZATEL	VZOREC
Obrat celkových aktiv	= tržby / celková aktiva
Obrat stálých aktiv	= tržby / stálá aktiva
Obrat zásob	= tržby / zásoby
Obrat pohledávek	= tržby / pohledávky
Obrat závazků	= tržby / závazky
Doba obratu zásob	= zásoby / (tržby / 360)
Doba obratu pohledávek	= pohledávky / (tržby / 360)
Doba obratu závazků	= závazky / (tržby / 360)

Zdroj: vlastní zpracování dle [1; 18], 2015

Všeobecně se užívají dva typy ukazatelů aktivity. První je rychlost obratu, která demonstruje počet obrátek, to znamená, kolikrát se daná veličina převrátí v tržby za stanovené období. Druhým je doba obratu, která specifikuje délku období nutného na jeden obrat vyjádřenou v časových jednotkách. [6; 7]

2.7.5 Ukazatele zadluženosti

Nejdůležitější ukazatele pro posouzení finanční stability podniku jsou ukazatele zadluženosti, někdy také označované jako ukazatele financování nebo finanční závislosti. Pokud podnik financuje některá svá aktiva cizími zdroji, vzniká zadluženost podniku neboli dluhy podniku. Čím větší je množství dluhů podniku, tím vyšší nese riziko. [5; 15]

Tab. č. 5: Přehled ukazatelů zadluženosti

UKAZATEL	VZOREC
Celková zadluženost	= cizí kapitál / celková aktiva
Koeficient samofinancování	= vlastní kapitál / celková aktiva
Finanční páka	= celková aktiva / vlastní kapitál
Míra zadluženosti	= cizí kapitál / vlastní kapitál
Úrokové krytí	= zisk před úroky a zdaněním / nákladové úroky

Zdroj: vlastní zpracování dle [1; 6], 2015

V dnešní době se však využívají stabilně vlastní i cizí zdroje. Cizí kapitál je ve většině případů levnější, protože úroky jako náklad snižují zisk, tedy i daňové zatížení firmy. Navazují na údaje z vertikální analýzy rozvahy, neboť zkoumají vzájemné vztahy položek dluhů, vlastního kapitálu a aktiv. Je zřejmé, že finanční stabilita bude stoupat s klesajícím poměrem mezi dluhy a hodnotou majetku z účetnictví. Analýza finanční stability se využívá k získání úsudku o finanční důvěryhodnosti daného podniku. [5; 6; 15]

3 Finanční analýza jako nástroj finančního řízení – nepodnikatelské subjekty

V ekonomickém systému existuje mnoho různých subjektů. Navzdory svým odlišnostem mají však společný cíl a to co nejefektivněji alokovat své finanční prostředky. Na trhu se však ve skutečném světě vyskytují tržní selhání, zjednodušeně subjekty vynakládají své disponibilní zdroje neefektivním způsobem. Mezi nejčastější příčiny tržního selhání patří nedokonalá konkurence, vznik monopolu, vznik externalit, nedostatek informací nebo například existence tzv. veřejných statků.

Důsledkem těchto selhání vzniknul veřejný sektor, který představuje v každém státě důležitou část národního hospodářství. Soukromý sektor a veřejný sektor spolupracuje v rámci tzv. smíšené ekonomiky k vzájemnému prospěchu. Soukromý sektor je samozřejmě charakteristický svým cílem dosáhnout co největšího zisku, naopak veřejný sektor je neziskový a hodnocení jeho efektivity je často velmi obtížné, neboť často poskytuje statky, které je skoro nemožné peněžitě kvantifikovat. Hlavní funkcí veřejného sektoru je tedy odstraňovat či zmírňovat dopady tržního selhání a poskytovat občanům zejména veřejné statky.

Pro obyvatele státu může veřejné statky zajišťovat stát a územní samospráva. Při stanovování způsobů tohoto zabezpečování je nutné zvažovat hospodárné vynakládání finančních prostředků z daného veřejného rozpočtu a také užitek pro občany. Zajišťování potřeb občanů probíhá i prostřednictvím nepodnikatelských subjektů neboli neziskových organizací. Ty se rozdělují na základě faktu, kdo je jejich zakladatelem (zřizovatelem). Pokud jde o stát prostřednictvím ministerstev, ústředních správních úřadů, nebo územní samosprávy, pak se označují jako vládní neziskové organizace. Zakladatelem mohou být však i soukromé subjekty, například církve, pak se jedná o nevládní neziskové organizace. [14]

Neziskové organizace sice nejsou zřizovány za výdělečným účelem, může však i tak dojít k vykázání zisku. Tento zisk nesmí být rozdělen mezi členy, ale musí být použit zpět na financování primární činnosti, tedy veřejně prospěšné činnosti. Pokud dojde naopak k vykázání ztráty, u vládních organizací tuto ztrátu pokrývá zřizovatel výdaji svého běžného rozpočtu, u nevládních organizací musí dojít k nalezení jiných finančních zdrojů.

Za účelem zabezpečování neziskových činností zejména zajišťování smíšených veřejných statků jsou zřizovány **příspěvkové organizace** orgány státní správy a územní samosprávy, tedy obcemi a kraji. Příspěvkové organizace už disponují právní subjektivitou, takže se provádí zápis do obchodního rejstříku. Zřizovatel může provádět vymezení rozsahu případné doplňkové ziskové činnosti organizace. [13]

3.1 Příspěvkové organizace

Na základě zřizovatele je každá organizace specificky napojena na veřejný rozpočet svého zřizovatele. Nařízení ohledně hospodaření příspěvkových organizací a jejich finančních vztahů k rozpočtu zřizovatele jsou upraveny v zákonech o rozpočtových pravidlech. „*Příspěvkové organizace jsou na rozpočet svého zřizovatele napojeny saldem svého rozpočtu.*“ [13, s. 254]

Příspěvkové organizace vykazují vlastní příjmy, ty však nejsou dostačující na pokrytí nákladů souvisejících se zajišťováním veřejných statků. Zbylé prostředky potřebné ke krytí nákladů může příspěvková organizace obdržet ve formě běžného příspěvku na provoz (doplňek zbývajících zdrojů k financování běžných potřeb) a kapitálového příspěvku na investice z rozpočtu jejího zřizovatele. Při poskytování smíšených statků je povinností zřizovatele rozhodnout o výši uživatelského poplatku a o určení rozpočtu pro jeho příjem, což má vliv na celkový objem rozpočtu.

Příspěvkové organizace obvykle používají pro svou činnost produkce veřejných statků majetek zřizovatele, který jim byl svěřen. Činnost provádí na základě svého rozpočtu a dosahované příjmy využívají pro financování svých výdajů. I tak nebývají finančně soběstačné, z toho důvodu se jim dostává příspěvku od svého zřizovatele. Také nakládají s prostředky ze svých peněžních fondů, mohou obdržet dary od rozdílných subjektů a investovat do pořízení majetku.

Navzdory své právní subjektivitě, k některým úkonům musí příspěvková organizace získat povolení svého zřizovatele. Jde o využití investičních úvěrů a půjček, čerpání návratné finanční výpomoci od svého zřizovatele k překlenutí dočasné nerovnováhy mezi zdroji a potřebami, ručení za závazky, pořizování věcí formou splátek či akceptace cenných papírů jako protihodnotu pohledávek. U příspěvkové organizace také nesmí dojít k nákupu akcií či jiných cenných papírů a k poskytnutí daru jiných subjektům (výjimku představují peněžité a věcné dary související s předpisy o použití fondu kulturních a sociálních potřeb).

Zřizovatel provádí finanční kontrolu hospodaření příspěvkové organizace. Také vymezuje druh a rozsah vedlejší hospodářské činnosti, která se provozuje za účelem dosažení dodatečného zisku pro činnost hlavní. [13]

3.2 Význam finanční analýzy

Jak již bylo řečeno, nepodnikatelské subjekty nejsou zřizovány za účelem dosažení zisku. Přesto k provozování své činnosti potřebují jistou strukturu majetku a finanční zdroje, které tento majetek budou krýt. Každý subjekt by se však měl snažit své finanční prostředky vynakládat co nejefektivněji a pokusit se maximalizovat svůj výstup. Faktem je, že u nepodnikatelských subjektů je výstup velmi obtížně kvantifikovatelný. I tak představuje pro nepodnikatelské subjekty finanční analýza významný zdroj informací o finančním řízení. Samozřejmě, už z čistého charakteru tohoto subjektu muselo dojít k jisté úpravě některých ukazatelů finanční analýzy pro potřeby nepodnikatelského subjektu. Dochází k výběru takových ukazatelů, které se vyznačují svou relevantností, informují o stupni dosahování vytyčených cílů, hledají silné a slabé stránky finančního řízení a snaží se odhalit potencionální ohrožení v budoucích obdobích. [9]

3.3 Zdroje pro finanční analýzu

Stejně jako u podnikatelských subjektů jsou i u nepodnikatelských hlavním zdrojem informací výkazy účetní závěrky. Nicméně u každého nepodnikatelského subjektu se mohou objevit odchylky v podobě těchto výkazů, které plynou z právní formy daného subjektu. Tato práce se bude dále věnovat příspěvkové organizaci, která má svou specifickou podobu účetních výkazů. Největší proměnou tyto výkazy prošly z důvodu nových legislativních změn, platných od 01.01.2010. Tyto rozdíly musí být zohledňovány při zpracování finanční analýzy, neboť položky v rozvaze nesou mnohdy jiné názvy. Za zmínku také rozhodně stojí neoddělení položek časového rozlišení do samostatné části, jako tomu je u rozvahy klasických podniků. Výkaz zisku a ztráty je také konstruován odlišným způsobem než u podnikatelských subjektů plynoucím z charakteru příspěvkové organizace a specifik její činnosti a způsobu financování, je rozdělen na náklady a výnosy z hlavní a z doplňkové činnosti. [11]

3.4 Poměrové ukazatele

Pro potřeby finanční analýzy nepodnikatelských subjektů došlo k největším úpravám a přizpůsobení u skupiny poměrových ukazatelů, které se nejčastěji využívají.

Nepodnikatelský subjekt si musí vybrat pro sebe relevantní ukazatele, tedy ukazatele pro oblasti, které jsou pro něj nějakým způsobem důležité. [9]

3.4.1 Ukazatele autarkie

Ukazatele autarkie jsou speciální ukazatele sestavované při finanční analýze nepodnikatelských subjektů a snaží se vystihnout finanční soběstačnost. U nepodnikatelského subjektu je totiž zisk velice sporný indikátor efektivnosti. Autarkie může být posuzovaná dvěma pohledy. První pohled je při zkoumání nákladů a výnosů podniku, které obsahují aplikované účetní principy. Druhý pohled je při zkoumání skutečných příjmů a výdajů, který hodnotí tok peněžních prostředků, musí však dojít k rozlišení celkových peněžních toků a provozních (neinvestičních) toků. Většinou se doporučuje provádět analýzu autarkie na příjmově výdajové bázi i přes některé její nedostatky. Může totiž dojít ke zkreslení z důvodu příjmů, které jsou však výnosově vázány do jiného časového období. Naopak výdaje v sobě nenesou náklady vzniklé odpisy investičního majetku, takže ukazatel je oprostěn od míry samoreprodukce tohoto majetku. [9]

Tab. č. 6: Přehled ukazatelů autarkie

UKAZATEL	VZOREC
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	$= (\text{výnosy z hlavní činnosti} / \text{náklady hlavní činnosti}) * 100$
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	$= (\text{příjmy} / \text{výdaje}) * 100$

Zdroj: vlastní zpracování dle [9], 2015

3.4.2 Ukazatele rentability

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, rentabilita patří mezi nejzákladnější způsob jak hodnotit efektivnost podniku u ziskových podnikatelských subjektů. Z toho důvodu jsou tyto ukazatele pro nepodnikatelské subjekty jedním z diskutovaných problémů, neboť zisk není hlavním cílem těchto subjektů. Navíc nepodnikatelské subjekty velice často provozují k hlavní činnosti ještě doplňkovou (hospodářskou) činnost a u každé této činnosti je cíl z hlediska rentability odlišný. U hlavní činnosti se jedná o vyrovnání výnosů a nákladů, u doplňkové činnosti je to naopak zisk. Z toho důvodu došlo u nepodnikatelských subjektů k velmi specifické úpravě ukazatelů rentability, aby vyhovovaly podmínkám řízení těchto subjektů. [9]

Tab. č. 7: Přehled ukazatelů rentability

UKAZATEL	VZOREC
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	$= (\text{hospodářský výsledek doplňkové činnosti} / \text{náklady doplňkové činnosti}) * 100$
Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti	$= (\text{zisk z doplňkové činnosti} / \text{ztráta z hlavní činnosti}) * 100$
Haléřový ukazatel nákladovosti výnosů doplňkové činnosti ve vztahu k ψ	$= \text{náklady na doplňkovou činnost} / \text{výnosy z doplňkové činnosti}$ HUN - $\psi \rightarrow \text{min.}$
Variátor celkových nákladů	$= \frac{(\text{náklady}_{\text{období } t+1} - \text{náklady}_{\text{období } t}) / \text{náklady}_{\text{období } t}}{(\text{výnosy}_{\text{období } t+1} - \text{výnosy}_{\text{období } t}) / \text{výnosy}_{\text{období } t}}$

Zdroj: vlastní zpracování dle [9], 2015

3.4.3 Ukazatele likvidity

U nepodnikatelských subjektů patří mezi nejčastěji používané ukazatele finanční analýzy ukazatele likvidity. Stejně jako podnikatelské subjekty může dojít k výpočtu okamžité, pohotové a běžné likvidity. Je na posouzení konkrétního podniku, který z těchto ukazatelů si vybere jako stěžejní, závisí to na míře výskytu zásob a pohledávek. V praxi se nejčastěji upouští od likvidity běžné. [9]

Tab. č. 8: Přehled ukazatelů likvidity

UKAZATEL	VZOREC
Okamžitá likvidita	$= \text{peníze a jejich ekvivalenty} / \text{krátkodobé závazky}$
Pohotová likvidita	$= (\text{peníze a jejich ekvivalenty} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobé závazky}$

Zdroj: vlastní zpracování dle [9], 2015

3.4.4 Ukazatele aktivity

Při finanční analýze nepodnikatelského subjektu představují ukazatele aktivity spíše doplňující ukazatele hodnocení. „*Prolínají totiž hodnocením ukazatelů ostatních oblastí, neboť výkonnost (zejména kapitálu), vázanost jednotlivých složek majetku či dluhů, resp. míra využití majetku ve vztahu k výsledkům produkčního procesu a doby obratu vybraných složek majetku a dluhů jsou momenty, které mohou významných*

způsobem ilustrovat dopady řízení municipální firmy na její efektivnost, a to zejména na její složku hospodárnosti.“ [9, s. 119]

Tab. č. 9: Přehled ukazatelů aktivity

UKAZATEL	VZOREC
Obrat kapitálu	= výnosy / celková pasiva
Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	= fixní aktiva / výnosy
Doba obratu pohledávek	= průměrná hodnota pohledávek / (výnosy / 360)
Rychlost obratu zásob	= náklady / průměrná hodnota zásob

Zdroj: vlastní zpracování dle [9], 2015

3.4.5 Ukazatele financování

Ukazatele financování nebo také zadluženosti zastávají ve finanční analýze podnikatelských subjektů velice významnou pozici. U nepodnikatelských subjektů je jejich pozice trochu jiná. [9]

Tab. č. 10: Přehled ukazatelů financování

UKAZATEL	VZOREC
Míra finanční nezávislosti	= (vlastní kapitál / celkový kapitál) * 100
Míra věřitelského rizika	= cizí kapitál / celkový kapitál
Síla finanční páky	= 1 + (cizí kapitál / vlastní kapitál)

Zdroj: vlastní zpracování dle [9], 2015

Musí dojít k odlišení provozního (neinvestičního) financování a investičního financování, které se odvíjí od úzké provázanosti rozpočtu a účetnictví. Vzhledem ke způsobu financování nepodnikatelských subjektů ve většině případů mají převahu vlastní zdroje před dluhy. Pokud se ve financování podniku nějaké dluhy vyskytují, jedná se především o krátkodobé dluhy. [9]

4 Charakteristika vybraných subjektů

V následující kapitole dojde k základní charakteristice dvou subjektů, jednoho podnikatelského a jednoho nepodnikatelského, které byly vybrány pro tuto práci.

4.1 Charakteristika podnikatelského subjektu – LB MINERALS, s. r. o.

Společnost LB MINERALS, s. r. o. představuje součást koncernu LASSELSBERGER. Společnost ve své podstatě vznikla 01.01.2009, kdy na základě rozhodnutí jediného společníka LASSELSBERGER GmbH změnila společnost právní formu z akciové společnosti na společnost s ručením omezeným se sídlem ve městě Horní Bříza. Mezi její statutární orgány patří tři jednatele, Ing. Ladislav Matoušek, Mag. Klaus Kralovec a Anton Lasselsberger. Ve společnosti není zřízena dozorčí rada. V rámci organizační struktury je společnost rozčleněna na útvar vedení a útvary výrobních jednotek Plzeňsko, Chodsko, Třeboňsko, Chebsko a Morava. V současné době je zaměstnáno kolem 810 pracovníků, z toho je 24 řídicích pracovníků. [24]

Každá výrobní jednotka má svého ekonomického pracovníka, který provádí analýzu za svou přidělenou jednotku. Všichni poté podléhají finančnímu řediteli celé společnosti.

Společnost poskytuje širokou škálu produktů a služeb, díky tomu ji lze považovat za jednoho z nejvýznamnějších dodavatelů surovin v regionu střední Evropy. Mezi její stěžejní činnosti patří zejména těžba, úprava a zpracování kaolinů, jílu, živců, kameniva a písků.

V současnosti má společnost LB MINERALS, s. r. o. ve správě 41 dobývacích prostorů v rámci České republiky, takže svým zákazníkům nabízí široké spektrum surovin, které se využívají v mnoha průmyslových odvětvích. Dobývací prostory se nachází například v Kaznějově, Skalné, Poběžovicích, Halámkách nebo v Ledcích u Brna.

Za nejvýznamnější produkty společnosti lze jednoznačně považovat kaoliny, které nachází své využití v keramickém průmyslu na výrobu obkladů, dlaždic a sanitární keramiky. Nelze také opomenout využití při výrobě papíru, barev a laků, plastů, lepidel, tmelů, ale také léčiv pro farmaceutický průmysl. Společnost se také stala jedním z nejvýznamnějších dodavatelů mletých kaolinů pro výrobu skleněných vláken, nového materiálu, který se využívá v mnoha odvětvích.

Jako další významný produkt lze uvést jíly používané na výrobu keramických obkladů a dlažeb, pálených střešních tašek, elektroporcelánu, užitkové keramiky a komínových vložek. Také se mohou využít při výrobě zdravotní keramiky nebo slévárenských forem.

Další důležitou součástí sortimentu jsou živce pro výrobu skla, keramických slinutých dlaždic, sanitární keramiky, porcelánu, smaltů, glazur a frit.

Nelze zapomenout také na kameniva a písky, které se čím dál více dostávají do popředí díky svému dynamickému vývoji. Původně šlo jen o vedlejší produkt při zpracování kaolinů a živců, nicméně v současné době představují zcela plnohodnotný výrobek upravovaný podle požadavků zákazníka. Své využití nachází při výrobě transportních betonů, betonových tvarovek apod., což využívají hlavně zákazníci ze stavebnictví.

Kromě hornické činnosti, která zaujímá dominantní složku předmětu podnikání, se společnost věnuje ještě zámečnictví, nástrojařství, obráběčství, klempířství a opravě karosérií, výrobě nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků, provádění trhacích prací nebo silniční motorové dopravě.

V budoucnu se chce společnost LB MINERALS, s. r. o. soustředit na zabezpečování požadovaných dodávek a zvyšující se kvalitu surovin pro současné i nové zákazníky. Za hlavní cíl lze považovat udržení důležitého postavení na trhu, s čímž souvisí neustálý vývoj nových výrobků odpovídajících požadovaným parametrům při optimálním využití přírodních zdrojů. [20; 24]

4.2 Charakteristika nepodnikatelského subjektu – Gymnázium a SOŠ Plasy

Gymnázium a Střední odborná škola Plasy vznikla dne 01.07.2011 sloučením dvou původních samostatných subjektů, jedním bylo Gymnázium Plasy a druhým byla Střední odborná škola Plasy. Každá z těchto škol má svou vlastní historii a tradici, proto si i dnes po spojení obě zachovaly svou osobitou tvář a svůj specifický vzdělávací program. Škola sídlí na adrese Školní 280, 331 01 Plasy. Právní forma je příspěvková organizace. [19]

Zřizovatelem školy je Plzeňský kraj, Škroupova 18, Plzeň. Post ředitele školy zastává Mgr. Markéta Lorenzová, která byla od roku 2002 ředitelkou gymnázia. Na každém pracovišti také nalezneme zástupce ředitele. Pro gymnázium se jedná o Mgr. Petru Polákovou a pro SOŠ Ing. Miloslava Oudu. V současné době má organizace přibližně

65 zaměstnanců. Financemi se ve škole zabývá zejména ředitelka školy, účetní, vnitřní auditor a ekonomický zaměstnanec. [22]

Gymnázium bylo založeno již v roce 1954, takže vzdělává mladé a nadějně studenty už více než půl století. Během své existence prošlo i několika změnami. Při založení se jednalo o jedenáctiletku s názvem Jedenáctiletá střední škola v Plasích. Poté došlo k transformaci na dvanáctiletku, až nakonec přišel vznik čtyřletého a osmiletého gymnázia. Během svého působení došlo i k dalším změnám názvu jako například Střední všeobecně vzdělávací škola v Plasích (SVVŠ) nebo Gymnasium v Plasích.

Naopak střední odborná škola byla založena o čtyři roky později, tedy v roce 1958, v Chyších. Tehdy žili první studenti i učitelé v tamějším novogotickém zámku. V roce 1962 však došlo k přemístění školy do krásné budovy měšťanské školy v Plasích, která byla postavena v roce 1934. Původní prostory byly sice romantické a s velkou historickou hodnotou, pro potřeby vzdělávání nebyly však zcela vyhovující.

Gymnázium nyní sídlí v budově na adrese Stará cesta 363 a nabízí potenciálním studentům všeobecné zaměření ve dvou studijních oborech, čtyřletém a osmiletém. Oba dva studijní obory jsou zakončeny maturitní zkouškou. Po této zkoušce odchází více než 97 % absolventů za dalším studiem na vysokých školách. [19]

V závěrečných ročnících studia si může student vybrat z různých koncepcí výuky na základě svého zájmu a nadání. Student si volí předměty, kterým se chce blíže věnovat i s přihlédnutím ke svému budoucímu výběru vysoké školy. Tento výběr se projeví v rozvrhu tím, že získá více vyučovacích hodin a tak i více znalostí ze zvoleného předmětu.

Škola spolupracuje s celou řadou vysokých i středních škol v České republice i v zahraničí.

Střední odborná škola se momentálně nachází v budově na adrese Školní 280. Nabízí několik zajímavých oborů. Jde o obor agropodnikání, veterinářství a obchodní akademie. Studium těchto oborů je zaměřeno na specializaci v zemědělství a veterinářství, samostatné podnikání a obchodní či administrativně správní činnosti. Škola navázala spolupráci se dvěma školními závody a s řadou podniků. [21]

Na Gymnáziu a Střední odborné škole v Plasích se studenti setkají s vřelým a individuálním přístupem. Škola nabízí zdokonalování studentových schopností

a znalostí i v dalších směrech. Podporuje například studium v zahraničních zemích jako je Německo nebo Spojené státy americké. Pro méně odvážné studenty je možnost absolvování výměnných pobytů se studenty z Německa nebo Rakouska. A kdo by si ani tak nevybral, může se alespoň zúčastnit pravidelných zahraničních exkurzí po celém světě. Studenti se mohou také prověřit na různých sportovních a vědomostních soutěžích, kde se žáci této školy pravidelně účastní celostátních kol. [21]

Řada studentů také uvítá možnost získání řidičského oprávnění skupiny B a T, nebo dokonce složení zkoušky z myslivosti. Pro ještě náročnější škola zprostředkovává možnost získání různých certifikátů vztahující se ke znalosti cizího jazyka, například certifikát FCE. Dále škola pořádá i různé mimoškolní aktivity jako vodácké, lyžařské a turistické kurzy pro své studenty i veřejnost nebo výuku dalších speciálních předmětů. Škola také nabízí různé kurzy pro absolventy nebo i pro starší generace prostřednictvím projektu celoživotního vzdělávání.

Pro studenty je také připravena možnost stravování v jídelně na gymnáziu nebo v jídelně na internátu, kde se mohou také během školního roku ubytovat. [21]

Pokud by došlo ke shrnutí, do hlavní činnosti školy se řadí samozřejmě vzdělávání, provozování jídelny, provozování internátu a další. Jako doplňkovou činnost organizace eviduje realitní činnost, která je spojena s pronájmem prostor školy, a pořádání různých vzdělávacích kurzů.

5 Vertikální analýza rozvahy

V následující kapitole se bude práce věnovat charakteristice majetkové a finanční struktury obou podniků. K této charakteristice bude využita vertikální analýza rozvahy obou sledovaných subjektů za období let 2009 - 2013. Tato analýza byla zvolena z toho důvodu, že pomáhá ke sledování struktury aktiv i pasiv podniku. Tím pádem si lze udělat přehled o složení hospodářských prostředků, které podnik využívá pro svou aktivitu, a o složení finančních zdrojů, ze kterých byly tyto prostředky pořízeny. [16] Pro zjednodušení a lepší přehlednost analýzy byly odebrány položky, které ve všech sledovaných letech vykazovaly nulový stav. Všechny vertikální analýzy se nacházejí v příloze této práce.

5.1 Vertikální analýza rozvahy – podnikatelský subjekt

Jako první bude provedena vertikální analýza rozvahy, tedy aktiv a pasiv, společnosti LB MINERALS, s. r. o., která v této práci představuje zkoumaný podnikatelský subjekt.

5.1.1 Vertikální analýza aktiv – podnikatelský subjekt

Díky **vertikální analýze aktiv** společnosti LB MINERALS, s. r. o. si lze prohlédnout majetkovou strukturu podniku včetně podílů jednotlivých položek na celkovém majetku podniku. Při pohledu na hodnoty aktiv společnosti LB MINERALS, s. r. o. je zřejmé, že v průběhu let 2009 – 2013 nedošlo k žádné výrazné změně v celkové hodnotě majetku.

Nejvýznamnější podíl tvoří **dlouhodobý majetek**, což jasně plyne z oboru činnosti společnosti. Vždy se drží nejméně kolem 70 % celkového majetku. Dlouhodobý majetek vykázal skoro ve všech sledovaných letech pokles, což je způsobeno nejvíce neustálým klesáním hodnoty samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí vlivem odpisů. Naopak drobné zvýšení v roce 2012 bylo způsobeno například růstem hodnoty pozemků, neboť v tomto roce společnost zakoupila pozemky v hodnotě přes 20 mil. Kč, největší část půdy byla zakoupena v Horní Bříze, dále v Nové Vsi a Ždánově. Pozemky vykazují největší podíl na dlouhodobém majetku díky oboru činnosti společnosti, do těchto pozemků se řadí všechny dobývací prostory společnosti. Další významný vliv na toto zvýšení v roce 2012 měl přírůstek nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku, což způsobily zejména nedokončené skladovací prostory v Horní Bříze. V roce 2012 došlo také k nárůstu poskytnutých záloh na dlouhodobý hmotný majetek, protože společnost provedla investiční akci s názvem

Decentralizace vytápění, kdy došlo k výstavbě nové kotelny. Dlouhodobý finanční majetek společnost vykázala pouze v roce 2013 v rámci položky podíly v ovládaných a řízených osobách, tento podíl představuje 100% podíl v dceřiné společnosti LB MINERALS, a.s. na Slovensku.

I přes neustálý růst podílu oběžných aktiv v celém sledovaném období, **oběžná aktiva** vždy zaujímají přibližně pětinu celkových aktiv. Opět je to způsobeno oborem činnosti společnosti, neboť má vysoký stav dlouhodobého majetku. Růst tohoto podílu způsobily všechny složky oběžných aktiv, zásoby, pohledávky i krátkodobý finanční majetek. Největší podíl na zásobách představuje materiál, kam se řadí hlavně externě pořízený materiál pro potřeby výroby společnosti a náhradní díly k dlouhodobému majetku. Svůj podíl během sledovaného období neustále zvyšují výrobky, které mají různý charakter podle potřeb daného odběratele. Neustále má vysoký podíl také nedokončená výroba a polotovary, neboť vytěžený materiál se ihned zpracovává.

Také stálý růst podílu vykazují pohledávky z obchodních vztahů. Společnost se snaží budovat dlouhodobé vztahy se zákazníky, neboť oblast jejich nabízených výrobků a služeb je velmi specifická. Navzdory vysokému stavu těchto pohledávek jen velmi malá část představuje nesplacené pohledávky. V roce 2011 a 2012 společnost vykazovala i dohadné účty aktivní, na což měly vliv příslibené dotace. V posledních čtyřech letech využívá společnost zejména dotace od Evropské unie a od Ministerstva práce a sociálních věcí. V posledních letech společnost například využívá dotace od EU z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Dále jsou od EU čerpány dotace v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro další rozvoj podnikání společnosti. V minulém roce společnost navíc získala dotaci od Ministerstva životního prostředí na zametací vůz odstraňující nečistoty z komunikací, po nichž probíhá doprava produktů společnosti.

Účty časového rozlišení, zejména náklady příštích období, vykazují každý rok poměrně vysokou hodnotu. Tyto skutečnosti způsobují náklady na tzv. skrývky, což je proces, při kterém dochází k odebrání materiálů nadložní vrstvy kryjící ložisko suroviny.

5.1.2 Vertikální analýza pasiv – podnikatelský subjekt

Při **vertikální analýze pasiv** si naopak lze prohlédnout finanční strukturu podniku, která zachycuje strukturu kapitálu společnosti, tedy podnikového kapitálu. [8] Díky bilančnímu principu je jasné, že ani v celkové hodnotě pasiv nedošlo k žádné

výrazné změně, když nedošlo k výrazné změně v celkové výši majetkové struktury podniku. Finanční struktura podniku se dělí na vlastní a cizí kapitál. Ve všech sledovaných letech vlastní a cizí kapitál představoval každý přibližně polovinu celkových pasiv, což doporučuje i ekonomická teorie, takže při prvním pohledu lze tento stav považovat za žádoucí.

V letech 2009 – 2013 tvořily **vlastní kapitál** vždy jen položky základního kapitálu, zákonného rezervního nedělitelného fondu, nerozděleného zisku minulých let a výsledku hospodaření běžného účetního období. Základní kapitál byl po celou dobu neměnný a společnost ho vykazuje ve výši 635.175.000 Kč, což představuje přibližně necelou pětinu celkového kapitálu společnosti. Zákonný rezervní fond během zmíněných let víceméně nezměnil svůj podíl. V roce 2014 se zánikem obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.) a vznikem nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) došlo ke zrušení povinnosti tvořit a udržovat rezervní fond, nicméně společnost se rozhodla tento fond zachovat.

Poměrně vysokou část vlastního kapitálu zaznamenává nerozdělený zisk minulých let. Společnost tento zisk využívá jako finanční zdroj prostřednictvím samofinancování podniku. Z toho důvodu dochází každý rok k další kumulaci tohoto zisku. Podíly na zisku totiž nejsou vypláceny každý rok. Za velmi pozitivní lze považovat zjištění, že společnost vykazuje v každém ze sledovaných let zisk a to se projeví i ve finanční struktuře podniku prostřednictvím položky výsledek hospodaření běžného účetního období, která se každý rok pohybuje kolem 4 % z celkových pasiv.

Jak již bylo řečeno, hodnota **cizího kapitálu** se také pohybuje každý rok kolem poloviny z celkového kapitálu podniku. V podstatě nejmenší část z cizího kapitálu kromě ostatních pasiv představují rezervy. Společnost tvoří zejména rezervy na sanace a rekultivace, které jsou využívány k navrácení těžbou poškozené krajiny do původního stavu. Tvorbu těchto rezerv ukládá společnosti zákon a musí být tvořeny na speciálním vázaném účtu. Dále společnost tvoří rezervy na důlní škody v některých lokalitách a také rezervu na nevypořádanou dovolenou a na odměny zaměstnanců. Další položkou pohybující se každý rok kolem 10 % jsou dlouhodobé závazky. Tyto závazky jsou každý rok zastoupeny zejména odloženým daňovým závazkem.

Významnou část cizího kapitálu zastávají samozřejmě krátkodobé závazky, které se ve sledovaném období pohybují přibližně mezi 12 a 15 % z celkového kapitálu. Největší část z těchto závazků představují závazky z obchodních vztahů, které vznikají například při nákupu materiálu potřebného pro výrobu, nákupu náhradních dílů nebo při placení dopravy, neboť společnost v mnoha případech zajišťuje dopravu až k zákazníkovi.

Jako v každé společnosti zaměstnávající vysoký počet zaměstnanců vykazuje i LB MINERALS, s.r.o. vysoké závazky vůči zaměstnancům, na které navazují i závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Za položku závazků vůči státu se skrývají všechny daňové závazky a již zmíněné dotace. Za zmínku stojí také dohadné účty pasivní pohybující se okolo 1 %, které představují hlavně nevyfakturované částky energií, tedy elektřiny a plynu, neboť celkový provoz činnosti společnosti je velmi energeticky náročný.

Ovšem za podílově největší část cizího kapitálu lze považovat bankovní úvěry a výpomoci. Společnost dlouhodobě spolupracuje s Československou obchodní bankou, a.s., od které čerpá úvěry pro svou činnost. Společnost pro financování své provozní činnosti využívá zejména krátkodobé úvěry, které se v podstatě neustále opakují, a jejich výše se čerpá podle momentální potřeby. V rozvaze se v položce krátkodobých úvěrů schovávají i splátky připadající k dlouhodobému úvěru, které však svou splatností nepřesahují 1 rok. Zmíněné dlouhodobé úvěry se nejčastěji využívají pro investiční činnost, jedná se tedy o investiční úvěry. Důvod pro jejich čerpání je nejčastěji pořízení dlouhodobého majetku, zejména nových strojů pro výrobu.

5.2 Vertikální analýza rozvahy – nepodnikatelský subjekt

Stejně jako u vertikální analýzy podnikatelského subjektu se teď bude práce věnovat majetkové a finanční struktuře zvoleného nepodnikatelského subjektu, tedy Gymnázia a SOŠ Plasy. Vertikální analýza školy je provedena pouze za období 2010 – 2013, neboť v roce 2010 došlo ke změně podoby výkazu rozvaha pro příspěvkové organizace, takže od vertikální analýzy roku 2009 bylo upuštěno.

5.2.1 Vertikální analýza aktiv – nepodnikatelský subjekt

Při sledování vývoje vertikální analýzy aktiv Gymnázia a SOŠ Plasy je zřejmé, že v roce 2011 došlo k výrazné změně stavu majetku projevující se změnou celkových

aktiv organizace. Šlo o navýšení přibližně o 50 % původního majetku. Jak již bylo zmíněno v charakteristice subjektu, tuto změnu zapříčinilo spojení Gymnázia Plasy a Střední odborné školy Plasy, takže majetek gymnázia byl navýšen o majetek SOŠ.

Tato změna se nejvíce projevila v navýšení **stálých aktiv**, které po celou dobu představují drtivou většinu majetkové struktury organizace. Za sledované období neklesl podíl stálých aktiv na celkovém majetku pod 80 %. Tato stálá aktiva jsou tvořena pouze dlouhodobým nehmotným majetkem a dlouhodobým hmotným majetkem.

Dlouhodobý nehmotný majetek reprezentuje pouze software. V roce 2010 nebyl na konci účetního období vykázán žádný stav softwaru, neboť v tomto roce došlo k celkovému odepsání původního. V roce 2011 došlo následně k náhlému růstu o značnou položku. V tomto roce totiž došlo k modernímu vybavení dvou počítačových učeben. V dalších letech se tato položka i její podíl snižují opět díky odpisům. Ovšem oproti stavu dlouhodobého hmotného majetku je dlouhodobý nehmotný majetek pouze zanedbatelnou položkou. Největší podíl na dlouhodobém majetku mají stavby, což opět vychází z oboru činnosti organizace. Škola pro svou činnost vzdělávání potřebuje dostatečně velké budovy, aby v jeden čas obsáhla všechny zaměstnance i studenty školy. Gymnázium i SOŠ vzdělávají studenty každá v samostatných budovách umístěných v jiných částech obce. K těmto budovám připadají také pozemky, které se podílejí svými necelými 3 % na celkovém majetku. Jako poslední do stálých aktiv patří samostatné movité věci a soubory movitých věcí, které představují zejména vybavení zmíněných budov.

Naopak **oběžná aktiva** ve sledovaném období netvořila ani jednu alespoň pětinu z celkového majetku. Ani 1 % z celkového majetku nepředstavují zásoby, které jsou u této organizace tvořeny pouze materiálem na skladě. V roce 2010 škola nevykázala žádné zásoby, neboť to bylo doporučeno od zřizovatele, aby poté nově vzniklý subjekt začal s nulovým stavem zásob. Jak je vidět, v dalším roce zásoby narostly právě díky zmíněnému materiálu, který v praxi představuje zejména zásoby potravin ve školní jídelně, zásoby materiálu pro práci školníka a další různé předměty potřebné pro výuku studentů.

Další složku oběžných aktiv zastávají krátkodobé pohledávky. Již z povahy organizace je jasné, že pohledávky za odběrateli nebudou tvořit významný podíl. Pohledávky

představují zejména pohledávky vzniklé poskytováním pronájmu prostor školy nebo pořádáním vzdělávacích kurzů. Krátkodobé poskytnuté zálohy souvisí zejména s placením energií, tedy hlavně plynu a elektřiny. Vcelku překvapivé jsou pohledávky za zaměstnanci, nicméně tyto pohledávky vznikají čerpáním půjček z fondu kulturních a sociálních potřeb zaměstnanci, kdy poté dochází k postupnému splácení.

Jak je vidět z této analýzy a celkově z příložených výkazů, příspěvkové organizace zahrnují do oběžných aktiv aktivní účty časového rozlišení. V tomto případě se jedná pouze o náklady příštích období. Ovšem největší část krátkodobých pohledávek představují dohadné účty aktivní, které skrývají přislíbené dotace. Celkově se v transferech a dotacích skrývají zejména příspěvky ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy probíhající přes jednotlivé kraje. Tyto peněžní prostředky jsou poskytovány na základě normativů, které stanovuje MŠMT podle počtu studentů. Tyto dotace jsou použity hlavně na provozní činnost školy. [12] Dotace z fondů Evropské unie čerpá škola v posledních letech zejména prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihozápad, neboť škola realizuje velké množství projektů za pomoci studentů a učitelů.

Nicméně největší částí oběžných aktiv, více jak polovina, je položka krátkodobého finančního majetku, což je způsobeno hlavně vysokým stavem peněžních prostředků na běžném účtu, které tvoří skoro celý krátkodobý finanční majetek organizace. To je však způsobeno skutečností, že škola při své činnosti tvoří řadu fondů, které budou rozvedeny dále. Peněžní prostředky všech těchto fondů jsou umístěny na běžných účtech. Jediný fond kulturních a sociálních potřeb zastává ve výkazu samostatnou pozici. Za zmínku stojí ještě pokladna, ve které se stále vyskytuje připravená hotovost. K výraznému výkyvu došlo jen ve zmiňovaném roce 2010 před spojením dvou škol, neboť bylo opět doporučeno zřizovatelem, aby byla pokladna prázdná, a nová sloučená škola začala, jak se říká, s čistým štítem.

5.2.2 Vertikální analýza pasiv – nepodnikatelský subjekt

I u nepodnikatelských subjektů lze posoudit finanční strukturu podniku na základě pohledu na stranu pasiv rozvahy. Stejně jako u podnikatelských subjektů je finanční struktura rozdělena na vlastní a cizí zdroje.

Zde nastává oproti podnikatelským subjektům ohromný rozdíl, neboť **vlastní zdroje** zde konkrétně nikdy neklesnou pod 80 % z celkového kapitálu. V teorii se obecně

uvádí, že u nepodnikatelských subjektů přesahují vlastní zdroje 70 % celkových zdrojů, zde se vyskytuje ještě vyšší podíl. Opět zde došlo k výrazné změně v celkovém stavu pasiv vlivem spojení dvou škol. Nicméně vlastní zdroje v rozvaze jsou rozčleněny trochu jiným způsobem. Konkrétně u Gymnázia a SOŠ Plasy tvoří vlastní kapitál jmění účetní jednotky a upravující položky, fondy účetní jednotky a výsledek hospodaření.

Jmění účetní jednotky představuje zjednodušeně základní kapitál organizace, který ve všech letech zaujímá naprostou většinu ve vlastním kapitálu a v celkovém kapitálu jako takovém. Tato položka slouží k profinancování dlouhodobého majetku subjektu. [11] Mezi upravující položky tohoto jmění se řadí transfery na pořízení dlouhodobého majetku, které představovaly vysoký podíl pouze v roce, kdy se škola připravovala na reorganizaci kvůli spojení. Druhou upravující položkou jsou oceňovací rozdíly při prvotním použití metody. Tento účet byl využit v roce 2012 a 2013, neboť zřizovatel v té době upravil způsob ocenění svého majetku. Vzhledem k tomu, že majetek školy byl svěřen zřizovatelem, muselo dojít k harmonizaci v účetnictví obou subjektů a zřizovatel doporučil tento účet.

Významnou část finanční struktury příspěvkové organizace představují fondy účetní jednotky. Tyto fondy jsou tvořeny zejména ze zlepšeného výsledku hospodaření, o jednotlivých přidělech do těchto fondů rozhoduje zřizovatel organizace, škola může maximálně vznést návrh. Každý fond má však jiný účel. Fond odměn představuje motivační fond a využívá se pro vyplácení odměn dle závazných předpisů. Fond kulturních a sociálních potřeb zastává funkci fondu sociálního. Jak již vyplývá z názvu, používá se pro financování kulturních, sociálních a jiných potřeb zaměstnanců. Konkrétně se jedná nejčastěji o divadlo a rekreaci. Rezervní fondy se využívají k dalšímu rozvoji činnosti. Poslední investiční fond je vytvářen s cílem financování investičních potřeb. K jeho zvyšování dochází zejména díky odpisům, investičním dotacím od zřizovatele, účelovým investičním darům a převodům z rezervního fondu. Peníze z fondů mohou být použity pouze na účely vyplývající ze smyslu jejich zřízení. [13]

Poslední částí vlastního kapitálu je výsledek hospodaření. V letech 2010 a 2011 měl výsledek hospodaření nulovou nebo velmi nízkou hodnotu. Tato skutečnost byla opět způsobena sloučením gymnázia a SOŠ. Od té doby se však situace zlepšuje a škola

znovu vykazuje kladné výsledky hospodaření, což je pro školu dlouhodobě charakteristické. Výsledek hospodaření je navíc ihned přerozdělen do fondů organizace.

Cizí zdroje u této organizace představují pouze dlouhodobé a krátkodobé závazky. Dlouhodobé závazky vznikly pouze v letech 2012 a 2013, což bylo způsobenou změnou metodiky čerpání peněz pro provoz subjektu, došlo k jiné metodice v rámci rozdělení přímých a provozních nákladů. Nicméně největší část cizího kapitálu zaujímají krátkodobé závazky. Sledování položky dodavatelé na konci účetního období nemá u gymnázia a SOŠ víceméně žádnou vypovídací schopnost, neboť škola nenakupuje skoro nic pravidelně, jedná se spíše o jednorázové nákupy podle momentální potřeby. Krátkodobé přijaté zálohy souvisejí zejména s doplňkovou činností subjektu, protože se většinou jedná o platby předem za pronájem či vzdělávací kurzy. Stejně jako v každé jiné organizaci i u školy představují značnou část krátkodobých závazků závazky vůči zaměstnancům a s tím související zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění.

Na rozdíl od rozvahy podnikatelského subjektu, příspěvkové organizace vykazují závazky vůči státu z hlediska daňových povinností a účty související se závazky vyplývající z dotací na zvláštních účtech. Dohadné účty pasivní opět představují nevyfakturované částky energií.

6 Oblasti finanční analýzy

V následujících kapitolách se bude práce věnovat vybraným oblastem finanční analýzy podnikatelských i nepodnikatelských subjektů. Byly vybrány nejdůležitější oblasti. V každé kapitole bude charakterizována forma finančního řízení dané oblasti oběma podniky. To vše bude navíc doprovázeno výpočty samotné analýzy včetně hodnocení.

6.1 Rentabilita

Jak již bylo dříve zmíněno, rentabilita (výnosnost) vloženého kapitálu zastává jednu z nejdůležitějších charakteristik podnikatelské činnosti. Každý podnik má svůj specifický cíl a svou specifickou oblast podnikání, nicméně všechny podniky by měly sledovat, zda je jejich vložený kapitál zhodnocován v požadované míře. Výnosnost je také ovlivněna likviditou a finanční stabilitou podniku, závisí tedy na celkové majtkové a finanční struktuře podniku. Rentabilita vloženého kapitálu vyjadřuje schopnost podniku tvořit nové finanční zdroje, zejména zisk. U všech ukazatelů rentability je žádoucí rostoucí trend v čase. [6]

6.1.1 Rentabilita – podnikatelský subjekt

Společnost LB MINERALS, s. r. o. rentabilitu vloženého kapitálu sleduje pouze z pozice ukazatele rentability tržeb. Provádí posouzení procentuálního růstu výsledku hospodaření, zda má stoupající, klesající, nebo konstantní trend. Samozřejmě žádoucí je růst. Kontrola probíhá na základě vlastních předpokladů a požadavků, společnost nesrovnává vlastní výsledky s oborovými průměry nebo s výsledky konkurence. Ostatní ukazatele z oblasti rentability nesleduje, ani jediný společník nevznáší požadavek na výpočet těchto ukazatelů, neboť provádí vlastní finanční analýzu. Společnost lze také hodnotit kladně na základě skutečnosti, že stabilně vytváří zisk. Ke ztrátě došlo pouze jednou v historii a jednalo se o skutečně výjimečný stav. Při dosažení zisku probíhá každý rok individuální rozhodování, jak s ním společnost naloží.

Při posouzení výnosnosti celkového kapitálu je vidět, že ve sledovaném období nedošlo k zásadnímu výkyvu. Tento ukazatel posuzuje tvorbu nových zdrojů bez ohledu na způsob financování, tedy nezávisí na finanční struktuře podniku. [6] Tento ukazatel bude vždy ovlivňovat skutečnost, že společnost LB MINERALS, s. r. o. díky svému oboru podnikání vykazuje velice vysoký stav celkového majetku. I tak je zřejmé, že aktiva se podílejí na tvorbě zisku, tento ukazatel totiž značí, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu. Vyšší hodnoty zaznamenává ukazatel

rentability dlouhodobého kapitálu, díky kterému dochází k hodnocení významu dlouhodobého investování z hlediska výnosnosti vlastního kapitálu a dlouhodobých zdrojů. Tento ukazatel se používá zejména pro mezipodnikové srovnání, které však společnost neprovádí. Zapojení dalšího cizího dlouhodobého kapitálu řeší spíše na základě momentální potřeby investice.

Tab. č. 11: Ukazatele rentability - podnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Rentabilita celkového kapitálu ROA	4,39%	6,91%	5,50%	4,95%	5,01%
Rentabilita dlouhodobého kapitálu ROCE	5,76%	9,55%	7,65%	6,41%	6,58%
Rentabilita vlastního kapitálu ROE	5,65%	10,25%	7,29%	7,01%	6,69%
Rentabilita tržeb ROS	5,84%	9,68%	6,99%	5,96%	6,06%
Rentabilita nákladů ROC	94,16%	90,32%	93,01%	94,04%	93,94%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

O rentabilitu vlastního kapitálu se nejčastěji zajímají vlastníci a investoři podniku, neboť posuzuje zhodnocení vlastního kapitálu v zisku. [1] To ovšem u společnosti LB MINERALS, s. r. o. neplatí. I tak tento ukazatel vychází v příznivých hodnotách. K jeho zvýšení by došlo, pokud by neprobíhala další kumulace nerozděleného zisku z minulých let, ten však společnost využívá jako zdroj samofinancování. Zde nastává otázka, zda by nebylo lepší zvolit nějakou investici, čímž by došlo ke zvýšení výnosnosti.

Jediný ukazatel, kterému se společnost věnuje, je ukazatel rentability tržeb, který zobrazuje stupeň ziskovosti, jinými slovy jaká výše zisku v Kč připadá na 1 Kč tržeb. [1] K jeho posouzení dochází zejména z hlediska času. Kromě z tohoto pohledu velice úspěšného roku 2010 se ukazatel pohybuje stále kolem 6 %, což je pozitivně hodnoceno. Zejména z důvodu, že v roce 2011 došlo k projevení ekonomické krize v chování odběratelů společnosti. I tak nedošlo k výraznému poklesu a s vývojem ukazatele je společnost spokojena. Ukazatel rentability nákladů představuje doplňkový ukazatel k rentabilitě tržeb a udává množství čistého zisku při vložení 1 Kč celkových nákladů. Ve všech sledovaných letech vykazuje tento ukazatel velmi vysoké hodnoty, což značí, že společnost dobře zhodnocuje vložené náklady.

6.1.2 Rentabilita – nepodnikatelský subjekt

Při analýze rentability nepodnikatelských subjektů se musí brát zřetel na hlavní cíl daného subjektu. Hlavním cílem není zisk. Nicméně většina těchto subjektů kromě hlavní činnosti, kde se snaží hlavně o vyrovnanost nákladů a výnosů, provozuje i doplňkovou činnost, jejíž hlavním smyslem už je zisk. U příspěvkových organizací a to i konkrétně u Gymnázia a SOŠ Plasy nesmí být doplňková činnost provozována na úkor hlavní činnosti. K provozování této činnosti musí navíc získat souhlas od svého zřizovatele, i v rámci pouhého rozšíření, nebo naopak omezení. [9]

Gymnázium neprovádí žádné sledování své činnosti z hlediska rentability. Sleduje se pouze skutečnost, zda za dané účetní období zbylo něco navíc, jak se říká. Tedy zda doplňková činnost vykazuje zisk, který navíc v případě potřeby pokrývá ztrátu z hlavní činnosti. K tomuto hodnocení nedochází na základě některého z ukazatelů finanční analýzy, ale pouze na základě logického poměrování. Dochází však ke sledování očekávaných nákladů a výnosů a naopak zhodnocení již uskutečněných nákladů a výnosů na každoměsíční poradě s ekonomickým pracovníkem školy. Při této poradě se také hodnotí skutečné i očekávané příjmy a výdaje, neboť z důvodu hlavního financování pomocí dotací dochází často k časovým nesrovnalostem těchto veličin. Není však sledován jejich celkový vývoj v čase.

Tab. č. 12: Ukazatele rentability - nepodnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	268,80%	-	10,26%	26,09%	28,15%
Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti	99,98%	-	100,38%	116,65%	109,22%
Haléřový ukazatel nákladovosti	0,2711	1	0,9069	0,7931	0,7804
Haléřový ukazatel nákladovosti - ψ	-0,347	0,382	0,289	0,175	0,162
Variátor celkových nákladů	1	0,99998	0,9978	0,9089	-

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti se považuje za nejpřísnější ukazatel efektivnosti. Dochází k poměrování užitného efektu v podobě zisku s prostředky, které bylo nutné vynaložit k jeho dosažení. Za cíl se považuje maximalizace tohoto ukazatele.

V prvním sledovaném roce došlo k výpočtu extrémní hodnoty z důvodu vysokého zisku a velmi nízkých nákladů. V roce 2010 nedošlo k vykázání žádného výsledku hospodaření, v takovém případě nemá smysl daný ukazatel počítat, stejně jako u dalších ukazatelů, kde se ve vzorci nachází zisk. Od roku spojení 2011 dochází opět ke stoupajícímu trendu. Pokud by tento ukazatel vycházel v záporných hodnotách, nemělo by cenu, aby subjekt svou doplňkovou činnost provozoval, neboť by nebyla výhodná. Z těchto výsledků je však zřejmé, že efektivnost doplňkové činnosti se každým rokem zvyšuje.

Ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti zobrazuje procentuální míru, v jaké je ztráta z hlavní činnosti pokryta ziskem z doplňkové činnosti. V prvním sledovaném roce zisk z doplňkové činnosti ztrátu nepokryl, podobný stav i v předešlých letech vedl právě ke spojení gymnázia se SOŠ. Od roku 2011 však došlo k výraznému zlepšení a zisk z doplňkové činnosti je schopen pokrýt ztrátu z činnosti hlavní a navíc ještě něco zbývá, což lze považovat za hlavní smysl provozování doplňkové činnosti.

Haléřový ukazatel má smysl počítat pouze u doplňkové činnosti. Ta musí být samozřejmě zisková a platí, že čím je ziskovější, tím je také efektivnější. Výsledek tohoto ukazatele se dále porovnává se zlomovým faktorem ψ , jehož hodnota se rovná 0,6180339. Rozdíl mezi haléřovým ukazatelem a zlomovým faktorem by měl být co nejnižší. V roce 2009 vyšel tento rozdíl záporný, protože haléřový ukazatel vyšel velmi nízký, neboť výnosy z doplňkové činnosti dalece převyšovaly náklady. V roce 2010 se výnosy a náklady rovnaly. Od roku 2011 má však tento rozdíl klesající trend, neboť haléřový ukazatel se blíží hodnotě zlomového faktoru, což lze považovat za žádoucí.

Variátor celkových nákladů porovnává dynamiku růstu celkových nákladů s dynamikou růstu celkových výnosů. Pokud je hodnota vyšší než 1, náklady mají vyšší dynamiku, což není žádoucí. K tomu však došlo pouze v prvním sledovaném roce ve velice zanedbatelném množství. Od roku 2010 vykazují vyšší dynamiku výnosy se stoupajícím trendem. Hodnota pro rok 2013 chybí, neboť k tomuto výpočtu chybí údaje z roku 2014. V návaznosti na tento variátor je možné sestavit výpočty pro variátory pro hlavní a doplňkovou činnost zvlášť k demonstraci vlivu na celkový variátor. [9]

6.2 Autarkie – nepodnikatelský subjekt

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, autarkie představuje jednu z nejdůležitějších oblastí pro posouzení efektivnosti nepodnikatelského subjektu. Míra autarkie zobrazuje míru soběstačnosti.

Cílem Gymnázia a SOŠ Plasy je samozřejmě této soběstačnosti dosáhnout, v nejlepším případě produkovat i něco navíc. Autarkii nesledují na základě výpočtu těchto ukazatelů, věnují se studiu vývoje nákladů a výnosů a poté dosaženého výsledku hospodaření, zda škola potřebuje dodatečné finanční zdroje od zřizovatele, což se však už dlouho nestalo. Každý měsíc probíhá porada s ekonomickým pracovníkem školy, kde dochází ke konzultaci ohledně již vynaložených nákladů a vyprodukovaných výnosů, ale i predikci budoucích nákladů a výnosů. Dále se samozřejmě věnují i oblasti příjmů a výdajů, což je naprosto nezbytné, neboť škola získává své finanční prostředky zejména formou dotací, což způsobuje značný nesoulad mezi náklady a výnosy a příjmy a výdaji. Příklad přehledů příjmů a výdajů za celý rok 2012 je uveden v příloze.

Z ukazatelů autarkie byl vybrán ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. V této výnosově nákladové autarkii jsou obsaženy aplikované účetní principy. Jde o ukazatele týkající se jen hlavní činnosti a vyjadřuje, do jaké míry je subjekt soběstačný z hlediska pokrytí svých nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Za pozitivní lze považovat výsledek rovný 100 %. Tohoto výsledku bylo dosaženo v roce 2010, což lze považovat za optimum, kdy se výnosy a náklady rovnají. V ostatních letech se tato hodnota pohybuje mírně pod hranicí 100 %. Od roku 2011 se však hodnota snižuje. Pokud by docházelo k zásadnímu snižování i v dalších letech, mělo by dojít k analýze příčin. Snažit se buď snížit náklady na hlavní činnosti, nebo použít výnosy z doplňkové činnosti ke krytí těchto nákladů. [9]

Tab. č. 13: Ukazatele autarkie - nepodnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Autarkie hlavní činnosti na bázi nákladů a výnosů	99,7%	100%	99,8%	99,62%	99,58%
Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů	99,88%	99,99%	88,27%	92,17%	91,92%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jako druhý byl zvolen ukazatel celkové autarkie na bázi příjmů a výdajů. Tento ukazatel byl sestaven na základě celkových peněžních toků, tj. investičních i neinvestičních.

Tento ukazatel odbourává účetní principy. Za pozitivní lze znovu považovat výsledek rovný 100 %. V letech 2009 – 2010 se hodnota pohybovala lehce pod hranicí 100 %. Za problematický rok lze považovat rok 2011, v tomto roce však došlo ke zmíněnému spojení dvou škol, což vedlo ke zvýšení výdajů. V dalších letech došlo již ke zlepšení, i tak by však mělo dojít k dalšímu sledování tohoto ukazatele a pokusit se najít příčinu. Z tohoto hlediska lze tedy říct, že není subjekt soběstačný, co se týče produkování příjmů na pokrytí výdajů, a mělo by dojít buď ke snížení výdajů, nebo zvýšení příjmů. Mělo by dojít k analýze vztahu k výnosově nákladové autarkii. Tento problém může být spojen s časovým rozlišením nákladů a výnosů a příjmů a výdajů. [9]

6.3 Likvidita

Pojem likvidita je nejčastěji spojován se schopností určitého podniku ve správný čas splácet své závazky. Často se uvádí, že pokud podnik nedisponuje dostatečnou likviditou, nemůže využívat ziskové příležitosti nebo ohrožuje svou existenci rizikem platební neschopnosti. [15]

6.3.1 Likvidita – podnikatelský subjekt

Společnost LB MINERALS, s. r. o. přistupuje k řízení likvidity trochu jiným způsobem, než předpokládá teorie. Likvidita není sledována na základě žádného ukazatele. Je si vědoma skutečnosti, kvůli které jsou ukazatele likvidity často kritizovány. Toho, že ukazatele likvidity nemají skutečnou vypovídací schopnost, neboť jsou sestavovány na základě účetních dat, nejsou tedy zohledňovány skutečné příjmy a výdaje a momentální stav disponibilních peněžních prostředků. Tyto příjmy a výdaje sleduje společnost pomocí softwaru, kde jsou sledovány a poměřovány. Na základě těchto výsledků společnost přistupuje k nutným opatřením. Věnují se tedy cash managementu.

Teoretici na základě zmíněné kritiky ukazatelů likvidity spíše doporučují poměrové ukazatele na bázi peněžních toků, které by měly lépe charakterizovat finanční situaci podniku. [6] Informace pro výpočty těchto ukazatelů se získávají zejména z výkazu o peněžních tocích neboli výkazu cash flow. Zákon neukládá povinnost ho sestavovat. Tento výkaz společnost LB MINERALS, s. r. o. nesestavuje, neboť pro jejich účely cash managementu nemá dostatečnou vypovídací schopnost a ve své podstatě není pro toto řízení nijak nápomocný, protože vyjadřuje pohyb peněžních prostředků za celé účetní období. Společnost provádí řízení peněžních prostředků na týdenní bázi, jedná se tedy o velmi operativní řízení. Každý týden probíhá analýza současného stavu

peněžních prostředků a závazků ke splacení. Stav peněžních prostředků se řídí pomocí objemu čerpání krátkodobého úvěru, nedochází tedy k žádnému investování přebytečné hotovosti.

Tab. č. 14: Ukazatele likvidity - podnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Běžná likvidita	0,715	0,703	0,741	0,949	1,109
Pohotová likvidita	0,579	0,588	0,63	0,799	0,921
Okamžitá likvidita	0,207	0,2	0,236	0,306	0,349

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Zde se projevují rozdíly mezi výsledky ukazatelů a skutečností. Běžná likvidita zachycuje počet jednotek oběžných aktiv pokrývající jednu jednotku krátkodobých závazků, tedy kolikrát může podnik splatit své závazky, pokud by došlo k přeměně všech oběžných aktiv do peněžní podoby. Teoretická doporučení uvádí optimální rozmezí běžné likvidity v rozmezí 1,5 – 2,5. Dalším ukazatelem likvidity je pohotová likvidita, která vyjadřuje stejnou schopnost podniku, ovšem už se zde nemanipuluje se zásobami, které jsou z výpočtu vyloučeny. Pro tento ukazatel teorie uvádí doporučené hodnoty v intervalu 1 – 1,5. Z tabulky výše je zřejmé, že společnost ani v jednom ze sledovaných období nedosahuje doporučených hodnot, dochází však alespoň k postupnému zlepšování. Navzdory těmto výsledkům však společnost nemá žádné problémy s nedostatkem peněžních prostředků. Na výsledky ukazatelů mají vliv zejména velmi vysoké pohledávky společnosti. Poslední ukazatel likvidity je okamžitá likvidita, kde dochází k manipulaci pouze s nejlikvidnější složkou majetku, tedy s krátkodobým finančním majetkem. Tento ukazatel už vychází v teorii uváděných optimálních hodnotách, což je interval 0,2 – 0,5. Na to mají vliv výše zmíněné skutečnosti. [15]

Na analýzu likvidity úzce navazují ukazatele cash flow sledující peněžní toky. Ukazatel cash likvidita tedy posuzuje likviditu podniku na základě pohybu peněz. Pro výpočet se využívá čistý peněžní tok z provozní činnosti, který představuje přebytek peněžních prostředků, který lze v podstatě využít pro splacení aktuálních krátkodobých závazků, jejichž splatnost je v dalším roce. Pro tento ukazatel uvádí teorie krajní přijatelnou hodnotu 1, kterou společnost splňuje pouze v prvním sledovaném roce, v dalších

se výsledky pohybují stále okolo hodnoty 0,5. Cash provozní výkonnost představuje jistou náhradu rentability tržeb, u které se nachází doporučené hodnoty nad 0,09, což společnost splňuje ve všech sledovaných obdobích. [6]

Tab. č. 15: Ukazatele cash flow - podnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Cash likvidita	1,155	0,416	0,394	0,538	0,510
Cash provozní výkonnost	0,162	0,102	0,083	0,111	0,097
Krytí čistých dluhů peněžními toky	0,193	0,151	0,156	0,173	0,17
Cash rentabilita vlastního kapitálu	0,157	0,108	0,087	0,131	0,107

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Dalším ukazatelem používaným pro posouzení finanční stability je ukazatel krytí čistých dluhů peněžními toky, který se doporučuje udržovat nad hodnotou 0,3, což v tomto případě opět neplatí. Poslední z těchto ukazatelů je cash rentabilita vlastního kapitálu, která se používá k hodnocení míry odnímatelného zisku, která by mohla být pokryta čistým provozním příjmem. Tento ukazatel by měl být vyšší než rentabilita vlastního kapitálu, neboť čistý peněžní tok z provozní činnosti by měl dosahovat vyšších hodnot než zisk po zdanění. Potom by neměly vzniknout žádné problémy při výplatě dividend. Tuto podmínku společnost LB MINERALS, s. r. o. splňuje ve všech sledovaných obdobích. Společnost u všech těchto ukazatelů vykazuje nízké hodnoty z důvodu nízkých hodnot čistého peněžního toku z provozní činnosti, který se však ve sledovaném období rok od roku zvyšuje. [6]

6.3.2 Likvidita – nepodnikatelský subjekt

Ukazatele likvidity se využívají i u nepodnikatelských subjektů. U municipálních firem však dochází k zaměření pouze na okamžitou a pohotovou likviditu. Specifikace likvidity zůstává stejná, vyjadřuje schopnost subjektu dostávat svým splatným závazkům. [9]

Řízení likvidity v Gymnáziu a SOŠ Plasy probíhá trochu jiným způsobem. Ukazatele se v tomto řízení nevyužívají vůbec. Sledování stavu disponibilních peněžních prostředků probíhá pokaždé, když by škola chtěla provést nějakou činnost, ze které vzniká závazek. Pokud disponuje sama dostatkem prostředků, není žádný problém.

Bohužel ve většině případů však probíhá proces zahrnující tzv. předfinancování. Škola vznes požadavek svému zřizovateli, který to může schválit či naopak. Poté dojde k provedení obchodu, škola zašle fakturu zřizovateli a ten ji teprve pak uspokojuje. Bohužel je to doprovázeno značnou byrokracií, která zpomaluje proces vypořádání závazků, a v některých případech dochází k překročení lhůty splatnosti závazků. Škola tedy z tohoto důvodu nemůže nijak zvlášť zasahovat do vlastního řízení likvidity. Ani nemůže extrémně manipulovat s peněžními prostředky zahrnutými v majetku, neboť většina z nich je umístěna ve fondech. Pokud dojde na konci roku k nadbytku peněžních prostředků, zřizovatel rozhoduje, jak se s nimi naloží. V drtivé většině případů jde o přidělení těchto prostředků do zmíněných fondů. Škola může maximálně vznést návrh, kterému však nemusí být vyhověno.

Tab. č. 16: Ukazatele likvidity - nepodnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Okamžitá likvidita	1,018	0,713	1,115	1,359	1,973
Pohotová likvidita	1,375	0,821	1,259	1,562	2,234

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Ukazatele likvidity patří mezi stavové ukazatele, které se poměřují pouze k jednomu okamžiku. Ukazatel okamžité likvidity u municipálních firem bývá na konci roku vyšší. Literatura uvádí pro soukromé ziskové subjekty hodnoty mezi 0,2 a 0,5. Sledovaná hodnota má kromě roku 2010 stoupající tendenci a ve všech letech dalece převyšuje doporučený interval.

Ukazatel pohotové likvidity by se měl dle doporučení literatury pohybovat kolem hodnoty 1, která reprezentuje vyrovnanost krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků. Pokud by se ukazatel dlouhodobě pohyboval pod hodnotou 1, hrozí pozdější problémy se solventností. Naopak pokud se hodnota vyskytuje výrazně nad hodnotou 1, jedná se o neefektivní vázání prostředků v penězích a pohledávkách. Tyto prostředky by mohly být zhodnocovány efektivnějším způsobem. U sledovaného subjektu dochází od roku 2011 ke stoupajícímu trendu, kdy v roce 2013 se nachází ukazatel dokonce přes hodnotu 2. Jde tedy o druhý případ. A lze říci, že subjekt je od roku 2011 vysoce likvidní. Tyto hodnoty jsou způsobeny zejména vysokým stavem peněžních prostředků na běžném účtu, se kterými však nelze hýbat významným způsobem, neboť představují

peněžní prostředky vázané ve fondech příspěvkové organizace. S těmito penězi lze manipulovat pouze v případě, že účel použití odpovídá účelu zřízení daného fondu. [9]

6.4 Aktivita

Pro řízení aktivity se využívají ukazatele aktivity. Jejich přínos pro řízení spočívá v tom, že předkládají hodnocení efektivnosti hospodaření podniku se svým majetkem. Jinými slovy, jak je kapitál vázán v jednotlivých položkách aktiv. Pokud má totiž podnik zbytečně moc aktiv, dochází k růstu nákladů. Pokud má naopak aktiv málo, může dojít ke ztrátě potenciálních tržeb. K tomuto řízení finanční analýza používá ukazatele typu obrat a doba obratu. Doba obratu je vyjadřována ve dnech. [7]

6.4.1 Aktivita – podnikatelský subjekt

Společnost LB MINERALS, s. r. o. provádí kontroly a výpočty obratu a doby obratu pouze u pohledávek a závazků, které jsou zřejmě všeobecně nepoužívanější. U pohledávek a závazků se sleduje hlavně celková výše v daný okamžik. Společnost se snaží budovat se svými dodavateli i odběrateli dlouhodobé vztahy.

Za řízení pohledávek odpovídají ve společnosti tzv. prodejní kanceláře, každá z nich má na starosti určitou oblast pohledávek a provádí jejich monitoring. Pohledávky se rozdělí podle jednotlivých odběratelů a hlídá se celková výše a doba splatnosti. Podle konkrétního odběratele se doby splatnosti pohledávek pohybují v intervalu 30 – 60 dnů. Pokud dojde k překročení doby splatnosti o 30 dnů, společnost přestane odběrateli dodávat objednávky. To se však v praxi stává velmi zřídka, neboť většina dodávek představuje vstupní surovinu do vlastní výroby odběratele. Přerušením dodávek ohrožuje tedy celou svou výrobu. Z toho důvodu je stav nesplacených pohledávek společnosti LB MINERALS, s. r. o. velmi nízký. I přesto využívají pojištění pohledávek. Některým odběratelům navíc společnost nabízí skonto, většinou se jedná o 2 %, kdy společnost stále dbá na výhodnost poskytnutí této slevy.

Závazky z obchodních vztahů představují nejčastěji dodávky energií, náhradních dílů do výroby nebo faktury za dopravu. Cílem společnosti je dosáhnout alespoň vyrovnání dob splatnosti závazků s dobami splatnostmi pohledávek, což se poslední dobou daří. Dokonce se povedlo nastavit dobu splatnosti energií na měsíc, což jistým způsobem svědčí o bonitě a pozitivní platební morálce společnosti. Kontrola závazků probíhá

každý týden, zkontrolují se doby splatnosti a podle momentální situace závazků a peněžních prostředků dojde k zaplacení.

Společnost se věnuje i řízení zásob. K tomuto řízení využívá informační systém SAP, kde jsou nastavené minimální stavy zásob ve skladech. Pokud stav zásob poklesne pod toto stanovené minimum, je informován nákupčí, který na tuto potřebu následně reaguje. Navíc je vedením společnosti určen maximální finanční objem zásob pro každé čtvrtletí, který podléhá kontrole. Vedoucí nákupu poté podává čtvrtletní report o objemu a pohybu těchto zásob.

Jiné ukazatele obratu nebo doby obratu se nesledují, nicméně dochází ke kontrole využití výrobních kapacit. V současné době je kapacita využívána na hranici svých výrobních možností. Ukazatel obratu celkových aktiv vyjadřuje něco jiného. Tento ukazatel měří efektivitu využívání celkového majetku podniku, tedy kolikrát za rok se tento majetek obrátí v tržby. Teorie doporučuje hodnoty mezi 1,6 a 2,9. Z tabulky níže je zjevné, že společnost těchto doporučovaných hodnot nedosahuje. To je však způsobeno velmi vysokým stavem majetku podniku plynoucího z jeho oboru podnikání. Ke zlepšení tohoto ukazatele by došlo v případě zvýšení tržeb. S tím souvisí i ukazatel obratu stálých aktiv, který reprezentuje částku tržeb vyprodukovanou z 1 Kč dlouhodobého majetku, což je opět ovlivněno stavem tohoto majetku. [7]

Tab. č. 17: Ukazatele aktivity - podnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Obrat celkových aktiv	0,468	0,530	0,573	0,573	0,576
Obrat stálých aktiv	0,583	0,744	0,817	0,814	0,826
Obrat zásob	14,42	16,85	18,41	16,78	14,72
Doba obratu zásob	24,97	21,36	19,56	21,45	24,46
Obrat pohledávek	5,313	4,989	5,186	5,126	4,826
Doba obratu pohledávek	67,76	72,15	69,42	70,23	74,59
Obrat závazků	3,80	3,46	4,34	4,58	4,80
Doba obratu závazků	94,85	104,07	82,90	78,60	75,04

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Ukazatel obratu zásob vyjadřuje počet přeměn zásob do ostatních forem oběžného majetku až po další nakoupení těchto zásob. Tento ukazatel by měl vycházet co nejvyšší, protože nízké hodnoty značí přebytečný stav zásob, které zbytečně vážou peněžní prostředky, což ovšem v případě LB MINERALS, s. r. o. neplatí. Lze totiž navázat ukazatelem doby obratu zásob, který vyjadřuje počet dní jedné obrátky, tedy počet dní od vzniku zásoby po její spotřebu nebo prodej. U společnosti LB MINERALS, s. r. o. se tato obrátka pohybuje po celé sledované období kolem 21 dní.

Při výpočtech ukazatelů obratu a doby obratu pohledávek a závazků byly použity pouze krátkodobé pohledávky a závazky. Ukazatel obratu pohledávek stanovuje počet obrátek pohledávek za dané období, tedy rychlost přeměny pohledávek v peněžní prostředky. Dalo by se říct, že tento ukazatel má společnost poměrně nízký, ale společnost vykazuje velmi vysoký stav pohledávek, které však nepřesahují dobu splatnosti, takže kritika není na místě. To samé platí o obratu závazků, který je nízký s ohledem na vysoký stav závazků.

Doba obratu pohledávek stanovuje počet dní, za který jsou pohledávky průměrně splaceny, tedy počet dní vázání majetku podniku v pohledávkách. Stejně jako doba obratu závazků, která udává počet dní, po který jsou závazky neuhrazené a po který společnost čerpá bezplatný obchodní úvěr. Oba dva tyto ukazatele vychází v poměrně vysokých hodnotách způsobených hlavně vysokým stavem pohledávek i závazků. V obou případech počty dní přesahují doby splatnosti a doba obratu závazků je vyšší než doba obratu pohledávek, což nelze považovat za žádoucí. Nicméně z posledních sledovaných období je evidentní i podle výpočtů, že společnost se snaží sladit doby splatnosti, čili minimalizuje riziko vzniku záporného obchodního deficitu. I tak by se měl podnik snažit tento ukazatel dále snižovat. [6; 7]

6.4.2 Aktivita – nepodnikatelský subjekt

U nepodnikatelských subjektů představují ukazatele aktivity spíše doplňující ukazatele hodnocení. Z toho důvodu byly pro nepodnikatelské subjekty vybrány pouze některé specifické ukazatele trochu rozdílné od ukazatelů klasické finanční analýzy.

Gymnázium a SOŠ Plasy sleduje využití kapacity svého majetku zejména prostřednictvím využití jednotlivých místností v budovách. Jde hlavně o obsazenost jednotlivých studijních místností žáky, neboť každá třída obsahuje specifický počet

žáků, navíc v rámci výuky některých předmětů dochází k rozdělení tohoto počtu na menší skupiny. Každá místnost v budovách má totiž jinou kapacitu, proto musí každý rok docházet při sestavování rozvrhu k zohlednění těchto kapacit s počtem žáků v každé třídě. Zohledňuje se i obsazenost kanceláří učitelů. Samozřejmě pro školu je žádoucí, aby ji navštěvovalo co nejvíce studentů, neboť od toho se odvíjí i dotace jako hlavní zdroj financování. Bohužel, v posledních letech není obsazenost zcela optimální, zejména z důvodu demografického vývoje obyvatelstva.

Řízení pohledávek a závazků probíhá prostřednictvím měsíční porady s ekonomickým zaměstnancem školy. Pohledávky a závazky z obchodních vztahů nepředstavují tak významnou položku, což jasně plyne z oboru činnosti subjektu. V případě pohledávek se většinou nejedná o dlouhodobé spolupráce, jde spíše o jednorázové obchody. Pohledávky vznikají z pronájmu a pořádání různých vzdělávacích kurzů. Splatnost pohledávek se snaží škola co nejvíce snížit, v současné době se pohybuje kolem 14 dní. Pokud někdo žádá školu o tyto služby opakovaně, škola provede kontrolu platební morálky tohoto subjektu v minulosti. Pokud by v dřívější době například nedošlo k řádnému zaplacení pohledávky, další služby už subjektu nebudou poskytnuty. K této situaci však v nedávné době nikdy nedošlo.

Závazky z obchodních vztahů také vznikají nepravidelně na základě momentální potřeby konkrétního nákupu. Jejich plánování a kontrola probíhá každý měsíc. Zde se snaží škola získat co nejdelší doby splatnosti kvůli již zmíněnému procesu placení těchto závazků formou profinancování od zřizovatele. Každý chystaný závazek musí být nahlášen zřizovateli. Takže škola nejčastěji u svých závazků využívá doby splatnosti pohybující se okolo 30 dnů nebo 6 týdnů.

Tab. č. 18: Ukazatele aktivity - nepodnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Obrat kapitálu	0,797	0,699	0,755	0,857	0,838
Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	1,14	1,23	1,15	1,02	1,001
Doba obratu pohledávek	10,72	10,76	6,21	5,38	6,46
Rychlost obratu zásob	-	-	122,27	186,45	255,29

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Obrat kapitálu patří mezi základní ukazatele výkonnosti zdrojů vložených do produkce. Prezentuje, kolikrát se kapitál vložený do činnosti vrátí pomocí stanoveného ocenění produkce. Cílem tohoto ukazatele je jeho maximalizace. Od roku 2011 má tento ukazatel rostoucí trend, i tak však nedosahuje ani hodnoty 1. Tento ukazatel však také závisí na oboru činnosti dané municipální firmy. Je jasné, že u municipální firmy typu školy nebudou výsledky nijak zářivé, neboť pro svou činnost potřebuje značný stav majetku a hlavní obor činnosti subjektu nelze ani nijak ocenit. Na obrat kapitálu můžeme navázat dalším ukazatelem míry vázanosti fixních aktiv, který vyjadřuje míru vázanosti fixních aktiv na jednotce výnosů. Reprezentuje míru náročnosti daného oboru na dlouhodobý majetek. Gymnázium a SOŠ Plasy disponuje velkým podílem fixních aktiv hlavně z důvodu vysokého podílu staveb, což zdůvodňuje dané výsledky. Rozhodně by však nemělo docházet k dalšímu snižování tohoto ukazatele, takže by měla škola vyvíjet snahu, aby její výnosy zůstaly alespoň konstantní. [9]

Ukazatel doby obratu pohledávek je doporučován používat u municipálních firem, které mají vysoký stav pohledávek hlavně kvůli sledování vývoje těchto pohledávek ve vztahu k výnosům. V tomto směru je škola hodnocena velmi dobře, neboť splatnost pohledávek se pohybuje okolo 14 dní, kterých ukazatel nedosahuje ani v jednom sledovaném roce. To svědčí o skutečnosti, že většina odběratelů splácí své závazky před vypršením doby splatnosti.

Stejně ukazatel rychlosti obratu zásob je považován pouze za doplňující a doporučuje se analyzovat v subjektech, které mají značné množství zásob, což není případ Gymnázia a SOŠ Plasy. Tento ukazatel hodnotí výkonnostní aktivitu subjektu týkající se zásob a nákladů, konkrétně kolikrát se náklady obrátí v zásobách. Tento ukazatel by měl být co nejvyšší. Tomu odpovídají výsledky gymnázia, neboť dosahuje velmi vysokých hodnot a navíc se každým rokem zvyšují. Je to způsobeno právě opravdu nízkým stavem zásob, které se velmi rychle obrací v nákladech. [9]

6.5 Zadluženost

Při zkoumání zadluženosti jde vlastně o analýzu financování aktiv podniku pomocí cizích zdrojů, tedy dluhů. V praxi není možné, aby podnik financoval vše pouze z vlastních zdrojů. Přehnané použití vlastního kapitálu totiž snižuje výnosnost celkového vloženého kapitálu. Cizí zdroje s sebou zase přinášejí jisté riziko. Jedním

ze základních úkolů finančního řízení je tedy snažit se o optimální finanční strukturu podniku, tedy optimální poměr vlastního a cizího kapitálu. [15]

V rámci řízení a optimalizace finanční a kapitálové struktury podniku vznikla v teorii některá pravidla, která jsou podnikům doporučována sledovat. Mezi tyto pravidla například patří:

- **zlaté bilanční pravidlo** – doba životnosti aktiv podniku by měla být sladěna s dobou splatnosti zdrojů použitých k jejich pořízení, tedy dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobými zdroji a krátkodobý majetek krátkodobými zdroji,
- **zlaté pravidlo vyrovnání rizika** – cizí kapitál by měl být nižší než vlastní kapitál podniku, jejich poměr by měl být minimálně 1:1.

Aplikace těchto pravidel závisí samozřejmě také na charakteru oboru podnikání daného subjektu. [17]

6.5.1 Zadluženost – podnikatelský subjekt

Společnost LB MINERALS, s. r. o. řídí svůj stav zadluženosti každý měsíc prostřednictvím tzv. testu zadlužení, který se předkládá jednatelům. Obsahem tohoto testu je porovnání celkového majetku společnosti s cizími zdroji na základě údajů v rozvaze. Výše zmíněná pravidla financování ve svém praktickém řízení zadluženosti nezhledňují, neboť aplikace těchto pravidel v praxi je velmi často obtížná. Dodatečné zdroje financování se řeší na operativní bázi. Záleží na předmětu financování a na finančních zdrojích, které jsou v dané situaci k dispozici.

Finanční strukturu konkrétního podniku můžeme zkoumat ukazateli zadluženosti, které jsou pro podnikatelské subjekty jedny z nejdůležitějších. Navzdory tomu, že společnost vyrovnaný poměr vlastního a cizího kapitálu cíleně neřídí, výsledky následujících ukazatelů dokládají právě harmonii mezi vlastními a cizími zdroji. Ukazatel celkové zadluženosti totiž poměruje celkové závazky a celková aktiva. S růstem tohoto ukazatele také roste riziko věřitelů, kteří všeobecně preferují spíše nízké hodnoty tohoto ukazatele. Rozhodnutí o zapojení dalšího cizího kapitálu a tedy zvýšení věřitelského rizika musí být propojeno s rozhodováním o rentabilitě a celkové výnosnosti. Na ukazatel celkové zadluženosti navazuje koeficient samofinancování, který naopak poměruje vlastní kapitál k celkovým aktivům. Hodnotí část aktiv podniku, která jsou

financována akcionáři. Součet těchto dvou ukazatelů by měl dát hodnotu 100 %. Drobné nesrovnalosti jsou způsobeny výskytem položek časového rozlišení v rozvaze. Finanční páka představuje převrácený poměr koeficientu samofinancování. [7; 15]

Tab. č. 19: Ukazatele zadluženosti - podnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost	51,5%	49,7%	45,0%	51,2%	47,6%
Koeficient samofinancování	48,4%	50,1%	54,9%	48,71%	52,15%
Finanční páka	2,06	1,996	1,82	2,05	1,92
Míra zadluženosti	106%	99%	82%	105%	91%
Úrokové krytí	5,07	13,2	10,77	7,58	8,7

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Další ukazatel používaný k posouzení finanční stability firmy je míra zadluženosti, který vlastně vyjadřuje zadluženost vlastních zdrojů. Žádoucí stav tohoto ukazatele závisí na fázi života podniku a postoj vlastníků k riziku. Nicméně teorie uvádí doporučené hodnoty v intervalu od 80 do 120 % pro stabilní podnik. Společnost LB MINERALS, s. r. o. se všech sledovaných letech pohybuje v tomto navrhovaném rozpětí. Tento ukazatel však nezohledňuje leasingové financování, které se nenachází v rozvaze.

Z toho důvodu je ukazatel míry zadluženosti doplňován ještě ukazatelem úrokového krytí, jehož výsledek hodnotí schopnost podniku vytvářet vnitřní finanční zdroje ke splacení úroků, tedy kolikrát je hodnota vykázaného zisku před zdaněním a úroky vyšší než nákladové úroky. Signalizuje podniku, zda je pro něj další dluhové zatížení ještě únosné. Ukazatel by měl vykazovat hodnoty vyšší než 3. Tuto podmínku splňuje společnost LB MINERALS, s. r. o. ve všech sledovaných obdobích. V posledních letech je patrná ještě nějaká rezerva, takže drobné zvýšení dluhového zatížení by měla unést ještě bez problémů. [1; 7]

6.5.2 Zadluženost – nepodnikatelský subjekt

U nepodnikatelských subjektů jsou ukazatele zadluženosti označovány spíše pojmem ukazatele financování. Na rozdíl od podnikatelských subjektů plní u municipální firmy tyto ukazatel spíše doplňující funkci, neboť u nepodnikatelských subjektů v dřívě

většině případů jasně převažují vlastní zdroje financování. Pokud se navíc u nich vyskytují nějaké dluhy, zpravidla mají pouze krátkodobý charakter, například závazky vůči dodavatelům nebo závazky vůči zaměstnancům a s tím související závazky vůči institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Navíc se do cizích zdrojů u nepodnikatelských subjektů řadí i přechodná pasiva. [9]

Gymnázium a SOŠ Plasy se ve svém řízení nijak nevěnuje sledování a poměřování vztahu vlastních a cizích zdrojů. Nicméně jejich cílem je se co nejvíce vyhýbat cizímu kapitálu, neboť pro ně přináší zbytečné riziko. Z důvodu charakteru daného podniku a oboru podnikání navíc u nepodnikatelských subjektů nemůže být vůbec řeč o dodržování výše zmíněných pravidel financování. Gymnázium však s menšími odchylkami splňuje zlaté bilanční pravidlo, nejde však o záměr.

Tab. č. 20: Ukazatele financování - nepodnikatelský subjekt

UKAZATEL	2009	2010	2011	2012	2013
Míra finanční nezávislosti	92,1%	83,5%	92,2%	88,4%	88,8%
Míra věřitelského rizika	7,95%	16,48%	7,83%	11,57%	11,17%
Síla finanční páky	1,09	1,197	1,09	1,131	1,13

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Do nejčastěji užívaných ukazatelů financování u nepodnikatelských subjektů patří ukazatel míry finanční nezávislosti. Jak již bylo zmíněno, u příspěvkových organizací nabývá relativně vysokých hodnot (nad 70 %). Tento ukazatel se odvíjí od oboru činnosti. Pokud má subjekt vysoký podíl fixních aktiv, například nemovitostí, vychází tento ukazatel velmi vysoký. To je případ i Gymnázia a SOŠ Plasy, která má vysoký podíl staveb ve svém majetku. Problém by nastal, pokud by hodnota ukazatele klesla pod 50 %. Škola se však ve všech sledovaných letech pohybuje dokonce nad hodnotou 80 %, takže by muselo dojít k opravdu zásadnímu snížení, aby se objevil nežádoucí vývoj. Nestabilita municipální firmy hrozí dokonce až při 30 %.

Ukazatel věřitelského rizika v zásadě doplňuje ukazatel míry finanční nezávislosti. Společně by měly dát dohromady hodnotu 100 %. Nesrovnalosti v tabulce výše jsou způsobeny zaokrouhlením. Tento ukazatel hodnotí míru zapojení cizího kapitálu do celkového kapitálu. Gymnázium a SOŠ Plasy nemá v plánu zvyšovat poměr cizího kapitálu, takže by nemělo dojít ani ke zvýšení tohoto ukazatele.

Poslední vybraný ukazatel je síla finanční páky, která reprezentuje, do jaké míry sledovaný subjekt využívá tzv. finanční páku ve svém finančním řízení. V municipálních firmách dochází často k absenci úročeného cizího kapitálu, z toho důvodu působí finanční páka pozitivně, protože úroková míra se rovná nule. Tím pádem cizí kapitál svou nižší nákladovostí zvyšuje rentabilitu celkového kapitálu. Nicméně i přes svou výhodu ve formě vyšší výnosnosti, škola se snaží nést co nejnižší finanční riziko.

Na základě těchto tří ukazatelů lze tedy zhodnotit, že sledovaný nepodnikatelský subjekt je finančně nezávislý. [9]

7 Závěrečné hodnocení a návrh zlepšení

Při srovnávání podnikatelských a nepodnikatelských subjektů ten nejdůležitější a již z názvu naznačující rozdíl je, že podnikatelské subjekty, tedy soukromé podniky, jsou zakládány a provozovány za účelem dosahování zisku. Z důvodu existence tržních selhání vznikl však ještě veřejný sektor, do kterého se všeobecně nepodnikatelské subjekty, jinými slovy neziskové organizace, řadí. Smyslem takového podniku není produkovat zisk, jejich cíl lze mnohdy považovat za vyšší či ušlechtlejší.

Ovšem v některých případech nepodnikatelské subjekty vznikají, protože zkrátka není jiná možnost. Může se jednat o takový obor činnosti, který soukromý sektor nechce nebo nemůže provozovat. Nicméně některé neziskové organizace mohou ke své hlavní činnosti provozovat doplňkovou činnost, jedná se i o příspěvkovou organizaci, které se právě věnuje tato práce. Smyslem doplňkové činnosti už však je tvořit zisk. Za prvé z důvodu pokrytí ztráty, kterou může vykazovat činnost hlavní, a za druhé jako další finanční zdroj k financování aktivit subjektu. Nicméně doplňková činnost nesmí nijak omezovat činnost hlavní.

Se specifikací konkrétní právní formy daného subjektu přichází i rozdíly například v účetních výkazech. Nejzákladnější a nejrozšířenější jsou samozřejmě klasické účetní výkazy pro podniky, jde hlavně o rozvahu a výkaz zisku a ztráty. V případě příspěvkových organizací však existují speciální vzory, kterými se mají řídit, a v mnohém se jejich zpracování liší od účetních výkazů podnikatelských subjektů. Hospodaření příspěvkových organizací je rozdílné od klasických podniků, takže výkazy tomu musí být přizpůsobeny, aby obsáhly všechny charakteristické rysy a měly dostatečnou vypovídací schopnost. Příklady rozvah a výkazů zisku a ztráty se nachází v příloze práce.

I na základě toho lze usoudit, že budou existovat i rozdíly v majetkové a finanční struktuře daného subjektu. Tyto rozdíly lze demonstrovat na vybraných podnicích analyzovaných v této práci.

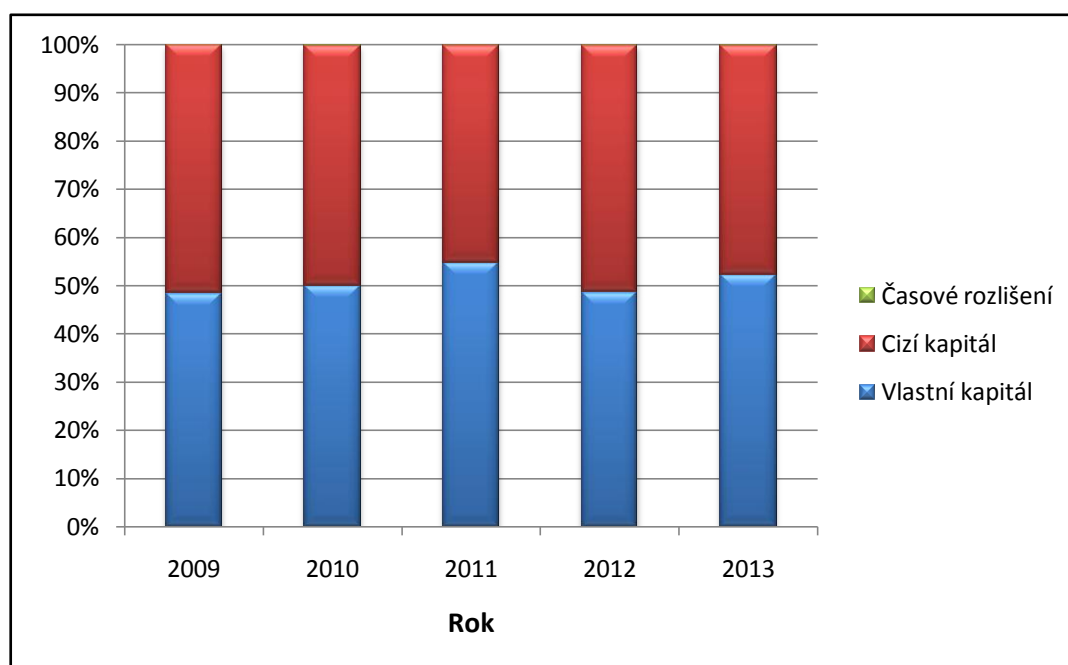
Majetková struktura se nejvíce odvíjí od oboru činnosti daného subjektu, u podnikatelských i u nepodnikatelských subjektů. Některé obory činnosti mohou být totiž velmi náročné na dlouhodobý majetek, což je případ i sledovaných subjektů, které disponují značným stavem tohoto majetku, zejména se jedná o stavby a pozemky. Také skladba oběžných aktiv závisí na oboru činnosti. Společnost LB MINERALS, s. r. o.

jako výrobní podnik například disponuje velkým stavem zásob a značným podílem pohledávek, zejména z obchodních vztahů. Je jasné, že u Gymnázia a SOŠ Plasy se tohle nestane, neboť charakter jeho podnikání je úplně jiný, například pohledávky a závazky z obchodních vztahů se vyskytují v minimální výši.

Zcela zásadní rozdíly přichází i ve finanční struktuře podniku, tedy ve financování daného subjektu. Každý z nich využívá trochu jiné zdroje financování a hlavně v jiné míře.

Jeden z hlavních rozdílů se projeví hned při prvním pohledu na finanční strukturu podniku. Níže se nachází graf poměru vlastního a cizího kapitálu společnosti LB MINERALS, s. r. o., kdy ve všech sledovaných letech se poměr pohybuje okolo stavu 50:50. V grafu se nachází i časové rozlišení, které však má celkově nízké hodnoty, takže při zvoleném měřítku se v grafu ztrácí. Nicméně společnost tímto odpovídá i teorii doporučené skutečnosti, že velikost vlastního a cizího kapitálu by měla být vyrovnána.

Obr. č. 3: Poměr vlastního a cizího kapitálu LB MINERALS, s. r. o.

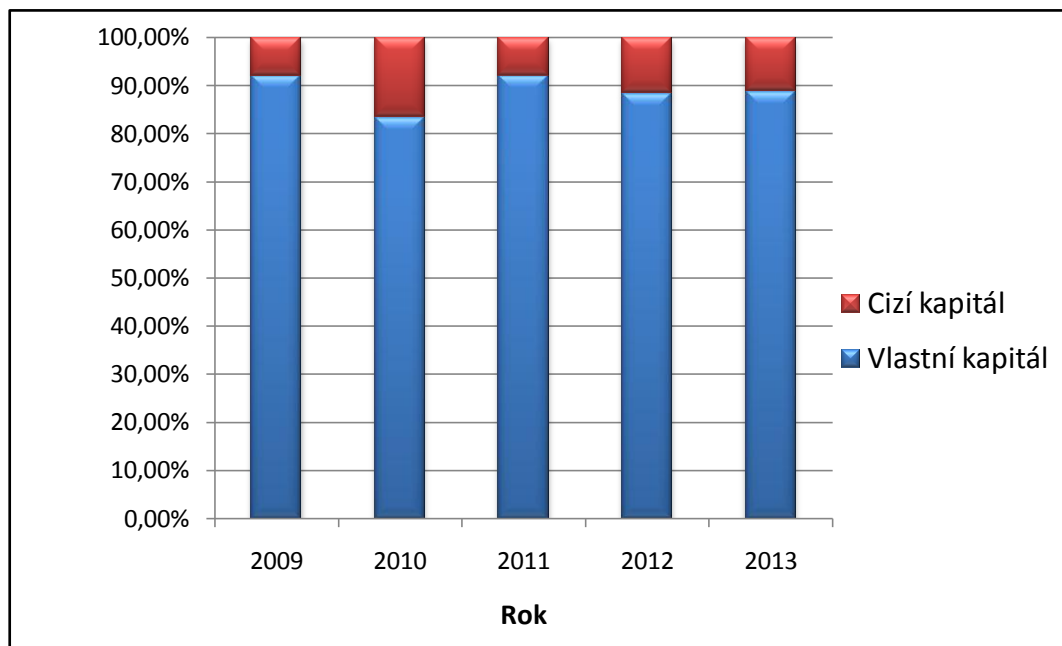

Zdroj: vlastní zpracování dle [26], 2015

Ovšem nepodnikatelské subjekty ke svému financování využívají primárně vlastní zdroje. Opět to vychází z jejich charakteru. V získávání cizích zdrojů mají totiž velmi omezené možnosti. Navíc většina nepodnikatelských subjektů se využití cizího kapitálu

i trochu brání, neboť pro ně přináší zbytečné riziko. Tuto skutečnost lze demonstrovat i na následujícím grafu poměru vlastních a cizích zdrojů Gymnázia a SOŠ Plasy.

Obr. č. 4: Poměr vlastního a cizího kapitálu Gymnázium a SOŠ Plasy

Zdroj: vlastní zpracování dle [25], 2015

U gymnázia navíc tvoří vlastní kapitál zejména jmění účetní jednotky, což je takovou obdobou základního kapitálu. Tato skutečnost je způsobená tím, že škola má svěřený majetek od svého zřizovatele, který je profinancován právě jměním účetní jednotky.

Další rozdíly přichází i ve formě tvorby fondů. Společnost LB MINERALS, s. r. o. tvoří pouze rezervní fond, který sice už není vyžadován zákonem, i tak se společnost rozhodla ho udržet. Jiné fondy netvoří. Naopak Gymnázium a SOŠ Plasy musí z charakteru své právní formy tvořit několik fondů. Každý z nich má svůj specifický účel. Čili v podnikatelských subjektech funguje tvorba fondů už spíše na dobrovolnosti, příspěvkové organizace musí povinně vytvářet dokonce několik fondů, přičemž použití peněžních prostředků umístěných v těchto fondech je velmi obtížné, protože musí být využity na účel odpovídající charakteristice fondů a navíc k tomu musí dát souhlas zřizovatel.

S tím souvisí i manipulace s vytvořeným ziskem. Ve společnosti zastupující podnikatelský subjekt se se ziskem nakládá různě podle momentální situace. Nejčastěji však dochází ke kumulaci zisku na položce nerozděleného zisku minulých let, kterou

společnost využívá jako finanční zdroj samofinancování. Manipulace se ziskem v příspěvkové organizaci je daleko omezenější. Zisk musí být účelně převeden do některého z tvořených fondů. O tomto převedení navíc rozhoduje zřizovatel dané organizace, v případě Gymnázia a SOŠ Plasy se jedná o Plzeňský kraj. Škola může maximálně vznést návrh, do kterého fondu budou prostředky převedeny. Jiná manipulace se ziskem není možná.

U příspěvkových organizací navíc plní tvořené fondy funkci rezerv, takže rezervy jako takové žádné nevytváří. Pokud by například chtěla tvořit rezervu na pořízení majetku, není to nutné, neboť tuto funkci plní fond reprodukce majetku neboli investiční fond. Naopak společnost z oboru svého podnikání musí rezervy tvořit dokonce povinně ze zákona, například rezervy na sanace a rekultivace.

Při zapojení cizího kapitálu do finanční struktury se podnikatelské subjekty rozhodně nebrání použití úročených cizích zdrojů. Společnost LB MINERALS, s. r. o. například pravidelně využívá bankovní úvěry. Dlouhodobé úvěry čerpá v případě aktuální potřeby značného obnosu peněz, například za účelem investiční akce. Krátkodobé úvěry používá dokonce k operativnímu získávání finančních prostředků. Na druhé straně Gymnázium a SOŠ Plasy nevyužívá a v budoucnu ani nechce využívat bankovní úvěry ke svému financování. Nepodnikatelské subjekty totiž všeobecně využívají raději neúročené cizí zdroje. Naštěstí to ještě ani nebylo potřeba, nicméně pro školu představuje úvěr zbytečné riziko. Dalo by se i polemizovat, zda by jim byl úvěr vůbec poskytnut. Navíc by k tomu musel opět dát souhlas zřizovatel. V případě některých investičních akcí škola využívá buď peníze z investičního fondu, nebo čerpá dotaci od zřizovatele nebo v rámci některého projektu od Evropské unie. Pro podnikatelské subjekty je tedy čerpání úvěru zcela běžné, naopak u nepodnikatelských subjektů úvěr nepatří mezi oblíbené zdroje.

Oba sledované subjekty však využívají při svém financování leasing, který ve finanční struktuře z rozvahy sice nenajdeme, zmínka o něm je až v příloze účetní závěrky, je však považován za zvláštní formu financování. Leasing je definován jako pronájem určitého dlouhodobého majetku od pronajímatele nájemci za dohodnuté nájemné. [7] Společnost LB MINERALS, s. r. o. využívá leasing například u osobních automobilů nebo vybrané těžební techniky. Gymnázium a SOŠ Plasy v současné době leasing také využívá a to u drahé kancelářské techniky, například velkých tiskáren.

U nepodnikatelských subjektů naprosto nejdůležitější a největší zdroj financování jsou dotace. V případě Gymnázia a SOŠ Plasy jde hlavně o příspěvky ze státního rozpočtu v rámci financování školství. Tyto příspěvky pochází z kapitoly MŠMT a jejich přerozdělování probíhá přes kraje jako zřizovatele. Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány na provozní činnost školy, což znamená k zajištění hlavního oboru činnosti subjektu, tedy vzdělávání, na kterém má stát zájem. [12] Navíc škola čerpá samozřejmě dotace z Evropské unie, zejména Evropského sociálního fondu. Za tímto účelem škola realizuje velkou řadu projektů, do kterých se zapojují studenti i zaměstnanci školy. V poslední době také gymnázium využívá prostředky z různých darů ze soukromého sektoru. Dotace může však využívat i podnikatelský subjekt. Samozřejmě ne v takové výši jako nepodnikatelské, ale některé možnosti existují. Tyto dotace musí být čerpány zejména na realizované projekty. Opět dochází nejčastěji k využití ESF. Podnikatelské subjekty totiž přispívají k cílům, které sleduje i EU, jde například o rozvoj podnikání, rozvoj regionů, regionální spolupráci, podporu zaměstnanosti, udržitelný rozvoj apod. Díky tomu čerpá dotace i společnost LB MINERALS, s. r. o., v poslední době zejména z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Jako poslední lze zmínit rozdíly v rámci sestavování finanční plánů. Společnost LB MINERALS, s. r. o. sestavuje každý rok velmi podrobný finanční plán včetně rozdělení například přímých, nepřímých, režijních nákladů apod. Finanční plán je sestavován i podle jednotlivých výrobních jednotek. Kromě tohoto ročního plánu sestavuje navíc strategický plán na 3 roky, který je samozřejmě trochu obecnější. Naopak Gymnázium a SOŠ Plasy takové klasické finanční plány vůbec nesestavuje. Dlouhodobý plán se sestavuje ve formě plánu investic s výhledem dokonce na šest let, není však přesně určené, v jakém roce bude která investice probíhat. Z důvodu dotací ze státního rozpočtu jako hlavního zdroje financování ale sestavují žádost o rozpočet na další rok, kde dochází k promítnutí čerpání v jednotlivých kapitolách v minulých letech a sepsání předpokládaných nákladů na příští rok.

7.1 Návrh zlepšení – podnikatelský subjekt

V této kapitole budou uvedena některá doporučení, která byla formulována na základě provedených analýz. Nicméně předkládat doporučení vybraným subjektům, tedy společnosti LB MINERALS, s. r. o. a Gymnázium a SOŠ Plasy je velmi obtížné, neboť

se jedná o dlouhodobě fungující a prosperující subjekty. Tato doporučení vychází zejména z porovnání teoretických znalostí autorky a zjištěných skutečností.

V případě společnosti LB MINERALS, s. r. o., která představuje podnikatelský subjekt, lze dle autorčina názoru říci, že se jedná o skvěle fungující i řízený podnik se skutečnými odborníky v předních pozicích.

Společnost LB MINERALS, s. r. o. se věnuje jen některým oblastem finanční analýzy. Jediný společník se 100% podílem provádí svou vlastní finanční analýzu zahrnující i informace o společnosti. Určitě by stálo za to o tyto informace požádat. Mohli by přinést vhodné srovnání i trochu inspirace.

V oblasti sledování rentability se společnost věnuje pouze sledování rentability tržeb, což je rozhodně namístě. Přesto by autorka doporučila sledování dalších typů ukazatelů monitorujících rentabilitu alespoň z hlediska vývoje v čase, věnovat pozornost tendenci daného ukazatele, zda roste, klesá, či zůstává konstantní. S tím souvisí i doporučení ohledně ukazatele rentability vlastního kapitálu. Jeho hodnoty jsou příznivé, nicméně mohlo by dojít ke zhoršení, pokud bude společnost nadále zvyšovat nerozdělený zisk z minulých let. Společnost tento zisk využívá jako zdroj samofinancování, nicméně další výrazná kumulace by mohla snižovat výnosnost. Místo toho by mohla například proběhnout nějaká investice.

Další oblastí finanční analýzy, kterou lze navázat, je likvidita podniku. Při výpočtech pomocí běžné a pohotové likvidity nevychází společnosti úplně ukázkové výsledky. Tato skutečnost je způsobena zejména vysokým stavem krátkodobých závazků a krátkodobých bankovních úvěrů. Společnost však využívá krátkodobý úvěr k operativnímu získávání peněžních prostředků. Nicméně v posledních letech dochází ke zlepšení díky postupnému splácení těchto úvěrů a už nejsou čerpány v tak vysoké míře. Navíc došlo i ke snížení závazků zejména díky snížení závazků z obchodních vztahů, což je velmi pozitivní skutečnost. V roce 2011 totiž vlivem ekonomické krize došlo k drobným výkyvům, avšak od tohoto roku se společnost i její ekonomická situace stále zlepšuje. Přestože společnost nemá problém se splácením svých závazků, další doporučení směřuje k pokračování v současném trendu snižování objemu krátkodobých úvěrů a závazků z obchodních vztahů.

Na to lze navázat doporučeními v oblasti peněžních toků. Společnost nesestavuje výkaz o peněžních tocích, neboť pro ně nemá dostatečnou vypovídací schopnost. I tak by

společnost k tomuto sestavování mohla přistoupit, neboť nejde o složitý proces. Tento výkaz by rozhodně pomohl k získání přehledu, které oblasti produkují peněžní prostředky a které oblasti lze naopak považovat za kritické z hlediska největšího úniku. Navzdory tomu, že celkový peněžní tok se každý rok zlepšuje, peněžní tok z provozní činnosti kolísá. Při použití ukazatelů cash flow z finanční analýzy se peněžní tok nezdá dostatečný. Mělo by dojít k identifikaci položek, které nejvíce přispívají k nárůstu a které naopak stagnují, a pokusit se najít způsob k další stimulaci. To je však velice obtížné, neboť na to má vliv výše zmíněné snižování krátkodobých úvěrů a závazků z obchodních vztahů.

Z hlediska oblasti aktivity finanční analýzy doporučení směřuje k zavedení ukazatelů obratu a doby obratu zásob. Společnost tyto ukazatele používá pouze u pohledávek a závazků. V poslední době se snaží o vyrovnání dob splatnosti pohledávek a závazků, které se pohybují hlavně okolo 30 dnů. Navíc některým vybraným odběratelům poskytují skonto. V rámci rychlejšího získávání peněžních prostředků a zkrácení doby obratu pohledávek by společnost mohla vybrat některé další odběratele pro poskytnutí skonta, které si samozřejmě musí udržet i výhodnost pro společnost. Vzhledem k tomu, že společnost si velmi zakládá na dlouhodobých vztazích se svými odběrateli, zkrácení dob splatnosti by nemuselo přinést kýžený efekt. Namísto je tedy spíše jiný typ motivace, kterým by mohlo být právě skonto. Takto získané peněžní prostředky by mohla společnost využít k dalšímu splácení svých závazků. Snižováním závazků by došlo i ke snížení doby obratu závazků. V rámci toho všeho by společnost měla neustále sledovat svůj obchodní deficit.

Z hlediska financování a zadluženosti se doporučení týká tzv. testu zadluženosti prováděného společností každý měsíc. V tomto testu se porovnává celkový majetek a cizí zdroje. Zdrojem informací pro tento test je rozvaha. Mezi cizí zdroje v tomto testu by společnost však měla zahrnout i leasing, který společnost využívá pro financování například osobních automobilů nebo těžební techniky. Leasing také patří mezi cizí zdroje, ale není zachycen v rozvaze, jen v příloze účetní závěrky. Proto by měl být do testu doplněn.

S financováním souvisí i poměr mezi vlastním a cizím kapitálem společnosti. Přestože společnost poměr nijak cíleně neřídí, vlastní i cizí kapitál se pohybuje neustále zhruba kolem poloviny. Z toho důvodu by jistě neměl být problém do řízení zapojit teorii

doporučené zlaté pravidlo vyrovnaní rizika, které právě doporučuje vyrovnanost vlastního a cizího kapitálu, cizí kapitál by určitě neměl být vyšší než vlastní.

Poslední doporučení týkající se financování směřuje k využívání dotací. Přestože je společnost LB MINERALS, s. r. o. podnikatelský subjekt, čerpání dotací je rozhodně velmi přínosné. V rámci toho by se společnost měla dále věnovat zejména sledování operačních programů Evropské unie, věnovat čas studiu finančních rámců EU, využívat některá média k orientaci v možnostech získání dotace, například některé internetové portály nebo tiskoviny. Společnost LB MINERALS, s. r. o. si z tohoto pohledu rozhodně zaslouží pozornost, neboť se jedná o jeden z nejvýznamnějších podniků v regionu.

7.2 Návrh zlepšení – nepodnikatelský subjekt

Sestavit doporučení pro dlouho existující subjekt jako Gymnázium a SOŠ Plasy opět není snadné. Subjekt v této struktuře funguje sice teprve od roku 2011 díky spojení, ale obě školy už předtím vzdělávaly české studenty více než 50 let.

Jak již bylo v této práci několikrát zmíněno, nepodnikatelské subjekty se vyznačují vysokým podílem vlastního kapitálu na celkovém kapitálu subjektu. U Gymnázia a SOŠ Plasy konkrétně vlastní kapitál nikdy neklesnul pod 80 % z celkových pasiv podniku, což je více než 70 %, které všeobecně uvádí literatura. Přestože škola vykazuje tak vysoký podíl, autorka práce by doporučovala sledovat vývoj vlastního kapitálu v čase, neboť za sledovaná období došlo k různým výkyvům. Sledování tendence by určitě napomohlo identifikovat případné problémy se zvyšujícím se podílem cizího kapitálu. Monitorovat, zda nemá tento podíl rostoucí trend, a následně identifikovat příčiny. Stejně jako u podnikatelského subjektu by měla škola při sledování cizích zdrojů brát zřetel i na využívání leasingu, který také představuje cizí zdroj financování.

Dále by měla škola sledovat z hlediska časového vývoje ztrátu z hlavní činnosti a zisk z doplňkové činnosti. Tím dojde i k posouzení rentability celého subjektu. Věnovat pozornost trendu ztráty z hlavní činnosti, zda nedochází k jejímu dalšímu prohlubování. Na to by měla škola určitě navázat pečlivým sledováním nákladů a výnosů z hlavní činnosti. Jaké náklady se na ztrátě nejvíce podepisují a jaké výnosy ji naopak nejvíce snižují. Analogicky by mělo dojít ke stejnému posuzování u zisku z doplňkové činnosti. V závislosti na tom by autorka doporučovala využívat ukazatele míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti, který by celý tento proces vkusně podtrhl. Mimo ten by autorka doporučila zavést i ukazatele autarkie subjektu

na výnosově nákladové i na příjmově výnosové bázi, neboť škola musí možná ještě větší pozornost věnovat příjmům a výdajům školy. Hlavní způsob financování pomocí dotací s sebou totiž přináší velké časové nesrovnalosti. Škola má navíc v posledních letech vyšší výdaje než příjmy. Měla by se tedy snažit získat další peněžní prostředky, například organizováním dalších projektů za pomoci studentů nebo zvýšením počtu studentů, které bude více zmíněno níže.

Monitorování nákladů a výnosů a příjmů a výdajů probíhá ve škole každý měsíc, což je rozhodně namístě. Určitě by bylo vhodné sledovat náklady a výnosy a příjmy a výdaje nejen za celou školu, ale rozdělit je i podle toho, zda souvisí s gymnáziem nebo se SOŠ, které fungují v zásadě odděleně. Po vzoru podnikatelského subjektu by tak bylo možné školu rozdělit na jakési „výrobní jednotky“, které by byly v určitých aspektech sledovány odděleně, nejen po stránce nákladů a výnosů a příjmů a výdajů.

Co se týče řízení peněžních prostředků a celkové likvidity má škola velmi omezené možnosti. Většina finančních prostředků má totiž od začátku jasně daný účel a všechny prostředky, které škola zvládne vyprodukovat navíc, jsou ihned přidělovány do tvořených fondů, které jsou vykazovány na běžném účtu.

Škola by se i proto měla věnovat pečlivějšímu řízení pohledávek. Kontrolu stavu pohledávek provádí škola každý měsíc, což není vyhovující, když doba splatnosti většiny pohledávek se pohybuje kolem 14 dní. Proto by měla škola provádět monitoring pohledávek každý týden a rozdělovat je podle typu poskytovaných služeb.

Na to lze navázat i řízením závazků, jejichž kontrola také probíhá každý měsíc, doba splatnosti závazků se totiž pohybuje mezi 30 dny a 6 týdny. Splácení závazků probíhá přes profinancování od zřizovatele, což značně zpomaluje proces uspokojování. Z toho důvodu by se mohla škola snažit s některými dodavateli vyjednávat o prodloužení doby splatnosti. S tím souvisí i skutečnost, že by se měla škola snažit budovat dlouhodobé vztahy se svými dodavateli i odběrateli.

Řízení zásob Gymnázium a SOŠ Plasy provádí na základě nákupu při momentální potřebě. Využití softwaru v tomto případě je zbytečné, neboť škola disponuje nízkým stavem zásob a software by pro ni byl zbytečně nákladný. Za stav konkrétní zásoby odpovídá pracovník školy, který tuto zásobu využívá ke své práci. Mezi tyto pracovníky patří například školník, vedoucí jídelny či administrativní pracovnice. V rámci své oblasti by mohli jednotliví odpovědní pracovníci předkládat přehledy o stavu zásob

alespoň každý měsíc. Samozřejmě v oblastech, kde je to možné. Přehled by obsahoval současný stav a odhadovaný čas a objem příštího nákupu.

Jako poslední doporučení předkládá autorka návrh v oblasti marketingu. K dalšímu zlepšování ekonomické situace školy by totiž jistě napomohlo zvýšení počtu studentů. Škola by tedy mohla organizovat výjezdy do některých základních škol v oblasti a oslovovat tamější žáky 5. a 9. tříd. K tomu by bylo určitě velmi vhodné oslovit současné nebo bývalé studenty Gymnázia a SOŠ Plasy, kteří díky škole zažili nebo dosáhli něčeho významného. Například studenti, kteří využili možnost studia v zahraničí, výměnného pobytu, organizace některého školního projektu, psaní středoškolské odborné činnosti, nebo studenti dosahující úspěchů v dalších vědomostních i sportovních soutěžích.

Závěr

Dá se říci, že v dnešní době fungují na trhu dva základní typy ekonomických subjektů. Prvním typem jsou podnikatelské subjekty neboli klasické soukromé podniky, které jsou zakládány zejména za účelem dosažení zisku, tedy vlastního prospěchu pro zakladatele. Tyto subjekty však nemohou na trhu zajišťovat všechny potřebné činnosti. Jedním z důvodů může být vlastní rozhodnutí, protože daná činnost není pro podnik výhodná, dalším důvodem může být i skutečnost, že soukromý podnik zkrátka není dostatečně kompetentní k provozování dané činnosti. To vše a ještě mnohem víc vedlo ke vzniku druhého typu ekonomického subjektu a to nepodnikatelských subjektů, které nejsou zřizovány za účelem prospěchu ve formě zisku. Jejich cíl nelze mnohdy ani číselně kvantifikovat. Přestože oba dva typy těchto subjektů jsou zakládány z jiného důvodu, oba dva ke své činnosti potřebují dostatek finančních prostředků a při svém financování se musí snažit dosahovat co nejvyšší efektivity.

Cílem bakalářské práce bylo provést komparaci ve způsobu financování a finančním řízení podnikatelských a nepodnikatelských subjektů. Pomocí teoretických znalostí a finanční analýzy jako jednoho z hlavních nástrojů finančního řízení zhodnotit efektivitu financování vybraných podniků a na základě zjištěných skutečností navrhnout případná zlepšení.

Z hlediska hodnocení efektivity lze pozitivnějším způsobem hodnotit podnikatelský subjekt, neboť má všeobecně více možností k získání finančních prostředků pro svou činnost. Výběr nejvhodnějšího způsobu financování navíc probíhá na základě vlastního úsudku, oproti nepodnikatelskému subjektu má, jak se říká, volnější ruku. Skladbu finanční struktury provádí v drtivé většině na základě svého dobrovolného rozhodnutí. Nepodnikatelský subjekt je v mnohém ovlivňován rozhodnutím svého zřizovatele, který do samotného řízení však přímo nevstupuje.

Dobrovolnost u podnikatelských subjektů se projevuje například v rozdílech při tvorbě fondů, společnost LB MINERALS, s. r. o. nemusí ze zákona tvořit už ani rezervní fond. Gymnázium a SOŠ Plasy musí naopak povinně tvořit fondů hned několik. Tyto fondy jsou tvořeny zejména přiděly ze zlepšeného výsledku hospodaření, který je okamžitě rozdělen do těchto fondů. Společnost LB MINERALS, s. r. o. může oproti tomu se zlepšeným výsledkem hospodaření nakládat různými způsoby podle momentální

situace a potřeb ve firmě. Je však také pravda, že Gymnázium a SOŠ Plasy při svém financování nese nižší riziko, neboť z velké většiny je škola financována vlastními zdroji a v případě cizích zdrojů se jedná hlavně o neúročené cizí zdroje. V případě společnosti LB MINERALS, s. r. o. je cizí kapitál využíván v mnohem větší míře a často se jedná o úročené cizí zdroje, které s sebou mohou přinést vyšší riziko.

Většina aspektů finančního řízení je stejná bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatelský nebo nepodnikatelský subjekt. Některé se však musí přizpůsobit, aby jejich řízení co nejvíce přispívalo k prosperitě a efektivitě daného subjektu. Na základě teoretických znalostí a nových informací, které autorka získala v rámci konzultací ve společnosti LB MINERALS, s. r. o. a na Gymnáziu a SOŠ Plasy, se pokusila o podání návrhu na zlepšení pro oba subjekty. Inspirací pro tyto návrhy pro jeden subjekt bylo i řízení v subjektu druhém a naopak.

Většina návrhů se nachází v poslední kapitole této práce. Komplexně za oba dva subjekty však autorka doporučuje zavést některé složky finanční analýzy do finančního řízení obou subjektů. Díky nim totiž mohou sledovat některé oblasti, které by mohly v budoucnu způsobovat finanční nebo i jiné problémy. Mohou sloužit také jako prostá kontrola správného řízení. Například pomocí výpočtu některého z jednoduchých ukazatelů lze zhodnotit celkovou situaci podniku za různě dlouhá období.

Oba dva subjekty také využívají při svém financování leasing. Proto by se ani jeden z nich neměl věnovat sledování zapojení cizího kapitálu do financování pouze prostřednictvím složky cizích zdrojů v rozvaze. Leasing jako zvláštní forma financování se totiž v rozvaze nevyskytuje. I tak se jedná o cizí zdroj. Při posouzení celkové výše cizího kapitálu tedy musí dojít i k zohlednění celkové výše využívání leasingu.

Po vzoru společnosti LB MINERALS, s. r. o. autorka doporučuje Gymnáziu a SOŠ Plasy snažit se budovat dlouhodobé vztahy se svými odběrateli i dodavateli. Přestože z prostého charakteru nemá škola mnoho pohledávek a závazků, není na škodu tyto vztahy udržovat, neboť mohou přinést v budoucnu jisté výhody při řízení. Mohlo by dojít k manipulaci s dobami splatnosti, které mají na řízení pohledávek a závazků značný vliv.

Společnost LB MINERALS, s. r. o. navíc v celkovém řízení využívá rozdělení společnosti na jednotlivé výrobní jednotky, které jsou v mnohém hodnoceny jednotlivě. Gymnázium a SOŠ Plasy vznikla spojením dvou dříve nezávislých škol, každá se svým

specifickým studijním programem. Z toho důvodu by autorka doporučila i školu rozdělit v některých složkách řízení na dvě samostatné jednotky. Každá z nich totiž operuje v jiné budově, má vlastní zaměstnance a vlastní studenty, celkově si až z formálního hlediska zachovávají obě dvě školy jistou nezávislost na sobě navzájem.

Společnost LB MINERALS, s. r. o. by se naopak po vzoru nepodnikatelského subjektu měla snažit nadále co nejvíce využívat dotace zejména od Evropské unie jako jeden z možných finančních zdrojů. Ve výsledku lze tedy říct, že oba subjekty se mohou svým způsobem navzájem inspirovat.

Seznam tabulek a obrázků

Tab. č. 1: Přehled ukazatelů rentability	20
Tab. č. 2: Přehled ukazatelů likvidity	21
Tab. č. 3: Přehled ukazatelů cash flow	22
Tab. č. 4: Přehled ukazatelů aktivity.....	22
Tab. č. 5: Přehled ukazatelů zadluženosti.....	23
Tab. č. 6: Přehled ukazatelů autarkie	27
Tab. č. 7: Přehled ukazatelů rentability	28
Tab. č. 8: Přehled ukazatelů likvidity	28
Tab. č. 9: Přehled ukazatelů aktivity.....	29
Tab. č. 10: Přehled ukazatelů financování.....	29
Tab. č. 11: Ukazatele rentability - podnikatelský subjekt.....	43
Tab. č. 12: Ukazatele rentability - nepodnikatelský subjekt.....	44
Tab. č. 13: Ukazatele autarkie - nepodnikatelský subjekt	46
Tab. č. 14: Ukazatele likvidity - podnikatelský subjekt.....	48
Tab. č. 15: Ukazatele cash flow - podnikatelský subjekt.....	49
Tab. č. 16: Ukazatele likvidity - nepodnikatelský subjekt.....	50
Tab. č. 17: Ukazatele aktivity - podnikatelský subjekt.....	52
Tab. č. 18: Ukazatele aktivity - nepodnikatelský subjekt.....	54
Tab. č. 19: Ukazatele zadluženosti - podnikatelský subjekt.....	57
Tab. č. 20: Ukazatele financování - nepodnikatelský subjekt	58
Obr. č. 1: Zdroje a užití peněžních prostředků	11
Obr. č. 2: Vzájemné vztahy mezi zadlužeností, rentabilitou a likviditou.....	12
Obr. č. 3: Poměr vlastního a cizího kapitálu LB MINERALS, s. r. o.	61
Obr. č. 4: Poměr vlastního a cizího kapitálu Gymnázium a SOŠ Plasy	62

Seznam použitých zkratek

a. s.	Akciová společnost
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GmbH	Gesellschaft mit beschränkter Haftung
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ROA	Return on Assets
ROC	Return on Costs
ROCE	Return on Capital Employed
ROE	Return on Equity
ROS	Return on Sales
SOŠ	Střední odborná škola
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

- [1] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 2. upr. vyd. Praha: Ekopress, 2008, 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6
- [2] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2
- [3] DVOŘÁKOVÁ, Lilia a ČERVENÝ, Josef. *Úloha manažerského účetnictví při řízení hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti podnikových procesů a výkonů. I. díl*. 1. vyd. Plzeň: Nava, 2011. 88 s. ISBN 978-80-7211-397-2
- [4] DVOŘÁKOVÁ, Lilia a ČERVENÝ, Josef. *Úloha manažerského účetnictví při řízení hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti podnikových procesů a výkonů. II. díl*. 1. vyd. Plzeň: Nava, 2012. 102 s. ISBN 978-80-7211-425-2
- [5] GRÜNWARD, Rolf a HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2
- [6] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8
- [7] HRDÝ, Milan a KRECHOVSKÁ, Michaela. *Finance podniku*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 179 s. ISBN 978-80-7357-492-5
- [8] HRDÝ, Milan a KRECHOVSKÁ, Michaela. *Podnikové finance v teorii a praxi*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 267 s. ISBN 978-80-7478-011-0
- [9] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002. 206 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2
- [10] KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2002, 547 s. ISBN 80-7261-062-7
- [11] NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická, 2011, 166 s. ISBN 978-80-245-1757-5

- [12] OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2
- [13] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1
- [14] PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- [15] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, ©2011. 143 s. Finanční řízení. Finance. ISBN 978-80-247-3916-8
- [16] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011, v, 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6
- [17] ŠIMAN, Josef a PETERA, Petr. *Financování podnikatelských subjektů: teorie pro praxi*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2010, 192 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-117-8
- [18] VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 324 s. ISBN 80-86119-21-1

Elektronické zdroje

- [19] LORENZOVA, Markéta. Úvodní slovo. *Gymnázium a SOŠ Plasy* [online]. 2012 [cit. 2015-03-23].
Dostupné z: http://www.gsplasy.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=60&Itemid=67
- [20] O společnosti: Představení společnosti. *LB MINERALS* [online]. [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.lb-minerals.cz/cz/o-spolecnosti/2-predstaveni-spolecnosti>
- [21] Proč studovat u nás. *Gymnázium a SOŠ Plasy* [online]. 2012 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: http://www.gsplasy.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=59&Itemid=66

[22] Základní údaje o škole. *Gymnázium a SOŠ Plasy* [online]. 2012, Aktualizace 20.3.2015 [cit. 2015-03-23].

Dostupné z: http://www.gsplasy.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=102&Itemid=145

Interní zdroje

[23] Výroční zprávy Gymnázia a SOŠ Plasy z let 2009 - 2013

[24] Výroční zprávy společnosti LB MINERALS, s. r. o. z let 2009 – 2013

[25] Účetní závěrka Gymnázia a SOŠ Plasy z let 2009 - 2013

[26] Účetní závěrka společnosti LB MINERALS, s. r. o. z let 2009 - 2013

Seznam příloh

Příloha A: Rozvaha společnosti LB MINERALS, s. r. o. z roku 2013

Příloha B: Rozvaha Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2013

Příloha C: Vertikální analýza rozvahy společnosti LB MINERALS, s. r. o. z období let 2009 - 2013 (v celých tisících Kč)

Příloha D: Vertikální analýza rozvahy Gymnázia a SOŠ Plasy z období let 2010 – 2013 (v celých Kč)

Příloha E: Výkaz zisku a ztráty společnosti LB MINERALS, s. r. o. z roku 2013

Příloha F: Výkaz zisku a ztráty Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2013

Příloha G: Přehled příjmů a výdajů Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2012 (v tisících Kč)

Příloha A: Rozvaha společnosti LB MINERALS, s. r. o. z roku 2013

Rozvaha v plném rozsahu
ke dni
31.12.2013
(v celých tisících Kč)

Obchodní firma: LB MINERALS, s.r.o.
Sídlo účetní jednotky: Horní Břiza, č.p. 431, PSČ 330 12
Identifikační číslo: 27994929

AKTIVA

	31.12.2013			31.12.2012
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	5 904 624	-2 323 967	3 580 657	3 577 331
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0
B. Dlouhodobý majetek	4 795 640	-2 300 237	2 495 403	2 519 132
B. I. Dlouhodobý nehmotný majetek	2 171	-2 171	0	0
B. I. 1. Zřizovací výdaje	0	0	0	0
B. I. 2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0	0	0
B. I. 3. Software	638	-638	0	0
B. I. 4. Ocenitelná práva	0	0	0	0
B. I. 5. Goodwill (+/-)	0	0	0	0
B. I. 6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	1 533	-1 533	0	0
B. I. 7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
B. I. 8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
B. II. Dlouhodobý hmotný majetek	4 769 778	-2 288 528	2 481 250	2 519 132
B. II. 1. Pozemky	1 457 240	0	1 457 240	1 456 283
B. II. 2. Stavby	1 250 781	-644 533	606 248	610 150
B. II. 3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	1 849 395	-1 568 382	281 013	295 237
B. II. 4. Pěstičské celky trvalých porostů	0	0	0	0
B. II. 5. Základní stádo a tažná zvířata	0	0	0	0
B. II. 6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	41 046	-8 102	32 944	33 233
B. II. 7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	39 741	0	39 741	49 207
B. II. 8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	4	0	4	3 033
B. II. 9. Oceňovací rozdíly k nabytému majetku (+/-)	131 571	-67 511	64 060	71 989
B. III. Dlouhodobý finanční majetek	23 691	-9 538	14 153	0
B. III. 1. Podíly v ovládaných a řízených osobách	23 691	-9 538	14 153	0
B. III. 2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	0	0
B. III. 3. Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0
B. III. 4. Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	0	0	0	0
B. III. 5. Jiný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
B. III. 6. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
B. III. 7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
C. Oběžná aktiva	851 413	-23 730	827 683	770 117
C. I. Zásoby	156 123	-16 069	140 054	122 220
C. I. 1. Materiál	91 380	-15 725	75 655	72 760
C. I. 2. Nedokončená výroba a polotovary	17 991	-45	17 946	11 340
C. I. 3. Výrobky	45 686	-84	45 602	37 552
C. I. 4. Zvířata	0	0	0	0
C. I. 5. Zboží	1 028	-215	813	530
C. I. 6. Poskytnuté zálohy na zásoby	38	0	38	38
C. II. Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0
C. II. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0
C. II. 2. Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
C. II. 3. Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0
C. II. 4. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	0	0	0	0
C. II. 5. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0
C. II. 6. Dohadné účty aktivní	0	0	0	0
C. II. 7. Jiné pohledávky	0	0	0	0
C. II. 8. Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0
C. III. Krátkodobé pohledávky	434 776	-7 661	427 115	400 101
C. III. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	405 931	-7 661	398 270	358 034
C. III. 2. Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0	0	0
C. III. 3. Pohledávky - podstatný vliv	0	0	0	0
C. III. 4. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení	0	0	0	0
C. III. 5. Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	0	0	0	0
C. III. 6. Stát - daňové pohledávky	20 215	0	20 215	28 984
C. III. 7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	8 538	0	8 538	9 455
C. III. 8. Dohadné účty aktivní	4	0	4	1 671
C. III. 9. Jiné pohledávky	88	0	88	1 957
C. VI. Krátkodobý finanční majetek	260 514	0	260 514	247 796
C. IV. 1. Peníze	439	0	439	1 013
C. IV. 2. Účty v bankách	260 075	0	260 075	246 783
C. IV. 3. Krátkodobé cenné papíry a podíly	0	0	0	0
C. IV. 4. Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0
D. Ostatní aktiva	257 571	0	257 571	288 082
D. I. Časové rozlišení	257 571	0	257 571	288 082
D. I. 1. Náklady příštích období	180 399	0	180 399	203 638
D. I. 2. Komplexní náklady příštích období	77 172	0	77 172	83 982
D. I. 3. Příjmy příštích období	0	0	0	462

PASIVA

	31.12.2013	31.12.2012
PASIVA CELKEM	3 580 657	3 577 331
A. Vlastní kapitál	1 867 315	1 742 400
A. I. Základní kapitál	635 175	635 175
A. I. 1. Základní kapitál	635 175	635 175
A. I. 2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	0	0
A. I. 3. Změny základního kapitálu (+/-)	0	0
A. II. Kapitálové fondy	0	0
A. II. 1. Emisní ážio	0	0
A. II. 2. Ostatní kapitálové fondy	0	0
A. II. 3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	0	0
A. II. 4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách (+/-)	0	0
A. III. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	63 518	63 518
A. III. 1. Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	63 518	63 518
A. III. 2. Statutární a ostatní fondy	0	0
A. IV. Výsledek hospodáření minulých let	1 043 707	921 531
A. IV. 1. Nerozdělený zisk minulých let	1 043 707	921 531
A. IV. 2. Neuhrazená ztráta minulých let	0	0
A. V. Výsledek hospodáření běžného účetního období (+/-)	124 915	122 176
B. Cizí zdroje	1 705 110	1 829 939
B. I. Rezervy	270 400	265 431
B. I. 1. Rezervy podle zvláštních právních předpisů	259 213	256 356
B. I. 2. Rezerva na důchody a podobné závazky	0	0
B. I. 3. Rezerva na daň z příjmů	1 286	0
B. I. 4. Ostatní rezervy	9 901	9 075
B. II. Dlouhodobé závazky	299 391	302 514
B. II. 1. Závazky z obchodních vztahů	0	422
B. II. 2. Závazky - ovládající a řídicí osoba	0	0
B. II. 3. Závazky - podstatný vliv	0	0
B. II. 4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	0	0
B. II. 5. Dlouhodobé přijaté zálohy	0	0
B. II. 6. Vydané dluhopisy	0	0
B. II. 7. Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0
B. II. 8. Dohadné účty pasivní	0	0
B. II. 9. Jiné závazky	0	0
B. II. 10. Odložený daňový závazek	299 391	302 092
B. III. Krátkodobé závazky	429 681	447 942
B. III. 1. Závazky z obchodních vztahů	313 079	347 417
B. III. 2. Závazky - ovládající a řídicí osoba	0	0
B. III. 3. Závazky - podstatný vliv	0	0
B. III. 4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	0	0
B. III. 5. Závazky k zaměstnancům	18 295	18 630
B. III. 6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	9 907	9 802
B. III. 7. Stát - daňové závazky a dotace	2 532	2 424
B. III. 8. Krátkodobé přijaté zálohy	30	30
B. III. 9. Vydané dluhopisy	0	0
B. III. 10. Dohadné účty pasivní	47 232	44 589
B. III. 11. Jiné závazky	38 606	25 050
B. IV. Bankovní úvěry a výpomoci	705 638	814 052
B. IV. 1. Bankovní úvěry dlouhodobé	389 018	450 899
B. IV. 2. Krátkodobé bankovní úvěry	316 620	363 153
B. IV. 3. Krátkodobé finanční výpomoci	0	0
C. Ostatní pasiva	8 232	4 992
C. I. Časové rozlišení	8 232	4 992
C. I. 1. Výdaje příštích období	887	332
C. I. 2. Výnosy příštích období	7 345	4 660

Podpisový záznam statutárního orgánu:

Ing. Ladislav Matoušek
jednatel

Datum:

Právní forma účetní jednotky:

Ing. Pavel Bárta
jednatel

14.2.2014

společnost s ručením omezeným

Příloha B: Rozvaha Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2013

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
sestavená k 31.12.2013
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
okamžik sestavení: 27.01.2014 12:50:06

Název účetní jednotky: Gymnázium a Střední odborná škola, Plasy
Sídlo: Školní 280
331 01 Plasy
Právní forma: Příspěvková organizace
Předmět činnosti: OKEČ 802100
IČ: 70838534

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ				MINULÉ
		1	2	3	4	
		OBDOBÍ				
		BĚŽNÉ				
		Syntetický účet	KOREKCE	NETTO		
		BRUTTO				
		66 846 913,60	28 424 398,14	38 422 515,46	37 368 083,31	
A.	Stálá aktiva	60 241 069,11	28 424 398,14	31 816 670,97	31 905 929,21	
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	176 487,40	126 208,14	50 279,26	53 195,31	
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje					
	2. Software					
	3. Ocenitelná práva	61 188,00	10 908,74	50 279,26	53 195,31	
	4. Povolenky na emise a preferenční limity					
	5. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek					
	6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	115 299,40	115 299,40			
	7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek					
	8. Uspořádací účet techn. zh. dlouhod. nehm. majetku					
	9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek					

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ				MINULÉ
		1	2	3	4	
		OBDOBÍ				
		Synte	BĚŽNÉ			
		tický				
		účet				
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	60 064 581,71	28 298 190,00	31 766 391,71	31 852 733,93	
1.	Pozemky	031	995 141,46	995 141,46	995 141,46	
2.	Kulturní předměty	032				
3.	Stavby	021	41 890 069,16	14 513 147,37	27 376 921,79	27 685 261,79
4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022	6 400 307,81	3 005 979,35	3 394 328,46	3 172 330,68
5.	Pěstiteleské celky trvalých porostů	025				
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	10 779 063,28	10 779 063,28		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042				
9.	Úspora účet techn. zh. dlouhod. hm. majetku	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
5.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupných úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
5.	Dlouhodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
7.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471				

IČ: 70838534

Gymnázium a SOŠ Plasy

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavěná k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ				MINULÉ
		1	2	3	4	
		Synte				
		tický				
		účet				
			BĚŽNÉ			
				KOREKCE	NETTO	
B.	Oběžná aktiva		6 605 844,49		6 605 844,49	5 462 154,14
I.	Zásoby		94 151,57		94 151,57	154 458,54
	1. Pořízení materiálu	111				
	2. Materiál na skladě	112	94 151,57		94 151,57	154 458,54
	3. Materiál na cestě	119				
	4. Nedokončená výroba	121				
	5. Polotovary vlastní výroby	122				
	6. Výrobky	123				
	7. Pořízení zboží	131				
	8. Zboží na skladě	132				
	9. Zboží na cestě	138				
	10. Ostatní zásoby	139				
II.	Krátkodobé pohledávky		2 174 021,61		2 174 021,61	1 518 017,74
	1. Odebřatelé	311	57 569,28		57 569,28	49 279,00
	4. Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	459 122,94		459 122,94	454 165,00
	5. Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
	6. Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316				
	10. Pohledávky za zaměstnanci	335	41 000,00		41 000,00	63 811,00
	11. Zúčtování s institucemi soc. zab. a zdrav. poj.	336				
	12. Daň z příjmů	341				
	13. Jiné přímé daně	342				
	14. Daň z přidané hodnoty	343				
	15. Jiné daně a poplatky	344				
	16. Pohledávky za vybranými ústředn. vlád. institucemi	346				
	17. Pohledávky za vybranými místními vlád. institucemi	348				
	18. Pohledávky za účastníky sdružení	351				
	23. Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
	24. Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373				
	25. Náklady příštích období	381	22 172,60		22 172,60	25 286,70
	26. Příjmy příštích období	385				
	27. Dohadné účty aktivní	388	1 578 156,79		1 578 156,79	925 476,04
	28. Ostatní krátkodobé pohledávky	377	16 000,00		16 000,00	

IČ: 70838534
Gymnázium a SOŠ Plasy

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavěná k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ			
		1	2	3	4
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
		BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
III. Krátkodobý finanční majetek		4 337 671,31		4 337 671,31	3 789 677,86
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251			
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253			
3.	Jiné cenné papíry	256			
4.	Termínované vklady krátkodobé	244			
5.	Jiné běžné účty	245			
9.	Běžný účet	241	4 257 329,95	4 257 329,95	3 616 389,50
10.	Běžný účet FKSP	243	45 561,36	45 561,36	132 973,36
15.	Ceniny	263	3 182,00	3 182,00	4 705,00
16.	Peníze na cestě	262			
17.	Pokladna	261	31 598,00	31 598,00	35 610,00

IČ: 70938534

Gymnázium a SOŠ Plasy

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavěná k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	1		2	
		BĚŽNÉ	MINULÉ	BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA CELKEM					
C.	Vlastní kapitál	38 422 515,46	37 368 083,39	34 132 183,60	33 045 459,84
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	31 850 252,27	31 939 510,55		
1.	Jmění účetní jednotky	401	401		
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	403	32 590 949,12	32 687 920,52
4.	Kurzové rozdíly	405	405	54 229,00	46 515,60
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	406	-794 925,85	-794 925,57
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	407		
7.	Opravy minulých období	408	408		
II.	Fondy účetní jednotky	2 269 728,11	1 086 322,55		
1.	Fond odměn	411	411	28 185,00	28 185,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	412	80 814,36	191 864,36
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsl. hosp.	413	413	108 615,68	144 028,94
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	414	1 578 156,79	373 080,97
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	416	473 956,28	349 163,28
6.	Ostatní fondy	419	419		
III.	Výsledek hospodaření	12 203,22	19 626,74		
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	493	12 203,22	19 626,74
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	431		
3.	Výsledek hospodaření minulých účetních období	432	432		
D.	Cizí zdroje	4 290 331,86	4 322 623,55		
I.	Rezervy				
1.	Rezervy	441	441		

Číslo položky	Název položky	OBDOBÍ	
		1	2
		Synte- tický účet	MINULÉ
II. Dlouhodobé závazky			
1.	Dlouhodobé úvěry	451	893 571,00
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	
7.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	458	
8.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	
9.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	893 571,00
III. Krátkodobé závazky		2 712 175,07	3 429 052,55
1.	Krátkodobé úvěry	281	
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	
5.	Dodavatelé	321	36 822,69
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	19 880,00
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	
13.	Zaměstnanci	331	1 132 711,00
14.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	
15.	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	336	646 453,00
16.	Daň z příjmů	341	
17.	Jiné přímé daně	342	162 598,00
18.	Daň z přidané hodnoty	343	
19.	Jiné daně a poplatky	344	
20.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	
21.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	
22.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352	
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	372	
30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	728 830,94
31.	Výdaje příštích období	383	
32.	Výnosy příštích období	384	172 317,00
33.	Dohadné účty pasivní	389	453 238,00
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	61 247,92

Podpisový záznam:

Příloha C: Vertikální analýza rozvahy společnosti LB MINERALS, s. r. o. z období let 2009 - 2013 (v celých tisících Kč)

Položka	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Aktiva celkem	3 384 684	100,0%	3 646 042	100,0%	3 589 720	100,0%	3 577 331	100,0%	3 580 657	100,0%
Dlouhodobý majetek	2 717 453	80,29%	2 599 160	71,29%	2 515 896	70,09%	2 519 132	70,42%	2 495 403	69,69%
Dlouhodobý hmotný majetek	2 717 453	80,29%	2 599 160	71,29%	2 515 896	70,09%	2 519 132	70,42%	2 481 250	69,30%
Pozemky	1 426 000	42,13%	1 430 439	39,23%	1 434 274	39,96%	1 456 283	40,71%	1 457 240	40,70%
Stavby	654 735	19,34%	639 500	17,54%	614 134	17,11%	610 150	17,06%	606 248	16,93%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	469 469	13,87%	378 355	10,38%	327 495	9,12%	295 237	8,25%	281 013	7,85%
Jiný dlouhodobý majetek	34 910	1,03%	28 955	0,79%	33 512	0,93%	33 233	0,93%	32 944	0,92%
Nedokončený dl. hmotný majetek	33 379	0,99%	33 558	0,92%	26 559	0,74%	49 207	1,38%	39 741	1,11%
Poskytnuté zálohy na dl. hm. majetek	1 850	0,05%	4	0,00%	4	0,00%	3 033	0,08%	4	0,00%
Oceňovací rozdíly k nabytému majetku	97 110	2,87%	88 339	2,42%	79 918	2,23%	71 989	2,01%	64 060	1,79%
Dlouhodobý finanční majetek	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	14 153	0,40%
Podíly v ovládaných a řízených osobách	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	14 153	0,40%
Oběžná aktiva	574 763	16,98%	702 420	19,27%	746 125	20,79%	770 117	21,53%	827 683	23,12%
Zásoby	109 967	3,25%	114 703	3,15%	111 682	3,11%	122 220	3,42%	140 054	3,91%
Materiál	71 185	2,10%	73 690	2,02%	65 788	1,83%	72 760	2,03%	75 655	2,11%
Nedokončená výroba a polotovary	12 048	0,36%	10 873	0,30%	10 243	0,29%	11 640	0,33%	17 946	0,50%
Výrobky	25 809	0,76%	28 878	0,79%	34 527	0,96%	37 552	1,05%	45 602	1,27%
Zboží	925	0,03%	857	0,02%	724	0,02%	530	0,01%	813	0,02%
Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0,00%	405	0,01%	400	0,01%	38	0,00%	38	0,00%
Krátkodobé pohledávky	298 413	8,82%	387 434	10,63%	396 404	11,04%	400 101	11,18%	427 115	11,93%
Pohledávky z obchodních vztahů	281 304	8,31%	357 667	9,81%	356 791	9,94%	358 034	10,01%	398 270	11,12%
Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	0	0,00%	0	0,00%	3 416	0,10%	0	0,00%	0	0,00%
Stát - daňové pohledávky	13 974	0,41%	25 559	0,70%	26 646	0,74%	28 984	0,81%	20 215	0,56%
Krátkodobé poskytnuté zálohy	3 108	0,09%	4 076	0,11%	7 900	0,22%	9 455	0,26%	8 538	0,24%
Dohadné účty aktivní	17	0,00%	1	0,00%	1 610	0,04%	1 671	0,05%	4	0,00%
Jiné pohledávky	10	0,00%	131	0,00%	41	0,00%	1 957	0,05%	88	0,00%
Krátkodobý finanční majetek	166 383	4,92%	200 283	5,49%	238 039	6,63%	247 796	6,93%	260 514	7,28%
Peníze	781	0,02%	559	0,02%	731	0,02%	1 013	0,03%	439	0,01%
Účty v bankách	165 602	4,89%	199 724	5,48%	237 308	6,61%	246 783	6,90%	260 075	7,26%
Ostatní aktiva	92 468	2,73%	344 462	9,45%	327 699	9,13%	288 082	8,05%	257 571	7,19%
Časové rozlišení	92 468	2,73%	344 462	9,45%	327 699	9,13%	288 082	8,05%	257 571	7,19%
Náklady příštích období	1 269	0,04%	264 563	7,26%	245 647	6,84%	203 638	5,69%	180 399	5,04%
Komplexní náklady příštích období	91 199	2,69%	79 899	2,19%	82 032	2,29%	83 982	2,35%	77 172	2,16%
Příjmy příštích období	0	0,00%	0	0,00%	20	0,00%	462	0,01%	0	0,00%

Položka	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Pasiva celkem	3 384 684	100,0%	3 646 042	100,0%	3 589 720	100,0%	3 577 331	100,0%	3 580 657	100,0%
Vlastní kapitál	1 639 325	48,43%	1 826 515	50,10%	1 970 224	54,89%	1 742 400	48,71%	1 867 315	52,15%
Základní kapitál	635 175	18,77%	635 175	17,42%	635 175	17,69%	635 175	17,76%	635 175	17,74%
Základní kapitál	635 175	18,77%	635 175	17,42%	635 175	17,69%	635 175	17,76%	635 175	17,74%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	48 133	1,42%	52 763	1,45%	62 123	1,73%	63 518	1,78%	63 518	1,77%
Zákonný rezervní nedělitelný fond	48 133	1,42%	52 763	1,45%	62 123	1,73%	63 518	1,78%	63 518	1,77%
Výsledek hospodaření minulých let	863 430	25,51%	951 387	26,09%	1 129 217	31,46%	921 531	25,76%	1 043 707	29,15%
Nerozdělený zisk minulých let	863 430	25,51%	951 387	26,09%	1 129 217	31,46%	921 531	25,76%	1 043 707	29,15%
Výsledek hospodaření běžného účetního období	92 587	2,74%	187 190	5,13%	143 709	4,00%	122 176	3,42%	124 915	3,49%
Cizí zdroje	1 744 346	51,54%	1 810 816	49,67%	1 616 820	45,04%	1 829 939	51,15%	1 705 110	47,62%
Rezervy	243 311	7,19%	296 084	8,12%	279 141	7,78%	265 431	7,42%	270 400	7,55%
Rezervy podle zvláštních právních předpisů	234 669	6,93%	243 455	6,68%	250 118	6,97%	256 356	7,17%	259 213	7,24%
Rezerva na daň z příjmů	0	0,00%	42 359	1,16%	19 598	0,55%	0	0,00%	1 286	0,04%
Ostatní rezervy	8 642	0,26%	10 270	0,28%	9 425	0,26%	9 075	0,25%	9 901	0,28%
Dlouhodobé závazky	353 211	10,44%	331 516	9,09%	330 276	9,20%	302 514	8,46%	299 391	8,36%
Závazky z obchodních vztahů	0	0,00%	11	0,00%	1 474	0,04%	422	0,01%	0	0,00%
Jiné závazky	50 100	1,48%	25 050	0,69%	25 050	0,70%	0	0,00%	0	0,00%
Odložený daň. závazek	303 111	8,96%	306 455	8,41%	303 752	8,46%	302 092	8,44%	299 391	8,36%
Krátkodobé závazky	417 774	12,34%	558 766	15,33%	473 403	13,19%	447 942	12,52%	429 681	12,00%
Závazky z obchodních vztahů	176 743	5,22%	406 209	11,14%	350 389	9,76%	347 417	9,71%	313 079	8,74%
Závazky - ovládací a řídicí osoba	1 047	0,03%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Závazky k zaměstnancům	16 601	0,49%	21 020	0,58%	18 293	0,51%	18 630	0,52%	18 295	0,51%
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	8 629	0,25%	11 541	0,32%	10 004	0,28%	9 802	0,27%	9 907	0,28%
Stát - daňové závazky a dotace	2 130	0,06%	3 237	0,09%	2 586	0,07%	2 424	0,07%	2 532	0,07%
Krátkodobé přijaté zálohy	170	0,01%	319	0,01%	161	0,00%	30	0,00%	30	0,00%
Dohadné účty pasivní	18 276	0,54%	33 410	0,92%	52 718	1,47%	44 589	1,25%	47 232	1,32%
Jiné závazky	194 178	5,74%	83 130	2,28%	39 252	1,09%	25 050	0,70%	38 606	1,08%
Bankovní úvěry a výpomoci	730 050	21,57%	624 450	17,13%	534 000	14,88%	814 052	22,76%	705 638	19,71%
Bankovní úvěry dlouhodobé	344 450	10,18%	183 850	5,04%	0	0,00%	450 899	12,60%	389 018	10,86%
Krátkodobé bankovní úvěry	385 600	11,39%	440 600	12,08%	534 000	14,88%	363 153	10,15%	316 620	8,84%
Ostatní pasiva	1 013	0,03%	8 711	0,24%	2 676	0,07%	4 992	0,14%	8 232	0,23%
Časové rozlišení	1 013	0,03%	8 711	0,24%	2 676	0,07%	4 992	0,14%	8 232	0,23%
Výdaje příštích období	1 013	0,03%	8 711	0,24%	2 676	0,07%	332	0,01%	887	0,02%
Výnosy příštích období	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4 660	0,13%	7 345	0,21%

Zdroj: vlastní zpracování dle [26], 2015

Příloha D: Vertikální analýza rozvahy Gymnázia a SOŠ Plasy z období let 2010 – 2013
(v celých Kč)

Položka	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Aktiva celkem	23 590 684	100,0%	36 971 937	100,0%	37 368 083	100,0%	38 422 515	100,0%
Stálá aktiva	19 361 859	82,07%	33 350 508	90,20%	31 905 929	85,38%	31 816 671	82,81%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0,00%	60 300	0,16%	53 195	0,14%	50 279	0,13%
Software	0	0,00%	60 300	0,16%	53 195	0,14%	50 279	0,13%
Dlouhodobý hmotný majetek	19 361 859	82,07%	33 290 208	90,04%	31 852 734	85,24%	31 766 392	82,68%
Pozemky	359 775	1,53%	1 044 779	2,83%	995 141	2,66%	995 141	2,59%
Stavby	16 804 763	71,23%	28 622 016	77,42%	27 685 262	74,09%	27 376 922	71,25%
Samostatné movité věci a soubory mov. věcí	2 197 321	9,31%	3 623 414	9,80%	3 172 331	8,49%	3 394 328	8,83%
Oběžná aktiva	4 228 825	17,93%	3 621 429	9,80%	5 462 154	14,62%	6 605 844	17,19%
Zásoby	0	0,00%	187 022	0,51%	154 459	0,41%	94 152	0,25%
Materiál na skladě	0	0,00%	187 022	0,51%	154 459	0,41%	94 152	0,25%
Krátkodobé pohledávky	1 580 921	6,70%	451 136	1,22%	1 518 018	4,06%	2 714 022	7,06%
Odběratelé	0	0,00%	50 517	0,14%	49 279	0,13%	57 569	0,15%
Krátkodobé poskytnuté zálohy	236 749	1,00%	200 927	0,54%	454 165	1,22%	459 123	1,19%
Pohledávky za zaměstnanci	167 246	0,71%	124 701	0,34%	63 811	0,17%	41 000	0,11%
Náklady příštích období	0	0,00%	53 703	0,15%	25 287	0,07%	22 173	0,06%
Dohadné účty aktivní	1 176 926	4,99%	12 427	0,03%	925 476	2,48%	1 578 157	4,11%
Ostatní krátkodobé pohledávky	0	0,00%	8 862	0,02%	0	0,00%	16 000	0,04%
Krátkodobý finanční majetek	2 647 904	11,22%	2 983 271	8,07%	3 789 678	10,14%	4 337 671	11,29%
Běžný účet	2 507 480	10,63%	2 792 057	7,55%	3 616 390	9,68%	4 257 330	11,08%
Běžný účet FKSP	140 394	0,60%	138 878	0,38%	132 973	0,36%	45 561	0,12%
Ceniny	0	0,00%	4 208	0,01%	4 705	0,01%	3 182	0,01%
Pokladna	30	0,00%	48 128	0,13%	35 610	0,10%	31 598	0,08%

Položka	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%
Pasiva celkem	23 590 684	100,0%	36 971 937	100,0%	37 368 083	100,0%	38 422 515	100,0%
Vlastní kapitál	19 702 104	83,52%	34 078 547	92,17%	33 045 460	88,43%	34 132 183	88,83%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	19 245 071	81,58%	33 384 090	90,30%	31 939 511	85,47%	31 850 252	82,89%
Jmění účetní jednotky	18 051 335	76,52%	33 337 574	90,17%	32 687 921	87,48%	32 590 949	84,82%
Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	1 193 735	5,06%	46 516	0,13%	46 516	0,12%	54 229	0,14%
Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	0	0,00%	0	0,00%	-794 926	-2,13%	-794 925	-2,07%
Fondy účetní jednotky	457 033	1,94%	694 293	1,88%	1 086 323	2,91%	2 269 728	5,91%
Fond odměn	4 435	0,02%	28 185	0,08%	28 185	0,08%	28 185	0,07%
Fond kulturních a sociálních potřeb	307 475	1,30%	242 282	0,66%	191 864	0,51%	80 814	0,21%
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsl. hospodaření	0	0,00%	159 464	0,43%	144 029	0,39%	108 616	0,28%
Rezervní fond z ostatních titulů	0	0,00%	12 427	0,03%	373 081	1,00%	1 578 157	4,11%
Fond reprodukce majetku, investiční fond	145 123	0,62%	251 935	0,68%	349 163	0,93%	473 956	1,23%
Výsledek hospodaření	0	0,00%	165	0,00%	19 627	0,05%	12 203	0,03%
Výsledek hospodaření běžného účetního období	0	0,00%	165	0,00%	19 627	0,05%	12 203	0,03%
Cizí zdroje	3 888 579	16,48%	2 893 390	7,83%	4 322 624	11,57%	4 290 332	11,17%
Dlouhodobé závazky	0	0,00%	0	0,00%	893 571	2,39%	1 578 157	4,11%
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	0	0,00%	0	0,00%	893 571	2,39%	1 578 157	4,11%
Krátkodobé závazky	3 888 579	16,48%	2 893 390	7,83%	3 429 053	9,18%	2 712 175	7,06%
Dodavatelé	122 559	0,52%	266 722	0,72%	36 823	0,10%	96 084	0,25%
Krátkodobé přijaté zálohy	0	0,00%	99 310	0,27%	19 880	0,05%	29 800	0,08%
Zaměstnanci	8 852	0,04%	0	0,00%	1 132 711	3,03%	1 161 672	3,02%
Jiné závazky vůči zaměstnancům	598 775	2,54%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Zúčtování s institucemi SZ a ZP	344 282	1,46%	648 044	1,75%	646 453	1,73%	652 910	1,70%
Daň z příjmů	0	0,00%	166 189	0,45%	0	0,00%	0	0,00%
Jiné přímé daně	91 423	0,39%	0	0,00%	162 598	0,44%	185 951	0,48%
Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	2 550 238	10,81%	306 427	0,83%	728 831	1,95%	218	0,00%
Výnosy příštích období	0	0,00%	217 815	0,59%	187 271	0,50%	172 317	0,45%
Dohadné účty pasivní	172 450	0,73%	0	0,00%	453 238	1,21%	341 560	0,89%
Ostatní krátkodobé závazky	0	0,00%	1 188 884	3,22%	61 248	0,16%	71 663	0,19%

Zdroj: vlastní zpracování dle [25], 2015

Příloha E: Výkaz zisku a ztráty společnosti LB MINERALS, s. r. o. z roku 2013

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu za období 01-12/2013 (v celých tisících Kč)

Obchodní firma: LB MINERALS, s.r.o.
Sídlo účetní jednotky: Horní Břiza, č.p. 431, PSČ 330 12
Identifikační číslo: 27994929

	období 01-12/2013	období 01-12/2012
I. Tržby za prodej zboží	4 335	4 921
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	3 031	3 193
+ Obchodní marže	1 304	1 728
II. Výkony	2 073 604	2 049 704
II. 1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 056 923	2 045 863
2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	9 175	-1 862
3. Aktivace	7 506	5 703
B. Výkonová spotřeba	1 356 765	1 351 605
B. 1. Spotřeba materiálu a energie	595 002	589 680
B. 2. Služby	761 763	761 925
+ Přidaná hodnota	718 143	699 827
C. Osobní náklady	365 325	368 148
C. 1. Mzdové náklady	255 810	263 290
C. 2. Odměny členům orgánů společnosti a družstva	0	0
C. 3. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	85 308	87 569
C. 4. Sociální náklady	24 207	17 289
D. Daně a poplatky	23 197	23 048
E. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	105 354	110 993
III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	6 811	7 494
III. 1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	2 477	2 405
III. 2. Tržby z prodeje materiálu	4 334	5 089
F. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	5 840	7 700
F. 1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	3	1 667
F. 2. Prodaný materiál	5 837	6 033
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období (+/-)	10 690	727
IV. Ostatní provozní výnosy	8 075	7 356
H. Ostatní provozní náklady	20 865	20 690
V. Převod provozních výnosů	0	0
I. Převod provozních nákladů	0	0
* Provozní výsledek hospodaření	201 758	183 371
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0
J. Prodané cenné papíry a podíly	0	0
VII. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0
VII. 1. Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0
VII. 2. Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	0	0
VII. 3. Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	0	0
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0
K. Náklady z finančního majetku	0	0
IX. Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	13 081
L. Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	27 854	0
M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (+/-)	9 538	0
X. Výnosové úroky	784	850
N. Nákladové úroky	20 604	23 354
XI. Ostatní finanční výnosy	17 075	0
O. Ostatní finanční náklady	2 927	20 192
XII. Převod finančních výnosů	0	0
P. Převod finančních nákladů	0	0
* Finanční výsledek hospodaření	-43 064	-29 615
Q. Daň z příjmů za běžnou činnost	33 779	31 580
Q. 1. - splatná	36 480	33 240
Q. 2. - odložená	-2 701	-1 660
** Výsledek hospodaření za běžnou činnost	124 915	122 176
XIII. Mimořádné výnosy	0	0
R. Mimořádné náklady	0	0
S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0
S. 1. - splatná	0	0
S. 2. - odložená	0	0
* Mimořádný výsledek hospodaření	0	0
*** Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	124 915	122 176
*** Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	158 694	153 756

Podpisový záznam statutárního orgánu:

Ing. Ladislav Matoušek
jednatel
Datum:

Ing. Pavel Bárta
jednatel

14.2.2014

Právní forma účetní jednotky:

společnost s ručením omezeným

Příloha F: Výkaz zisku a ztráty Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2013

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
sestavěný k 31.12.2013

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
okamžik sestavení: 27.01.2014 12:50:06

Název účetní jednotky: Gymnázium a Střední odborná škola, Plasy
Sídlo: Školní 280
331 01 Plasy
Právní forma: Příspěvková organizace
Předmět činnosti: OKEČ 802100
IČ: 70838534

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
		1	2	3	4
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM	31 248 053,93	513 353,96	31 307 943,72	527 018,64
I.	Náklady z činnosti	31 220 909,36	513 353,96	31 307 943,72	527 018,64
501	1. Spotřeba materiálu	1 681 353,72	223 504,61	2 268 142,58	200 895,57
502	2. Spotřeba energie	2 306 729,31	63 876,87	2 151 609,23	52 832,33
503	3. Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek				
504	4. Prodané zboží				
506	5. Aktivace dlouhodobého majetku				
507	6. Aktivace oběžného majetku				
508	7. Změna stavu zásob vlastní výroby				
511	8. Opravy a udržování	145 619,99	3 466,89	739 593,05	2 966,67
512	9. Cestovné	60 246,00	76,00	50 618,00	76,00
513	10. Náklady na reprezentaci	35 741,00		4 487,00	
516	11. Aktivace vnitroorganizačních služeb				
518	12. Ostatní služby	2 737 109,88	18 646,54	2 425 981,82	10 802,66
521	13. Mzdové náklady	17 246 902,00	159 788,00	16 309 233,00	213 932,00
524	14. Zákonné sociální pojištění	5 733 135,00	31 503,00	5 384 331,00	35 658,00
525	15. Jiné sociální pojištění	69 687,00	376,00	65 923,00	239,00
527	16. Zákonné sociální náklady	161 090,00	927,00	155 670,00	1 049,00
528	17. Jiné sociální náklady	231 643,26	1 074,19	254 272,04	440,26
531	18. Daň silniční				
532	19. Daň z nemovitosti				
538	20. Jiné daně a poplatky				
541	22. Smluvní pokuty a úroky z prodlení				
542	23. Jiné pokuty a penále	100,00			

IČ: 70838534

Gymnázium a SOŠ Plasy

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavěný k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
1	2	3	4		
24.	Dary	543			76 027,50
25.	Prodaný materiál	544			
26.	Manka a škody	547			4 204,00
27.	Tvorba fondů	548			
28.	Odписы dlouhodobého majetku	551	524 776,00		600 016,00
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552			
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553			
31.	Prodané pozemky	554			
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555			
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556			
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557			422,50
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	253 651,20		791 154,00
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	33 125,00	10 114,86	26 259,00
	II. Finanční náklady		27 144,57		
	1. Prodané cenné papíry a podíly	561			
	2. Úroky	562			
	3. Kurzové ztráty	563	27 144,57		
	4. Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564			
	5. Ostatní finanční náklady	569			
	III. Náklady na transfery				
	1. Náklady vybraných ústř.vl.institucí na transfery	571			
	2. Náklady vybraných míst.vl.institucí na transfery	572			
	V. Daň z příjmů				
	1. Daň z příjmů	591			
	2. Dodatečné odvody daně z příjmů	595			

IČ: 70838534

Gymnázium a SOŠ Plasy

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavěný k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
		1	2	3	4
		BĚŽNÉ		MINULÉ	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM	31 115 765,11	657 846,00	31 190 088,60	664 500,50
I.	Výnosy z činnosti	2 125 570,30	657 846,00	2 759 904,00	664 500,50
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	412 261,00	1 155 513,50	355 909,00
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	173 391,00	493 868,00	233 391,50
3.	Výnosy z pronájmu	603	125 695,00	119 991,00	75 200,00
4.	Výnosy z prodeje zboží	604			
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609			
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641			
10.	Jiné pokuty a penále	642			
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643			
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	1 100,00	1 054,00	
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645			
14.	Výnosy z prodeje dlouhodob. hm. maj. kromě pozemků	646			
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647			
16.	Čerpání fondů	648	276 047,00	961 915,50	
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649		27 562,00	
II.	Finanční výnosy	36 003,69		25 385,63	
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661			
2.	Úroky	662	11 872,79	25 385,63	
3.	Kurzové zisky	663	24 130,90		
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664			
6.	Ostatní finanční výnosy	669			
IV.	Výnosy z transferů	28 954 191,12		28 404 798,97	
1.	Výnosy vybraných ústř.vlád.institucí z transferů	671			
2.	Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	672	28 954 191,12	28 404 798,97	

IČ: 70838534
 Gymnázium a SOŠ Plasy

Výkaz zisku a ztráty
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 sestavený k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
		1	2	3	4
		BĚŽNÉ			
		MINULÉ			
		Hlavní činnost			
		Hlavní činnost			
		Hlavní činnost			
		Hlavní činnost			
C. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1. Výsledek hospodaření před zdaněním		-132 288,82	144 492,04	-117 855,12	137 481,86
2. Výsledek hospodaření běžného účetního období		-132 288,82	144 492,04	-117 855,12	137 481,86

Podpisový záznam:

Příloha G: Přehled příjmů a výdajů Gymnázia a SOŠ Plasy z roku 2012 (v tisících Kč)

PŘÍJMY	Hlavní činnost	Doplňková činnost	Celkem
dotace na přímé výdaje	21129		21129
dotace na provozní výdaje	5013		5013
pronájem majetku kraje			
poplatky	25		25
příjmy z doplňkové činnosti		665	665
VÝDAJE	Hlavní činnost	Doplňková činnost	Celkem
investiční	503		503
neinvestiční	28082	527	28609
◦ přímé náklady	21129	251	21380
na platy pracovníků	15506	105	15611
ostatní osobní náklady	26	109	135
zákonné odvody a FKSP	5429	37	5466
náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků	15		15
náklady na učebnice			
náklady na učební pomůcky			
přímé ostatní neinvestiční výdaje	153		153
◦ provozní náklady	6953	276	7229
energie	2152	53	2205
opravy a údržba nemovitého majetku	237	3	240
nájemné	442		442
odpisy majetku	600		600

Zdroj: vlastní zpracování dle [23], 2015

Abstrakt

KRÁLOVÁ, Eliška. *Financování podnikatelského a nepodnikatelského subjektu*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 78 s., 2015.

Klíčová slova: podnikatelský subjekt, nepodnikatelský subjekt, financování, finanční řízení, finanční analýza

Předložená práce se zabývá především různým způsobem financování podnikatelského a nepodnikatelského subjektu. První kapitola objasňuje pojem finanční řízení, jeho předmět a cíle. Dále vysvětluje finanční analýzu a její části pro podnikatelské i nepodnikatelské subjekty jako jeden z hlavních nástrojů finančního řízení. Jsou zde uvedeny nejdůležitější ukazatele finanční analýzy pro oba typy subjektů. Praktická část je zaměřena na jednoho zástupce podnikatelského subjektu a jednoho zástupce nepodnikatelského subjektu. Na každém zástupci je demonstrován rozdílný způsob financování a rozdílný přístup ve finančním řízení k jednotlivým oblastem finanční analýzy. Z informací zjištěných o obou subjektech vychází závěrečná část práce, která obsahuje shrnutí rozdílů ve financování a finančním řízení obou subjektů, hodnocení efektivity financování a návrhy na zlepšení v těchto oblastech.

Abstract

KRÁLOVÁ, Eliška. *Financing of business and non-business entity*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 78 p., 2015.

Key words: business entity, non-business entity, financing, financial management, financial analysis

This thesis is mainly about different ways of financing of business and non-business entity. The first chapter clarifies financial management, its subject and objectives. Then it explains financial analysis and its parts as one of the main instrument of financial management for business and non-business entity. It includes the most important indexes of financial analysis for both types of entities. The practical part is focused on one representative of a business entity and one representative of a non-business entity. By means of both representatives are shown different ways of financing and different ways of financial management of some parts of financial analysis. The final part is based on acquired information and contains a summary of differences in financing and financial management, evaluation of financing efficiency and suggestions for these areas.